Çarşamba
5
HAZİRAN
1940
5 KURUŞ

ULUS Basımevi
Çankırı Caddesi, Ankara
Telgraf: Ulus Ankara
TELEFON
Başmuharrirlik 1371
Yazı İşleri Müdürü 1061
Müessese Müdürü 1144
Yazı İşleri 1062
İdare 1064

ULUS

ADIMIZ ANDIMIZDIR

Bugün 2. inci sayfamızda
Son seyahatin intibaları
İskoçya'da Vikend
Yazan : Falih Rıfkı ATAY

Çörçil son harbin bilânçosunu yaptı

İngiliz Başvekili anlatıyor

335 bin Fransız ve İngiliz Flandres'dan tahliye edildi

Ölü, yaralı ve kayıp olarak insan zayiatı 30 bini geçmedi

İngiliz Başvekili sözlerini şöyle bitirdi :

Yeni bir dünya doğuncıya kadar mücadeleye devam edeceğiz

İngiliz başvekili Çörçil

Londra; 4. a.a. — Askerî vaziyet hakkında başvekil tarafından söylenecek olan nutka intizaren Avam Kamarası bugün öğleden sonra toplanmıştır. Daha toplantının başında mecliste oldukça büyük bir faaliyet görülmüştür. Suallere tahsis edilen saatte meclise gelen âzanın mikdarı gittikçe çoğalmakta idi. Lordlar kamarası âzasının locası hıncahınç dolmuştu. Diplomatlara tahsis edilen locada Türkiye, Belçika, Sovyetler Birliği ve Brezilya sefirleri göze çarpmakta idi.

Başvekil B. Çörçil, muhasamatın bugünkü vaziyeti hakkında aşağıdaki beyanatta bulundu :

" Mayısın ikinci haftası sonunda Sedan'da ve Meuse üzerinde fransız müdafaasının yarılmasını müteakip, Belçika kıralının dâveti üzerine Belçika'ya girmiş olan fransız ve ingiliz ordularını ancak Amiens'e ve cenuba doğru seri bir geri çekilme kurtarabilirdi.

Şimal ordularına da kumanda eden fransız başkumandanlığı zamanında gediği kapıyabileceğini ümit eylediğinden, bu stratejik hareketi, hemen derhal yapılamadı. Alman istilâsı hedefe vasıl olduğu ve general Weygand'ın kumandanlığı ele aldığı zaman, bir geri çekilme Belçika ordusunun imhası neticesini vereceğinden, Belçika'daki fransız ve ingiliz orduları, belçikalılara aynı zamanda kendileri ile muvasala temini için Somme üzerinden ilerliyecek yeni fransız ordusuna cesaretle müzaherete gayret ettiler. Alman ilerleyişi, bir tur-

(Sonu 5. inci sayfada)

Millî Şefimiz Resim Sergisinde

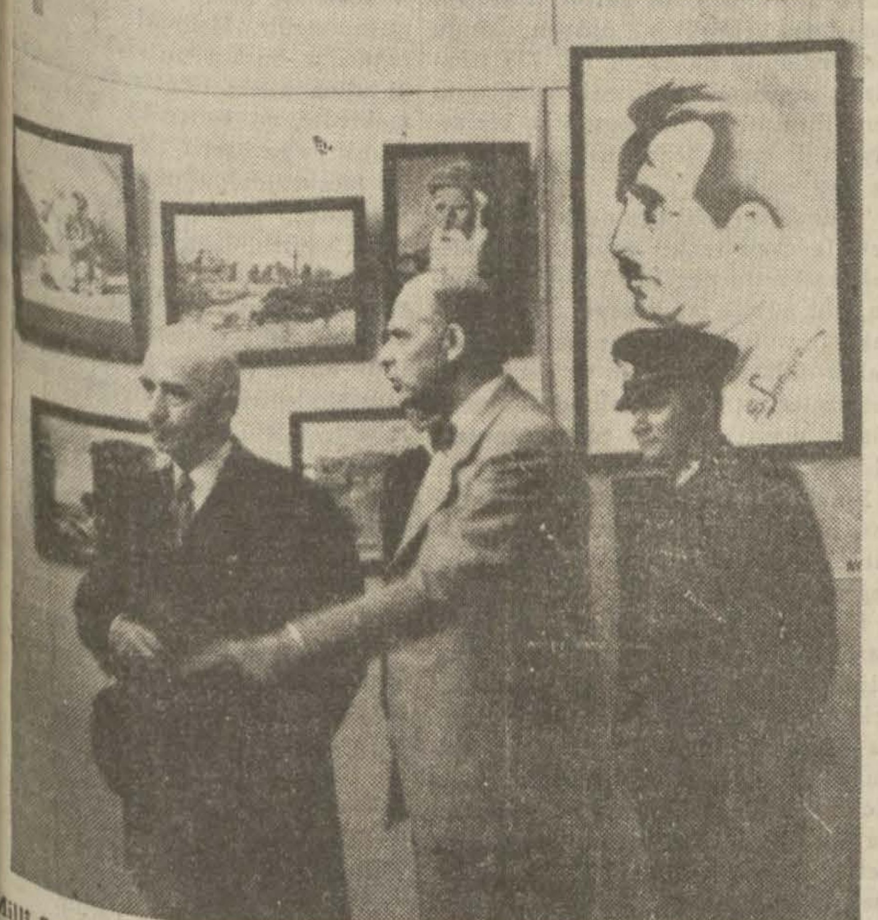

Millî Şefimiz İnönü, dün öğleden sonra Ankara Halkevi'ne şeref vermişler, ve Halkevleri resim ve fotoğraf sergisini gezmişlerdir. Millî Şefimiz sergide bir saat kadar kalmışlar ve Halkevi Başkanı Ferit Celâl Güven'den izahat almışlardır. Bundan sonra Sergievindeki güzel sanatlar birliği sergisine şeref vermişler, burada da kendilerine arzedilen izahatı alâka ile dinlemişlerdir. Millî Şefimiz, Belediyeler Bankası altındaki ufak salonda Ankara ressamlarının açtıkları sergiyi de ziyaret buyurmuşlardır. Yukardaki resim Millî Şefimizin Ankra Halkevini ziyaretleri intibaını tesbit etmektedir.

İngiltere - Sovyetler münasebatı

Sir Stafford Cripps büyük elçi olarak Moskova'ya gidiyor

Londra radyosu gece sabaha karşı bildiriyo:

Bu akşam, Moskova radyosunun verdiği bir habere göre Moskova hükümeti Sir Stafford Cripps'in, Moskova'ya büyük elçi payesiyle gelmesi hususunda ağremanını bildirmiştir.

(Malûmdur ki Sir Stafford Cripps, İngiltere ile, Sovyetler Birliği arasındaki ticaret müzakerelerini idareye memur edilmişti. Ve kendisi, Moskova'ya hareket etmek üzere Atina'ya gelmiş, ve bu esnada Moskova'nın cevabı beklenmeğe başlanmıştır.)

* * *

Alman hududundaki Sovyet kuvetleri

Paris - Mondial radyosu, sabah saat bir buçukta bildiriyor :

Emin bir menbadan alınan malûmata göre, Sovyetler Birliği'nin cenupta ve şarkicenubunda ve garpte bulunan kuvetleri arasında büyük bir değişiklik yapılmıştır. Bu meyanda cenuptan ve şarkicenubundan çekilen kuvetler, grapten Almanya hududuna nakledilmiştir. Bu suretle, garpte bulunan 17 fırkalık Sovyet kuveti 45 fırkaya çıkarılmıştır.

Katî zafere ulaştıran yol ayni yoldur..

H. SAMİ
Urfa Mebusu

Katî zafere ulaştıran yol değişmemiştir. Geçen harpte, demokrasiler, düşmanlarına karşı daha şuurlu millî bir disiplin, daha kuvetli ve çözülmez millî bir tesanüt temin etmiye muvaffak olamasaydılar, daha sağlam bir nizam ve intizam tesis edip millî kuvetlerini, bütün enerji ve varlık kaynaklarını, mesaî unsurlarını katî zafer uğrunda toplıyamamış olsalardı, *muhakkak* mağlûp *olurlardı.* Belki bu yola girmekte gecikmişler. Tereddüt gösterdiler. Kararsızlıklarının cezasını da çekmediler değil... Fakat katî zafer yoluna, en nihayet koyulmamış olsalardı, hiç şüphesiz ki, ezilirler, dünya meselelerinde sözü geçmez; şahsiyetsiz, silik camialar haline gelirlerdi. Siyaset denizlerinde hafif ve tatlı meltemler estiği mevsimlerde devlet sefinesini idare etmek usulleriyle, zorlu fırtınalar, boralar, tayfunların ortalığı allak bullak ettiği zamanlarda takip edilecek metodlar arasında her halde mühim farklar olması lâzımgelir. Her hangi bir millet, sulh devresinde, ister demokrat bir idare sistemine sahip bulunsun, ister otoriter bir rejimin hakkimiyetine tâbi olsun, *harp* denilen gayritabiî hâdise kendini gösterir göstermez, otoriteri de, *demokratı da, askerî kudretlerini azamî hadlere çıkarabilmek için harbe bir harp rejimine, muhtaçtırlar.* Böyle bir hengâmede, halk kuvetlerini terkip edip birleştiren, millî dinamizmi harekete getiren sentezci ve sürükleyici bir idare makinesinin lüzumu bedihidir. Yeter ki teşkilât hareketleri, insan dimağının kudret ve kuvetini aşmasın...

Muazzam mimarî bir eserde, muhteşem bir kubbeyi tutan kemer taşı, anahtar taşı ne ise, ehramî şekil alan bütün müessese erde bu kıratta başlara lüzum vardır. "Harbin sevk ve idaresi" diye anılan şümullü vazife, işte bütün siyasî, idarî, ve teknik vazifelerin heyeti umumiyesinden teşekkildir.

Harp kendi bünyesinin, mahiyetinin hususiyetlerine ve icaplarına uygun yeni yeni idare uzuvları istiyor. Sulh devrindeki idare organlarının vazife ve salâhiyetlerinin tadil veya tevsiini talebediyor.

Otoriter hükûmetlerin, sulh içindeki takil rejimleri harp rejiminin tâ kendisi olduğuna göre *intibak mesaisi* demokratlara düşüyor. Bu memleketler, intıbakı ne kadar büyük bir sürat ve azimle başarırlarsa, zaferlerine o nisbette yaklaşmış oluyorlar. Şurasını da itiraf etmeli ki, demokrasiler için "*harp rejimi*" ve onun istilzam ettiği *geniş icraî salâhiyetler,* top gibi, tank ve tayyare gibi *bir mücadele silâhından* başka bir mahiyeti haiz değildir. Katî zafer elde edildikten sonra bırakılacak bir

(Sonu 6. ıncı sayfada)

Dunkerque tahliye edildi

Şimal harekâtı bitti

Müttefikler sonuna kadar çarpışarak ateş altında Dunkerque'ten ayrıldı

Birçok Alman merkezleri bombalandı

Tahliye edilen şimal cephesini gösterir harta

Paris, 4 a.a. — Fransız amirallık dairesinin tebliği:

Şimaldeki müttefik orduların geri çekilmesini ve irkâbını mümkün kılmak üzere, amiral Abrial'ın kumandası altında Dunkerque'i müdafaa etmekte olan kara ve deniz unsurları, kaleyi istimal edilmez bir hale koyduktan sonra, 3 haziranı 4 hazirana bağlıyan gece, tam bir intizamla irkâp edilmişlerdir.

İngiliz ve Fransız donanmaları, sıkı işbirlikleri ile, müttefik ordulardan 300 binden fazla insan kurtarılmasını mümkün kılan tarihte misli olmıyan bir hareketi muvaffakiyete isal etmişlerdir.

Bu harekete her hacimde 300 fransız harp ve ticaret gemisi ve birçok deniz tayyare filosu iştirâk eylemiştir.

Fransa'nın kaybettiği gemiler

Jaquar ve Chacal torpido muhriplerini, Adroit Bourrasque, Foudroyant, Orage, Siroco torpidolarını ve

(Sonu 5. inci sayfada)

C. H. Partisi idare heyeti toplantısı

Cümhuriyet Halk Partisi Umumî İdare Heyeti; dün mutat haftalık toplantısını yapmış, Parti'yi alâkadar eden mevzular üzerinde müzakerelerde bulunmuştur.

Hariciye Vekilimiz C. H. P. B. M. M. Grupunda izahat verdi

C. H. P. B. M. M. Grupu dün saat on beşte reis vekili Seyhan mebusu Hilmi Uran'ın reisliğinde toplandı.

Celsenin açılmasını müteakip kürsüye gelip on beş günlük dünya siyasî durumunu ve siyasî hâdiseler seyrini izah eden Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu, aynı zamanda bu mevzu etrafında sorulan suallere de cevap vermek suretiyle grup umumi heyetini tenvir etmiş ve ruznamede başka madde olmadığından riyasetçe 18.30 da celseye nihayet verilmiştir. (a.a.)

Maarif Vekili Üniversitede

İstanbul; 4. (Telefonla) — Maarif Vekili Hasan - Âli Yücel, bugün öğleden sonra üniversiteye gelmiş geç vakta kadar rektörle muhtelif meseleler hakkında görüşmüştür. Üniversitede yapılmakta olan eleme imtihanları bugün bitmiştir.

İktısat Vekili geliyor

İstanbul; 4. (Telefonla) — Birkaç gündenberi İstanbul'da Sumerbank teşkilâtı ve müesseselerinin faaliyetini tetkik eden İktisat Vekili Hüsnü Çakır bu akşam Ankara'ya döndü.

İtalya Nazırlar Meclisinde

Alelâde idarî kanun lâyihaları kabul edildi

Harp için bir karar verilmedi

Musolini hiç bir nutuk söylemedi

Roma, 4 a.a. — İtalyan radyosunun saat 12,20 de bildirdiğine göre, Musolini'nin riyasetinde aktedilen nazırlar meclisinin içtimaı henüz devam etmektedir.

İdarî kanunlar kabul edildi

Roma, 4 a.a. — Duçe'nin riyasetinde toplanan nazırlar meclisi, muhtelif nazırlar tarafından verilen ve alelâde idarî işlere mütedair bulunan kanun lâyihalarını kabul etmiştir.

İtalya harbin plânınını ve tarihini tesbit ediyor

Paris, 4 a.a. — Alp'ların öbür tarafından buraya gelen haberlere göre, İtalya Almanya'nın yanında harbe girmiye karar vermiştir. Şimdi yapılacak şey bunun tarihini tesbit ve plânını tatbik etmekten ibarettir. Fransa bu kararın alınmasına sebebiyet verecek hiç bir şey yapmamıştır. İtalyan matbuatı son zamanlarda Casablanca'da italyanlara fena mumele edildiğini iddia etmişti. Yapılan tahkikattan harp fabrikalarında sabotaj teşebbüsünde bulundukları için on kişinin tevkif edildiği anlaşılmıştır. Bunlardan bir kaçı sonradan serbest bırakılmıştır. İhtilâfı haklı göstermek için İtalya son zamanlarda harbe müracaat etmek suretiyle denizlerde serbestîliği temin edeceğini bildirmiştir. Paris'in

(Sonu 6. ıncı sayfada)

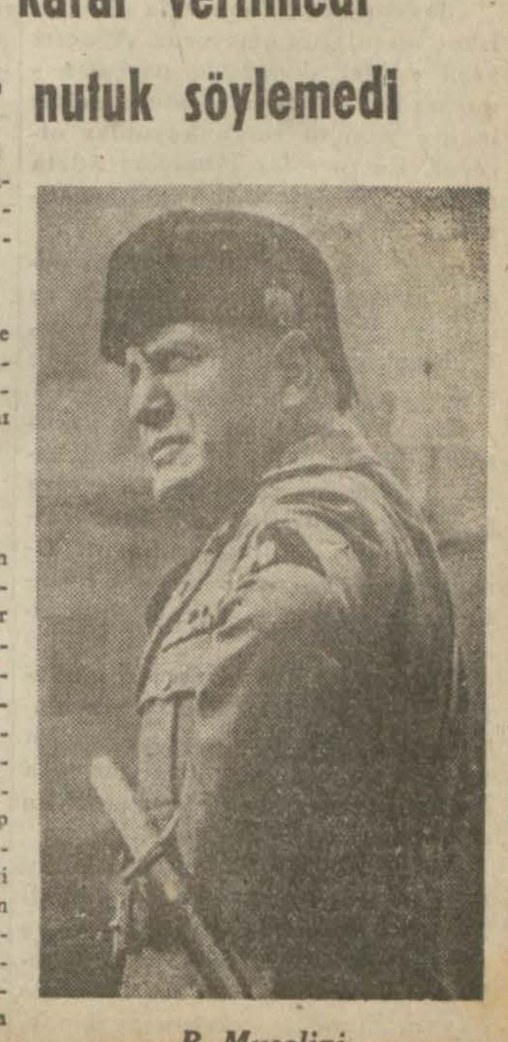
B. Musolini

Son seyahatin intıbaları

İskoçya'da Vikend

Falih Rıfkı ATAY

Belki de mayısın üçüncü hafta Vikendini yalnız Türk heyeti yapıyor:

— Bana kaç saat çalışacağınızı sormıyacaksınız. Bayılıncıya kadar iş başında kalacaksınız. Yeni kanun ingiliz vatandaşlarının bütün varını yoğunu devletin emrine vermiştir: sizin de sâyiniz devletindir. "— *Mesai nazırı*"

İngiltere sivil seferberliğin son haddi içindedir. Sonra cephe var: orada balıkçı yuvasından asılzade şatosuna kadar her ingiliz çatısının bir yavrusu veya bir yakini çarpışıyor. Kır keyfi daha fazla çocuklara, yabancılara ve kaygısızlara bırakılmıştır. Hele mayısın güneşli hafta sonlarında ingiliz taşra yollarının kalabalığını görmüş olanlar, bizim içinde dolaştığımız tenhalığa inanmak için, onu gözleri ile görmelidirler.

Evelâ şimendöferle Glaskov'a, oradan otomobille Edimburg'a gittik ve gene otomobille Londra'ya döndük. İskoçyalılar Glaskov'da bizi büyük bir samimiyetle karşıladılar. Üzerlerinde yüzlerce gemi inşa olunan deniz tezgâhlarını gezdik; iskoçyalılarla ingilizler arasındaki muharebe destanlarında ismi geçen tarihî tepenin arkasında Türk torpitolarını gördük.

Akşam yemeğinde İskoçya belediye reisi bize millî yemeği olan Haggis'i ikram etti. Eski iskoçyalılar mutbaklarının köşesine bir bumbar asarlardı; et yemeklerinin artıklarını onun içinde biriktirirler ve bumbar dolunca sofraya koyarlardı. Şüphesiz Haggis artık taze etle yapılmaktadır.

Haggis yemek odasına iskoçyalıların tulum musikisi ile birlikte girer; davetliler ayağa kalkar; sofraya reislik eden kimse onu merasimle keser. Bir kadeh viski ile sulıyarak yersiniz: "— Biz bu yemeği ancak hürmet ettiğimiz misafirlere veririz. Bir çok ingilizler bile onu yemeğe lâyik değildirler."

Belediye reisi güzel bir nutukla, biribirini takip eden sözler serisini açtı. Böyle buhranlı günlerde İngiltere'yi ziyaret edişimizin bıraktığı intibaın derinliğini her cümleden anlıyorduk. Heyet belediye reisine cevap verdi. Bir müddet sonra reis bir daha ayağa kalkarak dedi, ki: "— Efendiler, geçen sene gene bu sofrada bazı şimal memleketlerinin gazetecilerini kabul etmiştik, ben gene böyle bir nutuk söyledim; fakat onlar pek müphem bir nezaket mukabelesinde bulundular. Yemekten sonra ellerimi yıkamağa gitmiştim. İçlerinden bir gazeteci, bilmem niçin beni bulmak için musluk başını intihap etti, kulağıma eğilerek dedi ki: "— Biz de sizin gibi düşünüyoruz, ama söylemeğe cesaret edemeyiz, mazur görünüz!." Bir Türk milletine, bir de onlara bakınız ve onların bugünkü âkıbetine bakınız! İskoçyalılar hüriyetsiz yaşıyamaz. Bizi Türklerle birleştiren mizaç ve ahlâk bağı, işte bu hüriyet aşkıdır.

Musiki İngiliz marşını çaldıktan sonra, reis, "— Maatteessüf sizin marşınızı bulduramadık. Bu akşamlık İskoç millî havasını marşınız olarak kabul eder misiniz?" dedi ve iskoçyalılar, kendi millî havalarının heyecanı içinde, Türkiye Cümhurreisinin ve Türk milletinin şerefine kadehlerini kaldırdılar.

Glaskov'dan Edimburg'a doğru, İskoç meralarını geçiyoruz. Ağaçsız yeşil dağlar dıvarlarla parçalanmıştır; her parçanın içinde emsalsiz ingiliz yününü veren koyunlar otluyor. Bu meralar bitmiyor: âdeta Anadolu bozkırının bir yeşil naziresi içinden geçiyoruz.

Edimburg yalnız İskoçya'nın değil, İngiltere'nin de en pitoresk ve lâtif şehridir. Onu, bu mânası ile, Türkiye'nin Bursa'sına benzetebiliriz.

Glaskov tezgâhları Ulster karşısında denize akan Clyde nehri kanalları içine kurulmuştur. Edimburg şimal denizi kıyılarına yakın, Norveç'in cenup sahili karşısındadır. Oradan aşağı ve garbe dönerek İrlanda denizi üstündeki Mançester'e gidiyoruz.

Mançester! Sanayi asrının ve bugünkü insaniyetin bütün davaları onun tezgâhlarından çıktı. Bir makina parçası, bin elin yerini tutmağa başladığı zaman, eski yeni çağların en büyük ihtilâli başlamıştı.

Bu düşünceler ve büyük hailenin acı hissi içinde, eşsiz kırları ve gölleri geçiyoruz. Buraları iç rahatı ve gönül ferahı ile dolaşmak ne iyi olacaktı! Şimdi bu mayıs tabiatinin hayali, Flandres cehennemi içinde, nice genç kahramanların yeşil gözleri ile beraber sönüyor. Bir gam zehiri, ışığın ve rengin şiirini yakıyor. Göllerden, sazlardan, ağaç yapraklarından ve otlardan, Michel Angelo'nun Medicis'lerin mezarındaki şafak heykelinin ebedî sesi geliyor: "Hüriyetsiz uyanmaktansa uyumak iyi, ölmek daha iyidir!"

Bu hüzün dalışlarından Mançester iğlerinin uğultusu içinde uyanıyoruz. Bize civarda bir tayyare fabrikası gezdireceklerdi. Bugün hava destanlarını okuduğumuz yeni tayyare tiplerini iğmal eden fabrikaların bize dahi gösterilmemesini memnuniyetle karşıladık. Demokrasilerin esrarsızlığı, totaliter rejimlerin sükût zindanları karşısında bir zâf teşkil ettiğine şüphe yoktur. General Veygand'ın Suriye sokaklarına astırdığı şu levha harp içinde veya mıntakasında bulunan bütün memleketlerde düstur gibi ezberlenmek lâzım: "Konuşmayınız, çünkü bir şey bilmiyorsunuz. Eğer bir şey biliyorsanız, büsbütün susunuz!"

Bütün bu makinalar, kurum ve isler, kara kanal suları, iki rüya ile nihayet bulur: kır ve hom! Büyük Britanya adaları, deniz gibi engin çayırlıktır. İngiliz açık kahvede oturmaz. Oteller, çay yerleri, hepsi büyük evler veya küçük yuvalardır. Sanayi merkezleri ile bu merkezlerden bir kaç mil uzaktaki bu kır ve yuva hayatı arasındaki tezat; şimdi bir başka tezatla artmıştır: asırlarca süren bir *sulh* ile hiç bozulmıyan bir sükûn, limanlara doğru seller gibi akan kamyonlar, tanklar, motokarlar, motörlü toplar, bütün bu harp vasıtalarının mekanizma gürültüsü ve benzin kokusu ile parçalanmıştır. İngiliz hayatının klâsik manzarası, fakat ingiliz tarihinin meçhullerle dolu bir yeni inkişafı içindeyiz. Dağlardan, düzlerden, sulardan, karalardan, hep aynı şeye, *havâdis*'e koşuyoruz. Hâile hatırımıza geldiği vakit, 60 mil sürat içinde seyrettiğimiz mayıs baharının şen, sesli ve coşkun âlemi bir cansız şeride dönüyor.

HAVA

Havalar ısınmakta devam ediyor

Dün şehrimizde hava öğleye kadar açık, sonraları çok bulutlu geçmiş, rüzgâr cenubu şarkiden saniyede 3 metre kadar hızla esmiştir. Günün en yüksek sıcaklığı 31 derece olarak kaydedilmiştir. Yurdda doğu, orta ve cenubu şarkî Anadolu bölgelerinde hava çok bulutlu ve pek mevziî yağışlı, diğer yerlerde bulutlu geçmiştir. 24 saat içindeki mevziî yağışların karemetreye bıraktığı su miktarları Orta Anadoluda 1-6, Doğu Anadoluda 1-20 kilogram arasındadır.

Rüzgârlar Karadeniz sahillerinde şimal, diğer bölgelerde garp ve cenubu garbi istikametlerinden saniyede en çok 9 metre kadar hızla esmiştir. Yurdda en yüksek sıcaklıklar İzmirde 25, Antalyada 26, Trabzon ve Kütahyada 27, Konyada 28, Adanada 30, Islâhiyede 31, Diyarbakırda 35 derece kaydedilmiştir.

Dikili'de zelzele

İzmir, 4 a.a. — Dün sabah 7.30 da Dikili'de dört saniye süren ve zarar yapmıyan bir zelzele olmuştur.

Yedinci Balkan güreşleri

Mart ayı içinde İstanbulda toplanan altıncı güreş kongresinde yedinci Balkan güreş müsabakalarının haziran içinde Bükreşte yapılması kararlaştırılmıştı. Romen federasyonu mayısın ortalarına doğru Balkan güreş federasyonlarına müracaatla müsabakalara iştirâk edip etmiyeceklerini sormuştu. Bu sorguya müsbet cevap verildiği halde bugüne kadar müsabaka tarihi tespit edilerek bildirilmemiştir. Alâkalılar, Romen federasyonunun bu müsabakaları şimdilik tehir edeceği kanaatini taşımaktadırlar.

Muğla temiz suya kavuşmak üzere

Muğla, 4 a.a. — Yenişehir fennî su yollarının döşeme işi bitmiştir. Noksan olan bir kısım malzemenin temini müteakip şehre su verilecek ve bu suretle Muğla yakında temiz suya kavuşacaktır.

Kız Enstitüsü Sergisi

Her yıl Ankara'da açılan ve büyük bir rağbet gören İsmet İnönü Kız Enstitüsü sergisi bu yıl da 15-18 haziran arasında tertip edilecek ve umuma açılacaktır. Bunun için imtihanların neticesinin alınması beklenilmektedir.

İzmir'den Almanya'ya ihraç edilen incir

İzmir, 3 a.a. — Gazetelerin neşriyatına nazaran son günlerde Almanyaya 9800 ton incir ihraç edilmiştir.

Fuar çalışmaları

İzmir, 3 a.a. — Şehir meclisi evelce verdiği karar mucibince Fuar ve Kültürpark'ın idaresi dünden itibaren kurulan müdürlük tarafından görülmeğe başlanmıştır. Bu müdürlük aynı zamanda Belediyenin fuarı ve turizm müdürlüğü ve Kültürpark İzmir enternasyonal fuarı turizm müdürlüğü adını taşıyacaktır.

Bu sene fuara resmen iştirâk edeceklerini bildirmiş olan devletlerin sayısı halen sekizdir. Bu miktarın on beşe baliğ olacağı tahmin ediliyor. Yunan hükümeti de fuara iştirâke karar vermiştir. Fransız devlet demiryollarında da fuara iştirâk edecek ekspozan ve ziyaretçilere avdet biletlerinde yüzde elli tenzilât yapılması karar altına alınmıştır.

Bir mühendisimizin muvaffakiyeti

Amerikan elektrik mühendisliği enstitüsünün her sene yapmakta olduğu diploma tezleri müsabakasında, (1939) senesi birinciliğinin Münakalât Vekâleti yüksek elektrik mühendisi Bay Nejat Atsan'a verildiği ve kendisine bir de takdirname yollandığı memnuniyetle haber alınmıştır. Bu kıymetli gencimizi biz de tebrik ederiz.

Denizli Hava Kurumu Şubesi

Denizli, 4 a.a. — Türk Hava Kurumu Denizli şubesi idare heyeti dün valimiz Osman Nuri Tekeli'nin reisliği altında toplanarak 1939 malî yılı varidatı ve mesaisi neticeleri tetkik edilmiş ve kuruma yeni başkan seçilmiştir.

Demir beyannamesi

İstanbul; (Telefonla) — Herayın beşinci günü akşamına kadar verilmesi mecburî olan demir mütemmim beyannameleri yarın akşama kadar ticaret müdürlüğüne verilmiş olacaktır. Demirden mamûl eşya ve âletler üzerinde fiyat yükselişi yüzde yetmiş beş kadardır. Videler 110 kuruşa çıkmıştır. Demir ve saç ile emayye mamûlâtta da yüzde altmış bir artış vardır.

Bugünkü Meclis

Büyük Millet Meclisi bugün öğleden sonra toplanacaktır. Rüzname şudur :

1— Beynelmilel sıhî mukavelenamenin tasdikı hakkındaki kanuna müzeyyel 3722 sayılı kanuna ek kanun lâyihası ve Hariciye ve Sıhat ve İçtimaî muavenet encümenleri mazbataları,

2— Devlet memurları aylıklarının tevhidi ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Maarif Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Bütçe encümenleri mazbataları,

3— Türkiye - İsveç ticaret ve tediye anlaşmalariyle merbutlarının tasdikı hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve İktisat encümenleri mazbataları,

4— Türkiye - Suriye dostluk ve iyi komşuluk mukavelenamesi ile merbutu bulunan 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 numaralı protokollerle hususî protokol ve bu anlaşmanın Lübnan'a da teşmiline müteallik beyanname ve her iki hükümet arasında yeni bir emlâk itilâfnamesi akdine mütedair mektubun tasdikı hakkında kanun lâyihası ve Hariciye encümeni mazbatası.

Çağrı

* Bugün umumî heyet içtimaından sonra arzuhal encümeni toplanacaktır.
* Adliye encümeni 5. 5. 1940 çarşamba günü saat 10 da toplanacaktır.
* Devlet Demiryolları istimlâk kanununa müzeyyel 1607 sayılı kanuna bir madde eklen[illegible]esine dair olan kanun lâyihasını müzakere etmek üzere teşekkül eden muvakkat encümen bugün saat 10 da toplanacaktır.

Bursa'da yardımcı hasta bakıcı kursu açıldı

Bursa, 4 a.a. — Yardımcı hastabakıcı kursunun birinci devresine bugün Halkevi salonunda başlanmıştır. Kursa valinin refikası ve münevver bayanlarımızdan bir grup iştirâk etmektedir.

İlk ders askerî hastahane doktorlarından Muhtar Davaz tarafından verilmiştir. Amelî dersler de askerî hastanede gösterilecektir.

Çocuk Esirgeme Kurumunda tedavi edilen çocuklar

1940 yılı beşinci ayında Ankara'da Çocuk Esirgeme Kurumu Genel merkezi polikliniğinde müracaat eden 940 hasta çocuk muayene ve tedavi edilmiş ve diş bakım evinde 267 çocuğun dişleri muayene ve tedavi edilerek sağlıklarına varılmış, kurumun süt damlasından 169 süt çocuğuna 2534 kilo süt verilmiş ve 3036 çocuk ve anası kurumun sıcak banyolarında banyo almış, kreş "gündüz bakımevi" nde 138 çocuk gündüzleri bakılmakta çocuk bahçesinden 7865 çocuk istifade etmiş ve 21 çocuğa 65 lira 25 kuruş nakdî yardım yapılmıştır. Bu suretle kurumun bir ayda koruduğu çocuk sayısı 12.634 çocuğa baliğ olmuştur.

Dahiliye memurlarına ait 1939-1940 kıdem tablosu

Dahiliye memurlarına ait 1939 - 1940 kıdem tablosunun hazırlığı bitmiş, tablo tabettirilerek alâkalılara tevzi olunmuştur. Dahiliye memurları kanununa göre hazırlanmış olan tablo, merkez, taşra memurlariyle, müfettişler, maiyet memurlarını ayrı ayrı göstermektedir. Vekâlet tablonun gönderilmesi münasebetiyle yaptığı bir tâmiminde ezcümle şöyle demektedir:

"Kıdeme esas son alınan maaş tarihi olup müsavat halinde bir evelki maaşa nailiyet tarihidir. Terfi yalnız kanunlarm göstermiş olduğu müddetlerin ikmaline bağlı olmayıp memurların hukukî durumunu tespit eden memurin kanununun kıdem ve ehliyet gibi esaslarına doğrudan doğruya temas edilmiştir. Terfilerde gizli tezkiye varakalarının da âmil olduğu gösterilmiştir.

Binaenaleyh terfide esas kıdem ve ehliyet olduğuna göre terfi için daha evel ehliyetin salâhiyetli makam ve heyetlerce tetkik edilmiş olması şarttır."

Gn. Cemil Taner dün Egirdir'e hareket etti

Beden Terbiyesi Genel Direktörü General Cemil Taner Eğirdir'de açılan dağ kursu faaliyetini yerinde tetkik ve teftiş etmek üzere Eğirdir'e hareket etmiştir.

Harp ekonomisi:

Niçin müttefikler son zaferden emin?..

Yazan: Sadreddin EN...

İsviçre'de Bern şehrinin en büyük gazetelerinden biri olan "Bund,, un neşrettiği etüdde Almanya harbin devamı müddetince 1938 senesi ithalâtının (% 75) ini tutmak mecburiyetinde olduğunu tebarüz ettiriyor.

Reich'ın ne altun, ne de döviz mevcudu da ayda vasatî 400 - 500 milyon mark arasında olan haricî ticaretini karşılamıyacak kadar noksan olduğu malûmdur. O halde bu (% 75) ithalâtını muvazenelendirmek için aynı sene ihracatının da dörtde üç bir seviyeyi bulması icabetmektedir. Açık ve katî bir hesap !..

"Bund,, un makalesindeki mutlakiyet ifadesini tenkit veya tasdik edecek vaziyette değiliz. Yalnız Almanya gibi büyük bir ülkeye, 80 milyonluk bir nüfus kütlesine harp ve işgaller dolayısiyle artan ve genişliyen ihtiyaçlar da ilâve edilirse bulunan nisbet mantıkî, hattâ çok mutevazığ olduğu anlaşılır.

Şimdi biz bu satırlarda Almanya'nın harp esnasında bu (% 75) ithalât nisbetini muhafaza edip edemiyeceğini tetkik edeceğiz:

Reich'ın harp başladığındanberi daralan bir abluka çenberi içine düştüğünü biliyoruz. Dövizi olmadığı için harbe takaddüm eden son yıllarda da ancak Doktor Schacht'ın bulduğu sistemler ile işliyebilen haricî ticaret 1939 eylülündenberi aksamaya başladı. Vakıa hemhudut memleketler ile alış - veriş hacmini büyültmek için Almanya gönderdiği ekonomi ajanlarının arkasına dişinden tırnağına kadar silâhlı ordu ile göllendirmeği de ihmal etmedi. Bu cephedeki dar ve mevziî muvaffakiyetler de klering hesaplarında borç yekûnları yükseltebildi. Bu suretle dört harp ayında Almanya Hollanda'ya (42) milyon florin, İsviçreye de (65) milyon frank borçlanmıştır. Bu daha ikisi!.. İktısadî durumunu ifşa edecek olan istatistik neşriyatında pek ketüm davranmasına rağmen Almanya'nın diğerleri ile olan rakam vaziyetini pek âlâ nisbet[illegible]

Bu netice pek tabiidir: madem ki Reich'ın ihracat menbaları kurumuştur, ithalâtı da muazzam açıklar verecektir.

Almanya'nın bu dostluk veya zor politikasına dayanan bu şeklin bir müddet daha yürüttüğünü kabul etsek "Bund,, un yazdığı gibi 1938 senesi ithalâtının (% 75) ini tutabilecek midir?..

Riyaziye bir katîyet ifade ederse cevabı basittir: hayır!...

İşte önümüzde Almanya'nın 1939 senesi ithalât ve ihracat cetveli; dokuz aylık ithalât yekûnu (3.194), ihracatı da (3.314) milyon mark. Cetveli tetkik ediyoruz: Almanya haricî ticaret muvazenesini temin edebilmek için dünyanın en kuytu köşelerine, en uzak denizaşırı diyarlarına kadar uzanmıştır. Bugün bunlardan Amerika, Afrika, Seylân, Hind, Çin, Venezuella gibi alman haricî ticaretinde çok mühim mevki sahibi olanlar bir kalemde yok olmuştur. Gümrük istatistik cetvellerine artık girmiyen bu memleketlerden (1939) un ilk dokuz ayındaki ithalât yekûnu (1.898), ihracatı da (1.681) milyon mark!...

Hâlâ ticarî münasebetini idame ettiği memleketler ile aynı müddet zarfında ithalât yekûnu (1.296), ihracatı da (1.633) milyon mark.

Demek oluyor ki, Almanya harp esnasında eski haricî tic[illegible] (% 75) ini değil, (% 50) si[illegible] bulmaktan çok uzaktır.

Bâhusus Almanya haricî tic[illegible] de bazı civar memleketler [illegible] merkezi vazifesini görmekt[illegible] Meselâ: 1938 senesinde Alm[illegible] Hollanda ithalâtı (198) milyon [illegible] ihracatı da (448) milyon ma[illegible] zükmektedir. Halbuki hakik[illegible] rakamlar bu iki memleket ar[illegible] ki alım, satım miktarını gö[illegible] mektedir, şu kadar ki Rot[illegible] Almanya'ya haricî ticarette bi[illegible] sit merkezi olduğunu anlatır. [illegible] elimizdeki ithalât ve ihracat [illegible] linde kayıtlı, fakat tatbikatta [illegible] kıymeti olmıyan adetleri de [illegible] edersek "Reich,, ın harp esna[illegible] haricî ticaret yekûnu azamî [illegible] lının ancak (% 35) ini pek a[illegible] ğını söylemek hakikate pek y[illegible] Almanya lehine bir tahmin ol[illegible]

Bu şerait dahilinde gün g[illegible] daha berbad bir şekle giren al[illegible] konomisi bugünkü bol malzem[illegible] niş sarfiyatlı harbe daha ne [illegible] tahammül edebilir?... Yenisini [illegible] ne koyabilecek mi?... İmkân va[illegible]

O halde. Almanya harbi uza[illegible] dürmemek zorundadır. Zaten [illegible] topyekûn savletler bu hakikat[illegible] kere daha tecellisidir. Yalnız [illegible] kü gazenferlik arzuları umum[illegible] binkinden çok, ama daha pek ç[illegible] halıya, bel ki hiç bir zaman y[illegible] durulmıyacak stokların da y[illegible] ne mal olmaktadır.

Ortada bir hakikat vardır. [illegible] zaferler maneviyatı takviye ed[illegible] harbin ruhudur, fakat madde d[illegible] sıdır. Ruh ile madde mezcedil[illegible] çe de hayat olamaz.

Beden terbiyesi mükellefiy[illegible] tatbikine ait faaliye[illegible]

Beden terbiyesi genel dir[illegible] ğü teşkilâtının 1940 malî yılı [illegible] yet programı federasyonlar[illegible] dan hazırlanmış ve merkez [illegible] heyetine verilmişti. İstiş[illegible] de de tetkik ve kabul edilen bu [illegible] ram Başvekâletin tasdikından [illegible] miştir. Bölgelere tamim edil[illegible] zere olan programa göre genç[illegible] lüp ve gruplarının teşkiline [illegible] başlanılacaktır. Bu kulüp ve [illegible] rın kuruluş törenleri 30 ağ[illegible] yapılacaktır. Bu arada mevcut [illegible] aliyette bulunan kulüplerin de [illegible] terbiyesi kanununa nazaran [illegible] işleri ikmal olunacaktır.

Hususî idare ve belediy[illegible] hesap usûlleri birleştiril[illegible]

Dahiliye Vekâleti, bütün vilâ[illegible] susî idareleri ile belediyeler[illegible] usûllerini birleştirmek maksadı[illegible] talimatname hazırlamıştır. Tal[illegible] me yakında alâkalılara gönder[illegible] tir.

Ticaret Vekâletinde yapılan değişiklikler

Ticaret Vekâleti İzmir mınta[illegible] ret müdürü B. Mehmet Ali Ete[illegible] caret dairesi müşavirliğine, dış [illegible] dairesi müşavirlerinden Zeki [illegible] oğlu, açık bulunan ölçüler ve [illegible] müşavirliğine Malatya mensucat [illegible] rikası santral mühendisi Nuri [illegible] tayin edilmişlerdir.

İktisat Vekâleti ikinci hukuk müşavirliği

İktisat Vekâletinde açık bulu[illegible] kinci hukuk müşavirliğine mü[illegible] demir ve çelik fabrikaları [illegible] müşavir avukatlarından Rasih [illegible] gil tayin edilmiştir.

Arpa ihracatı ve nümune[illegible]

Ticaret Vekâleti, arpa ihra[illegible] mürakabesine dair olan nizamn[illegible] tevfikan 1939 mahsûlü beyaz ar[illegible] renklerini ve nümunelerini te[illegible] miş, ihzar olunan nümuneleri [illegible] kontrol merkezi bulunan Samsun, [illegible] tanbul, İzmir, Antalya, Mersin, [illegible] derun mıntaka ticaret müdürlük[illegible] göndermiştir.

Ordu belediye reisliği

İnhilâl eden Ordu belediye re[illegible] ne, belediye meclisince seçilen [illegible] Hikmet Onat'ın reisliği yüksek [illegible] ka iktiran etmiştir.

Samsun belediyesi reisliği

Samsun, 4 a.a. — Belediye re[illegible] için dün yapılan intihapta [illegible] Mesut ittifakla riyasete seçilmiş[illegible]

Maadin umum müdürlüğü

İktisat Vekâleti maadin umum [illegible] dürlüğünü vekâleten ifa etmekte [illegible] lan Kemal Balkar mezkûr umum [illegible] dürlüğe yüz lira aslî maaşla ta[illegible] dilmiştir.

YANKILAR

Amerika'nın alâkası !

Avrupa'daki muharebe şiddetini arttırdıkça gazete sütunlarında Amerika'nın ismi daha fazla geçmeğe başlamıştır.

Amerika halkı esasen bu seferki Avrupa harbine tâ başlangıcındanberi pek büyük bir alâka gösteriyor Bunun derecesini gösterebilmek için isterseniz, rakamların belâgatine başvuralım:

1914 senesinde Avrupa'daki belli başlı Amerikan gazete muhabirlerinin sayısı bir düzineyi pek az aşabiliyordu. 1939 senesi ağustosunda ise bunların miktarı 800 kişiye çıkmış, bu muhabirlerin haber almak için vücuda getirdikleri menbaların sayısı ise 9000 ü bulmuştur. Bunlar 1939 ağustosu içinde bir ayda bir milyon kelimeden fazla telgraf çekmişlerdir. Üç istihbarat servisinden beherinin gecede 50.000 kelime çektikleri oluyor. Bu haberler de mümkün olduğu kadar muhtasar bir halde gönderilmekte, sonra Amerikada uzun hikâyeler ve makaleler haline getirilmektedir.

Meraka değer rakamlar! Fakat asıl merak ettiğimiz, Okyanosun öte tarafından Avrupa'ya gönderilecek olan şeylerdir!

***

Karagöz heykeli!

Kendisini tanıdık tanıyalı, hukuktan ziyade Karagöz ve Hacivat'la meşgul olduğunu bildiğimiz avukat Rami ile mebus ve doktor arkadaşımız Osman Şevki Uludağ'ın Bursa'da bir Karagöz ve Hacivat heykeli dikilmesi için teşebbüslere giriştiklerini bir İstanbul gazetesi yazıyordu.

Avukat Rami, bir zaman bir "Karagöz muhipleri cemiyeti" de kurmuş, gene bir zaman bu perde kahramanının Çekirge yolundaki kırık mezar taşının tâmir edilmesine önayak olmuştur.

Şimdi bu sevimli avukatı böyle bir heykel dikmiye sevkeden sebep, olsa olsa, bir metreye yakın koskocaman Karagözler yaptıran ve mukavvadan yapılmış şekilleri patlıcan veya balık gibi tavada kızartıp onlara deve derisi manzarasını veren profesör İsmail Hakkı Baltacıoğlunun bu sahadaki fazla gayreti olmuştur.

Esasen perdedeki Karagözün boyu bir metreye yaklaştıktan sonra onun heykelini yapmak da güç bir iş olmaktan çıkıyordu.

Bu teşebbüs muvaffakiyetle neticelenirse o zaman, heykeltraşlarımıza yeni yeni işler çıkacaktır: ondan sonra meselâ Nasrettin Hocanın, Tıflı'nın, İncili Çavuşun neden heykelleri dikilmesin?

Tercüme eğlenceleri!

Maarif Vekilliğinin çıkardığı "Tercüme" mecmuası hakkında - ve yahut aleyhinde - muharrir dostumuz Peyami Safa iki fıkra yazdı. Bunlardan birisi umumî mütalea ve mülâhazaları ihtiva etmekte idi. İkincisi ise "tercüme eğlenceleri" gibi neşeli bir başlık taşıyor ve bu fıkrasını muharrir, "amcası Ali Kâmi Akyüz'e ithaf" ediyordu.

Tercümeyi eğlence vesilesi yapan ve yahut yapılan örnek tercümelerle eğlenen bu fıkrayı gören bir arkadaşım:

— Peyami'nin yazısını okudun mu? diye sordu.

— Okumadım, dedim.

— Neden?

— Bir yeğenin amcasına hitaben yazdığı bir yazı bana hususî bir aile mektubu gibi geldi; okumayı doğru bulmadım.

T. İ.

DIŞ POLİTİKA

Seyahatin notları

Avam Kamarasında birkaç saat

İngiltere seyahatinin en enteresan hatırası daima zihinlerimizde yaşamış olarak kalacak olan birkaç saati parlâmentoda geçmiştir. İngiltere parlâmentosu, bugün dünyanın en eski siyasî müessesesidir. Onu, on üçüncü asra kadar geri giden tarihini bilmek, İngiltere'nin, yalnız İngiltere'nin değil, bütün dünya demokrasi hareketlerinin tarihini bilmek demektir. Ve bazan ...kâr bir ruhla kükriyen, bazan ...uzu gibi uysallaşan bu müessesenin ingiliz siyasî hayatında dünkü bugünkü rolünü bilmeden İngiltereyi anlamak mümkün değildir.

Parlâmento, ingiliz asılzadeleri ve papaslarının on üçüncü asırda kırallara karşı açtıkları mücadelenin ikinci muzafferiyetini kaydetmektedir. Birinci zafer, 1215 senesinde aynı asılzadelerin kıral Con'a karşı açtıkları mücadele üzerine kazanılmış ve ingiliz milletinin haklarını, hüriyetlerini garanti altına alan Magna Karta ile tesbit edilmişti. Fakat bu hüriyet iylâmını veren kıral Con'un oğlu ikinci Henri, babası gibi istibdat yapmıya başladı. Bunun üzerine baronlar ayaklandılar. İkinci Henri esir edildi. Ve muzaffer olan baronların lideri, Earl Simon, 1265 senesinde asılzadeleri, papasları ve şehirlileri bu içtimaa murahhas göndermeğe dâvet etti. İşte bu, bugüne kadar gelen parlâmentonun birinci içtimaıdır.

Parlâmentonun tarihini yazmak İngiltere'nin tarihini yazmak kadar zordur. Şunu söylemek kâfidir ki Avam Kamarası, ingiliz siyasî hayatındaki ehemiyeti, ancak on dokuzuncu asırda ve 1832 ıslahat lâyihasının kabulünden sonra iktisap etmiştir. ... bulunuyor. Taymis nehrinin kenarındaki Wesminister sarayı, parlâmentonun yüzlerce senelik hayatında sayısız tarihî hâdiselere sahne olan bir müze vaziyetindedir. Bizi karşılıyan muhtelif partilere mensup mebuslar, heyeti, dörder kişilik gruplara ayırarak sarayı geziyorlar. Bir geniş salondan geçiyoruz. Bize delâlet eden mebus anlatıyor:

— Burası parlâmentonun ilk toplandığı salondur. Şimdi toplandığımız salon sonradan yapıldı. Bu üzerinde durduğumuz noktada kıral Charles, muhakeme edilmiş ve idam kararını öğrenmiştir. Başka bir salona giriyoruz. Bu Kromwell'in üzerine yumruğunu vurduğu masadır. Şu evrak kutusunun üzerindeki çizgileri görüyor musunuz? Bunlar, nutuk söylerken kutunun üzerine vuran Gladston'un parmağındaki yüzüğün izleridir.

Kütüphaneye girdik: nâzik mebus, ...lardan bir gazete koleksiyonu çıkarıyor ve bir sayfa açarak birkaç satırlık bir havadise işaret ediyor. Okuyoruz: 1815 senesi haziranında yapılan Waterlu harbinde Napolyon'un mağlûbiyetini bildiren havadistir. Sonra yüzden fazla cilt kitabın sıralandığı bir rafın önünde duruyoruz. Mebus gülerek anlatıyor:

— Bunlar, diyor, parlâmentonun yaptığı kanunlardır. Parlâmento ilk kanunu on üçüncü asırda yaptı. Şu cilt ilk beş yüz senelik kanun mecmuasıdır. Ondan sonraki bir asır içinde yirmi cilt kanun yapıldı. Ben yirmi beş senedenberi mebusum. Benim mebusluk zamanımda çıkan kanunlar da bu yüz cilt içindedir! Şimdi günde bir ciltlik kanun çıkarıyoruz! Ve parlâmentonun çıkardığı kanunlardan biri de nedir bilir misiniz? Her ingiliz, 1265 senesindenberi çıkan her kanunu bilir sayılır.

İçtima salonunun kapısından içeri giriyoruz. Mebus gene durdu.

— Dünyada tek bir insan vardır ki, dedi bu kapının eşiğinden içeri giremez. O da kıraldır. Neden bilir misiniz? Çünkü kıral Charles, bu salona askerleriyle girerek bazı mebusları tevkif etmek istedi. O günden bugüne kadar hiç bir kıral bu salona giremez. Kıral Avam Kamarasına hitap edeceği zaman nutkunu yazar, yollar ve kendi namına okunur. Bizimle temas edeceği zaman şöyle olur: Saraya gelir. Başka bir salonda oturur. Ve memurunu yollar. Biz memurun geleceğini haber alınca derhal bu kapıyı kaparız. Memur kapının önüne gelir ve yavaş yavaş çalar. Biz kapının üstündeki şu küçük pencereyi açarız ve memurun silâhlı olup olmadığını görürüz. Silâhsız ise kendisine kapıyı açarız. Memur, yerdeki halının çizgisine kadar gelir. Maruzatını bize bildirir ve sonra da arkaya doğru adım atarak çıkar gider.

Avam Kamarasının içtima ettiği yer, dört köşeli ve oturulacak yerler anfiteatr şeklinde sıralanmış bir salondur. Bir ucunda reisin koltuğu vardır. Önünde bir masa, masanın sağındaki sıralarda hükümet âzaları oturur. Arkalarında da hükümetin dayandığı parti. Solda muhalefet. Mebus bize ön sırada oturanların ayakları ucundaki halının kırmızı çizgilerini gösterdi. Ve dedi ki:

— Bizde mebuslar oturdukları yerden söz söyler. Ve söz söylerken hiç bir mebus bu kırmızı çizgiyi geçemez. Sebebi şudur: vaktiyle mebuslar meclise kılıçlariyle gelirlerdi. Karşılarındaki mebusa kılıcı saplıyamasınlar diye böyle iki şeritle mebuslar biribirinden bir kılıç boyunda mesafe ile ayrılmışlardı.

İngiliz mebuslariyle bir arada yemekten sonra Avam Kamarasının müzakeresini dinledik. Bir saat içinde hükümet namına kırk yedi suale cevap verildikten sonra hararetli bir münakaşa başladı. Münakaşa Avam Kamarasında senede iki bin liralık tahsisata istihkak iddia edecek bir muhalefetin mevcut olup olmadığı etrafında idi. Millî Birlik hükümetine rağmen muhalefetin mevcut olduğunu iddia eden mebuslar söz söyledi. Muhalefetin mevcut olmadığını iddia edenler oldu. Nihayet reis herkes tarafından kabul edilen mütaleasını bildirdi:

— Muhalefet dedi, lûgavî mânada mevcuttur. Her mebus hükümeti tenkit eder. Bu hükümetin icraat ve faaliyetine dahi muhalefettir. Fakat parlâmanter mânada muhalefet, aralarından bir hükümet teşkiline elverişli organize bir zümredir. Bugün bu mânada muhalefet yoktur.

Bu mütalea dâvayı halletti. Müzakereden sonra Wesminister sarayının taş terasına bir defa daha çıktık. Taymis nehrinin bulanık suları tarihî sarayın duvarlarını okşuyarak akıyordu. Akan sulara baktıkça, ingiliz milletinin, insanlık hakları ve hüriyetleri uğrunda ve aynı saray içinde yaptığı mücadelenin sahneleri canlı levhalar şeklinde gözlerimin önünden geçmeğe başladı. Sanki akan su değil de tarihî bir sinemanın şeridi idi. Ve ansızın, bize parlâmentoyu gezdirmek lûtfunde bulunan mebusun Taymis nehri hakkında söylediği sözleri hatırladım. Bir tarihte Amerika'nın Londra sefiri parlâmentoyu ziyarete gelmiş. Terasa çıkarak Taymis nehrini görünce, sefir, kendisine sarayı gezdiren mebusa dönerek demiş ki:

— Taymis bu mudur? Hele bir Amerika'daki Missisipi nehrini görünüz.

Bunun üzerine ingiliz mebusu şu cevabı vermiş:

— Missisipi nehrinin yataklarından akan sudur. Halbuki Taymis nehrinden bu aktığını gördüğünüz şey, mayi halinde tarihtir.

Evet tarih bugün, her devredekinden daha büyük hızla akıyor.

A. Ş. ESMER

DÜNYA HABERLERİ

Kanada'nın ve Amerikanın müttefiklere tayyare yardımı

Kanada birçok tayyare ve tayyareci gönderdi

Amerika'dan da 250 tayyare hareket etti

Bir gazete, ordo ve donanmaya lâzım olmıyan bütün tayyarelerin gönderilmesini istiyor

Ottawa, 4 a.a. — Kanada hava nazırı, Avrupaya birçok tayyare gitmiş olduğunu ve lüzumlu yeni vapurlar gelir gelmez diğer birçok tayyarenin de yakında sevkedileceğini bildirmiştir.

Hava nazırı, ayrıca, Kanada'da tayyare inşaatının fazlalaştırılması hakkında tedbirler alınmış olduğunu, birçok yeni pilot, müşahit, mitralyözcü, topçu gelmiş bulunduğunu ve gittikçe fazla miktarda antrenman görmüş tayyarecinin fransa cephesine varmış bulunduğunu da söylemiştir.

Millî müdafaa vekil muavini Janes Ducan, Kanada'nın müttefiklere, tayyare ve personelce mühim yardım yapmış olduğunu, ve pek yakında diğer irsalât yapılacağını beyan etmiştir.

Müttefiklere gene 250 den fazla tayyare gönderildi

Nevyork, 4 a.a. — Verilen malûmata göre, 250 den fazla bombardıman ve avcı tayyaresi Fransa'ya hareket etmiştir. Bu sevkiyat harbın bidayetindenberi müttefiklere yapılan sevkiyatın en mühimidir.

Monroe kime tatbik edilir ?

Vaşington, 4 a.a. — Amerika'yı amerikalılara temin eden Pitt - Bloom kanun projeleri, Monroe doktrinini hiç bir vakit kabul etmemiş olan Almanyaya karşı bir ihtar olarak telâkki edilmektedir. Panama kanalı ile temdidinin müdafaa politikası, Monroe doktrini için lâzımdır.

Gönüllülerden mürekkep bir donanma verilmeli

Nevyork, 4 a. a. — Nevyork Herald Tribune gazetesi, infiradın yerine şimdi gayrimuharipliğin kaim olduğunu yazarak müttefiklere yapılacak yardımın, gönüllülerden müteşekkil bir donanma vermek suretiyle olmasını ileri sürüyor.

Tayyare de verilmeli

Aynı gazete, başmakalesinde, ordu ve bahriyece verilmesi mahzursuz olan bütün tayyarelerin, derhal müttefiklere verilmesini talep ediyor. Hukukî tereddütlerle meşgul olmamalıdır. Zira bunları Hitler her zaman kendisince icap ettiği takdirde sebebiyet verilmeden darbe indirmek suretiyle bertaraf etmiştir. Eğer Hitler Amerikaya tecavüz etmek isterse, muharebenin her halde bize geleceğine emin olabiliriz.

Gönderilen çelik

Londra, 4 a.a. — Amerika birleşik devletlerinde, İngiltere'ye gönderilmek üzere büyük miktarda çelik vapurlara yükletilmiştir. Bu çelik, Lüksemburg çeliğinin yokluğunu telâfi edecektir. Mamafih, Amerika birleşik devletleri, İngiltere'ye gönderilecek çelik miktarını, İngiltere'nin harp gayr... müessir bir hale koyacak nisb... dit eylemektedir.

Tayyare inşaatını hızlandırmak için

Vaşington, 4 a.a. — Maliye nazırı B. Morgenthau, geniş mikyasta tayyare motörü imal edilmesi için, Ford, Chraysler, General Motors ve daha diğer otomobil fabrikaları şefleri ile görüşmelerde bulunmuştur.

Amerika meclisinin içtima devresinin uzatılması isteniyor

Vaşington, 4 a.a. — Mebusan meclisindeki cümhuriyetçi partiye mensup âza, normal surette haziranda tatil devresine başlaması icap eden kongrenin Amerika birleşik devletlerinin menfaatlerinin gösterdiği müddet içtima devresine devam eylemesini talep etmiştir.

Beyaz sarayın sulh teşebbüsü

Vaşington, 4 a.a. — Beyaz sarayın Avrupa'da bir sulh teşebbüsünde bulunmak niyetinde olduğu hakkında dolaşan şayialar bahsinde kendisine sorulan bir suale cevap veren B. Hull, böyle bir teşebbüsten haberi olmadığını söylemiş, fakat bunu hiç bir surette reisicümhur adına söylemediğini ilâve eylemiştir.

Narvik'in yarısı tahrip edildi

Londra, 4 a.a. — Norveç ajansının bildirdiğine nazaran, 17 alman tayyaresinin dün öğleden sonra yapmış olduğu bombardıman neticesinde, Narvik şehrinin yarısından fazlası tahrip edilmiştir.

Yangın bombalariyle, yüksek infilâk kabiliyetli bombaların yapmış olduğu tahribat birçok milyonlara baliğ olmaktadır.

Hücum tayyareleri alman bombardıman tayyarelerini çekilmeğe icbar etmiştir.

Tam rakamı malûm olmamakla beraber, birçok düşman tayyaresinin düşürüldüğü bildirilmektedir.

Alman tayyarelerinin Dalmaçya üzerinde faaliyetleri arttı

Liubliana, 4 a.a. — Havas: Askerî nakliyata mahsus büyük bir Junker tayyaresi, dün sabah Maribor civarında yere inmiştir. Hava çok açıktı. Fakat buna rağmen tayyarenin pilotu, yolunu şaşırmış olduğunu söylemiştir. Alman tayyaresi serbest bırakılmış ve bunun üzerine Avusturya'ya doğru havalanmıştır.

Yugoslavya üzerinde alman tayyarelerinin sık sık uçuşları kaydedilmektedir.

Alman tayyarelerinin Dalmaçya üzerindeki faaliyeti

Split, a.a. — Havas: Almanlar, son zamanlarda, Dalmaçya sahili üzerinde faaliyet vasıtalarını mahsus surette arttırmışlardır. Evelce Yugoslavya'nın idaresine bırakılmış olan Split'deki alman fahrî konsolosluğu, çok mühim bir konsolosluk haline getirilmiş ve bu konsolosluk, Belgrad elçiliği müsteşarı B. Willy Unferfehrt'e tevdi olunmuştur.

Milano civarında yere inen tayyare

Roma, 4 a.a. — Havas: Pazar günü cenubî Fransa üzerindeki hücumlara iştirâk etmiş olan bir alman bombardıman tayyaresi, Torino üzerinde uçtuktan sonra Milâno civarında Forlanini tayyare meydanına mecburî bir iniş yapmıştır. Tayyare, vahim surette hasara uğramış bulunmaktadır. Tayyarenin Almanya'ya dönebilmesi için burada tamir görmesi icap eylemektedir.

Fecî rakamlar

Paris bombardımanında 254 ölü, 652 yaralı var

Ölülerin 195 i, yaralıların 545 i sivildir

Paris, 4 a.a. — Havas ajansı saat 16,45 te veriyor:

Dünkü Paris bombardımanı, bütün Paris mıntakası ve hattâ ve hattâ daha vâsi bir mıntaka üzerinde yapılan, büyük mikyasta bir hava hücumunun, bir safhasından ibaret bulunuyordu. Bu hareket, büyük bombardıman tayyareleri avcı tayyareleriyle muhafaza edilmiş olmak üzere, pek çok tayyarenin iştirâkiyle yapılmıştır. Alman hücumu, hava dâfi kuvetlerinin ve fransız avcı tayyarelerinin son derece canlı bir aksülâmelini mucip olmuştur. Düşürüldüğü bildirilen 17 tayyare, dün akşam resmen kaydedilmiş olanlardır. Bu rakamın fazlalaşması muhtemeldir. Sukut noktaları hakkında büyük bir ketumiyet muhafaza edilmektedir. Alman pilotları ekseriyetle askerî hedeflere karşı nişan aldıkları cihetle, sukut noktalarının işaret edilmesi, başka seferler için atışlarını tanzim etmelerine yardım edebilir. Alınmış olabilecek mukabil tedbirler hakkında da aynı ketumiyet muhafaza edilmektedir.

Bombardımanın tam bilânçosunu henüz tanzim etmek mümkün değildir. Mamafih, almanların intihap ettikleri hedefler hakkında bazı mülâhazalar yürütmek mümkündür. Almanlar, Paris ve etrafındaki mıntakada pek çok mikdarda olan tayyare meydanlarını bilhassa hedef olarak ittihaz etmişlerdir. Diğer bir hedef de Paris civarında pek kesif olan demiryolu şebekesi olmuştur. Alman tayyareleri birkaç fabrikaya da hücum etmişlerse de bu hücumlar şümullendirilmemiştir. Şurası da kayda şayandır ki birkaç pilot, uçmakta oldukları şehir merkezleri üzerine gelişi güzel bombalar atmışlardır. Diğer vakalarda atışlar bazan askerî hedeflerden uzak olan hususî ebniyenin tahribine sebebiyet vermiştir.

Dünkü Paris bombardımanı, alman hava kuvetlerinin büyük mikyastaki yegâne teşebbüsleri olmuştur. Bu hava kuvetleri ise, badema yalnız bir mıntakaya birden hücum edebilirler. Hollanda, Belçika, Lüksemburg ve birçok fransız vilâyetleri üzerine 10 mayısta yapılmış olan kütle halindeki bombardımanlardan uzak bulunmaktayız.

Haver da bombalandı

Havre, 4 a.a. — Havre mıntakası gece saat 22,15 ile 1,30 arasında bombardıman edilmiştir. Evlere infilâklı bombalar isabet etmiştir. Enkaz arasında ölü ve yaralılar çıkarılmıştır.

254 kişi öldü

Paris, 4 a.a. — Dün Paris mıntakasının bombardımanı neticesinde ölen ve yaralananların mikdarı resmen bildirilmektedir.

Resmî rakamlara göre, bombardıman kurbanları 906 dır.

Bunlardan 254 ü ölüdür. Ölülerin 195 i sivil, 107 si askerdir.

Yaralı mikdarı 652 dir. Bunların 545 i sivil, 107 si askerdir.

İngiliz gazetelerinin yazıları

Londra, 4 a.a. — Parise karşı olan hava hücumunun kurbanlarına karşı duydukları sempatiyi izhar ettikten sonra Londra gazeteleri bu hava hücumlarını diğer hükümet merkezlerinin alabileceği ders noktasından mütalea etmektedir.

Bazı muharrirler şu mülâhazaya varmaktadır: Dâfi toplar ve muhareb bataryalariyle müdafaa edilen şehirlere vâki olacak bu nevi bir hücumda, muhasım tayyarelerin büyük bir yükseklikte uçmakta olmaları iki netice tevlit etmektedir:

Birincisi: Hasarat gelişi güzel şuraya, buraya vaki olduğu cihetle, şehrin normal hayatı tamamen bozulamaz.

İkincisi de: çok yüksekten atılan bombalar muayyen hedeflere tevcih edilemiyeceği cihetle, başlıca kurbanlar sivil ahaliden oluyor.

Evening Standard gazetesi, ilk anda mukabeleibilmisil yapmağa temayül hasıl olduğunu takdir ediyor. Fakat olabilir ki Hitler, müttefikleri mukabeleibilmisle icbar etmeği ümit eder. Müttefik hava kuvetelrini asıl hedefleri olan muharebe meydanından uzaklaştırmayı düşünüyor. Binaenaleyh öç almak fikrini beslemekle beraber, askerî ilhamlarla hareket etmeğe devam etmeliyiz. Sabırlı olmak lâzımdır. Bombardıman tayyarelerimiz alman ordularını hercümerce uğrattıkları zaman, dünkü yapılan hiyanetin mukabeleibilmislini düşünme zamanı gelmiş olacaktır.

Bu husush akkında Star gazetesi diyor ki:

Hissiyatımıza kapılarak mükemmel mühimmatımızı ziyan etmiyelim. Hiddet, meşru dahi olsa, bizi alâkadar eden meseleler gibi meselelerde fena bir rehberdir.

Paris, 4 a.a. — Hava nezaretinin tebliği:

2 haziranı 3 hazirana bağlıyan gece, şark cephesinde, ağır tayyarelerden mürekkep filolarımız, Almanya'da, müteaddit tayyare meydanlarını bombardıman etmiş ve bu meydanlar üzerine otuz tondan fazla bomba atmıştır.

Şimal cephesinde, hava kuvetlerimiz, düşmanın motörlü kıtalarına bir çok defa hücumlar yapmış ve bunlara çok mahsus kayıplar kaydettirmiştir.

Cephenin bir çok noktalarında müteaddit ıstikşaf ve fotoğraf alma uçuşları yapılmıştır. Tayyarelerimizin hepsi üslerine dönmüştür.

Dün öğleye doğru, arazimiz üzerinde faaliyette bulunan kuvetli bir alman bombardıman tayyareleri koluna, avcı tayarelerimiz hücum etmiş ve hava dafi bataryalarımız ateş açmıştır. Şiddetli çarpışmalar olmuş ve bir çok tayyareler yere indirilmiştir. Paris mıntakasında 16 tayyarenin düştüğü tesbit olunmuştur.

Tehlike geçiren sefir Ruzveltle görüştü

Vaşington, 4 a.a. — B. Ruzvelt, Amerika'nın Paris büyük elçisi B. Bullitt ile telefonla görüşmüştür. B. Bullitt, hava nazırı B. Eymac ile öğle yemeğini yerken bir bombanın tavanı delip yanı başına düştüğünü, fakat patlamadığını bildidmiş ve burada kimsenin yaralanmadığını söylemiştir.

DÜNKÜ İSTANBUL Gazeteleri

(a.a.) Matbuat servisi

Cumhuriyet

Avrupa harbi karşısında Türkiye :

YUNUS NADİ, bu başlık altında, başvekilin radyoda söylemiş olduğu nutku tahlil ederek diyor ki:

"Başvekilin nutku büyük ehemiyetini bilhassa Avrupa'yı kasıp kavurmakta devam eden ve yeni yeni ihtilât ihtimalleri ile felâketi, şümulünü arttırmak istidadını gösteren yeni harp karşısında türk hükümet ve milletini takip ettiği hareket hattını en ufak şüpheye yer vermiyen en pürüzsüz bir ifade ile bir daha izaha ve ilân eylemesinden almıştır. Bu hareket hattını şöyle hulâsa etmek mümkündür.

Kimsenin mülkünde ve menfaatinde gözümüz yok, fakat hududumuza ve hukukumuza taarruz ihtimalleri karşısında kendimizi müdafaa için tedbirlerimizi almışızdır ve her an silâha sarılmıya da hazırız."

Yunus Nadi türk milletinin emniyetini müdafaa mecburiyetinde kalıp kalmıyacağını tetkik ettikten sonra, eğer böyle bir zaruretle karşılaşırsak bütün bir imanla yekpare bir kütle halinde vazifeye koşacağımızı tebarüz ettiriyor ve diyor ki:

"Bu yeni harple bareber adına propaganda denilen yeni bir silâh alabildiğine meydan almış olduğunu hep biliyoruz. Başvekilimiz hükümetin buyolda üzerine düşen vazifeleri ciddiyet ve şiddetle ifa etmek hususunda çok basiretli ve dikkatli olduğuna hak verirken vatandaşları da bu türlü hareketlere karşı uyanık bulunmıya davet etmiştir. Bizce memleket evlâdının bilhassa bu yoldaki gayretleri sıfıra indirecek uyanıklığı ve sertliği bugünün en başlı vazifesini teşkil eder.

Yeni Sabah

Fransa ile münferit sulh :

HÜSEYİN CAHİT YALÇIN, bu başlık altında diyor ki:

"Almanların yeni bir sulh taarruzu yapacaklarına dair bir telgraf haberi intişar etti. Almanlar Manş sahillerine yerleştikten sonra gûya fransızlara bir sulh teklifinde bulunacaklar ve İngiltere ezilirse yahut âciz bir hale sokulursa Fransa'nın hali ne olur? Fransızlar o zaman Almanyanın muahede, misak, ittifak bağlarını kabul etmedikleri takdirde italyanların da yardımiyle Fransa'yı iki taraflı bir hücum karşısında bırakarak tamamiyle boğuşacaklarmış.

Bu havadisin doğru olup olmadığı meçhuldür. Belki bir tecrübe balonu kabilinden ortaya çıkarılmıştır. Herhalde almanların öteden beri besledikleri malûm emellere ve tatbik ettikleri hattı harekte uygun olduğu için, uydurma olsa bile az çok bir hakikate tekabül etmektedir."

Bu sulh teklifinin şartları malûm olmamakla beraber, bunların ağır ve izzeti nefsi kırıcı mahiyette olmıyacağını söyliyen muharrir diyor ki:

"Almanlar muayyen bir zamanda yalnız bir düşman ile harp etmeyi meslek edinmişlerdir. Şimdiye kadar ingilizlerle fransızları biribirlerinden ayırmıya çok çalıştılar. Hattâ uzun müddet Majino hattında fransızlara kur yaptılar, fakat fransız milleti bu tuzağa düşmedi. İngiliz ittifakından ayrılmadı. Almanlar fransızları aldatamıyacaklarına katî kanaat getirdikten sonradır ki, Fransa'ya karşı besledikleri hissiyatı açığa vurdular."

Hitler'in Fransa'ya bir tenezzühü askerî yapar gibi gireceğini zannettiği muharrir diyor ki:

"Almanlar fransız milletini hiç bir zaman anlıyamamışlardır. Belçika ve Holanda'nın zaptından ve bir kısım fransız topraklarının işgalinden sonra Paris'i tehlikeye düşmüş gibi göstererek fransızları korkutacaklarını ve ehven sulh şartlarını doğrudan doğruya Fransa aleyhinde hiç bir hükmü ihtiva etmeseler bile kabul edip te ingilizlerden ayrılmak hatâsını irtikâp etmezler. Her şeyden evel buna ahlâk ve karakterleri mânidir."

Almanların iki mütefiki biribirinden ayırarak ayrı ayrı tepelemek siyasetini güttüklerini izah eden muharrir diyor ki:

"İngiltere ezilirse yahut âciz bir hale sokulursa Fransa'nın hali ne olur? Fransızlar o zaman Almanya'nın muahede, misak hattâ ittifak bağlarını bile tanımıyacaklarını düşünmezler mi? Böyle bir hareket karşısında biraz evelki hiyanetten münfeil olmuş bir İngiltere'nin Fransa'ya hiç yardım etmiyeceği de tabiîdir. Binaenaleyh Almanya evelâ İngiltere ile Fransa'yı biribirinden ayıracak, sonra ikisini de biribiri ardınca kendi hüküm ve nüfuzu altına alacak demektir.

Hüseyin Cahit Yalçın, müstakbel sulhun değişmez kanuniyetini şöyle izah ediyor:

"Sulh lâzımdır ve olacaktır. Fakat Almanya bugün zaptettiği memleketleri hakikî sahiplerine iade ettikten ve bir daha dünya sulhunu ihlâl etmiyeceğine dair katî teminat verdikten, yaktığı yıktığı yerleri tamir eyledikten sonra."

TAN

İtalya harbe girerse ne olur ?

M. ZEKERİYA SERTEL, bu başlık altında, başvekilin nutkundan iktibaslar yaptıktan sonra diyor ki:

"Balkanların ve Akdeniz'in sulhunu bozabilecek, harbin Türkiye'nin emniyet sahasına sirayet ettirebilecek devletlerin başında İtalya vardır. Onun için İtalya'nın her sözü, her hareketi, aldığı her tedbir bizi yakından alâkadar eder. Son zamanlarda İtalya'nın daimî surette tetikte bulunduğunu gösteren emareler çoğalmıştır. Bu emareler İtalya'nın harbe girme zamanının yaklaştığını göstermektedir.

Muharrir, İtalya'nın harbe girmiye hazırlandığını gösteren emareleri saydıktan sonra diyor ki:

"Yalnız unutmıyalım ki İtalya bu tedbirleri ve hareketleriyle de harbe girmeksizin de Almanya'ya âzamî derecede yardım etmekte, müttefiklere zarar vermektedir. Çünkü İtalya'nın heran harbe gireceği ihtimalini gözönünde bulundurmıya mecbur olan Fransa, İtalya hududunda bir milyon askerlik bir kuvet bulundurmakta ve müttefikler de cenupta hazırladıkları yarım milyonluk orduyu İtalya'nın Tunus ve Mısır'a bir tecavüzü ihtimaline karşı kullanmamaktadır."

Muharrir, İtalya harbe girerse ne olacağını araştırarak diyor ki:

"Bu sebeple İtalya'nın harbe girmek üzere olduğu hakkındaki delil ve emarelerin bir bölften ibaret olması ihtimali hâlâ mümkün ve varittir."

M. Zekeriya Sertel, İtalya hazırlıklarının hiç tahmin edilmiyen bir hedefte inkişaf edebilmesi ihtimalini de varit görerek diyor ki:

"Fakat Başvekilimizin dediği gibi alınan tedbirlerin ne vakit ve nereye karşı kullanacağı malûm olmadığı için Türkiye uyanık bulunmakta ve müdafaa hazırlıklarını tamamlamakla meşgul olmaktadır. Bir gün harp bizim emniyet sahamıza da sirayet etmek tehlikesini gösterirse, o vakit vatan müdafaası için silâha sarılmak mecburiyeti hasıl olabilecektir."

İKDAM

Başvekil'in hitabesi :

ABİDİN DAVER, bu başlık altında, Dr. Saydam'ın nutkunun ana hatlarını tebarüz ettirdikten sonra diyor ki:

"Haricî siyasetimiz sergüzeşt peşinde koşmıyan bir siyasettir. Harp hariciyiz. öyle kalmak istiyoruz. Fakat barışı ve yurdumuzu muhafaza etmek azminde elimiz tetikte, göğsümüz nişangâhta bekliyoruz. Bir tecavüze uğrarsak sonuna kadar dövüşeceğimize, memleketin içinde ve dışında kimsenin şüphesi olmamalıdır. Türkiye'nin tarihinde dövüşmekten kaçındığı görülmemiştir. Türk, en zayıf zamanında bile yurt ve istiklâ için vuruşmuştur. İcabederse gene aynı kahramanlık yolunda yürümek en büyük azmimizdir.

Muhterem başvekile o berrak, temiz ve dürüst ifadesiyle iç ve dış efkârıumumiyeyi aydınlattığı, bütün düşündüklerimizi ve söylemek istediklerimizi söylediği için teşekkür ederiz."

Batan ingiliz torpido muhribi

Londra, 4 a.a. — Batmış olduğu dün bildirilen Havant torpido muhribi, bir hava hücumu neticesinde batmıştır. Bu torpido muhribinin mürettebatından sekiz kişi ölmüştür. 20 kişi yaralı vardır.

Avrupa'dan gelen talebeler

İstanbul, 4 (Telefonla) — Bugünkü ekspresle Belçika'daki talebelerden Tahsin, İsmail, Ömer, Fransa'dan stajiyer sulh hâkimi Kemal, İsviçre'den Mithat ve Necip memlekete dönmüşlerdir. Yarın da on kişilik bir talebe kafilesinin geleceği söyleniyor.

HAYAT VE SIHAT

En güzel kokulu banyo

Banyonun suyuna güzel kokulu çiçekler yahut gene güzel kokulu otlar katarak o suyun içine girmek - böyle yapmıya kudreti olan kese sahipleri için- her zaman pek ziyade rağbet bulmuş birşeydir. Bazı hekimlerin rivayet ettiklerine göre kokulu banyolardan her birinin ken disine mahsus fazileti de vardır : Meselâ lavanta çiçeği ile banyo kuvet verir, gülsuyu ile karışık düzgün banyosu yemeklerde iştah açar, mine çiçeği banyosu sinirlere ferahlık verir, kekik otu, katır otu v. s. kokulu otlarla banyo sinirleri teskin eder, limon banyosu da şişman bayanları zayıflatır, diye şöhret almışlardır.

Kokuların tesiri bu yakın zamanlarda epeyce tetkik edilmekle beraber kokulu banyoların gerçekten öyle tesirleri olup olmadığı henüz sabit olamamıştır. Zaten kokulu ban yoları tavsiye etmekten asıl mak - sat, banyo suyunun içine giren nazik vücude güzel kokuyu sindirmek o güzel kokulara şu veya bu hassayı isnat etmek de bahane olsa gerektir.

Öyle olduğunun delili de, güzel kokulu banyoların en meşhuru çi - lek banyosu olmasıdır. Bunu icat eden Parisli Bayan Tallien, teninin beyazlığına halel getiren çillerini kaybetmek için çilek banyosuna girdiğini iddia etmişse de onun sözüne hekimlerden hiçbiri inanmamış ve herkes Bayanın kendi vücuduna, en güzel olan çilek kokusunu sindirmek için o banyoya girdiğini kabul etmiştir.

Bugün de, hiç olmazsa çilek mevsiminde, her istiyen Bayanın en güzel kokulu banyoya girmesi mümkündür: on kilo çileği -tabiî hiçbir tanesini yemeden- ezerek çilek banyosunun çiller üzerine tesirine kimse inanmamakla beraber, cilde ka - dife gibi yumuşaklık verdiğini id - dia ederlerse de, yalnız banyoları için günde on kilo çilek alabilecek kese sahiplerinin cildi zaten yumuşak olacağından bu güzelliğin çilek banyosundan önce mi bulunduğu yoksa sonradan mı geldiğini isbat etmek kabil olamaz. Onun için, çilek banyosunun da inanılabilecek tesiri ancak güzel kokusunun vücuda sinmesidir.

Çilek banyosunun cildi yumuşatmak tesiri gerçek olduğuna inananlar, günde on kilo çilek almağa kudreti olmıyanlara da gece yatarken, bir kilonun dörtte biri kadar çileği ezip vücuda sürdükten sonra sabahleyin maydanoz suyu ile yıkanmayı tavsiye ederler. Banyodan daha ucuz olan bu şeklin de çilek kokusunu vücuda sindireceğinden şüphe edilemezse de, maydanoz suyu ile yıkanıncıya kadar çilek kokusunu uzaktan koklamak zarureti olaca - ğı da şüphesizdir.

Hekimler Parisli Bayanın icadına inanamamışlarsa da İsveçli meşhur tabiat âlimi Linne -çileği mi çok sevdiğindendir, yoksa güzel kadınların sözüne mi inandığındandır, bilinmez- çilekte mutlaka bir deva hassası olduğunu kabul ederek dört yıl devamlı surette çilek yemiş ve bunun üzerine nikris ağrılarının büsbütün kaybolduğunu haber ver - mişti.

Tabiat âliminden sonra hekimlerin de çileğe daha ziyade ehemiyet vererek çileğin yenmesinden başka yapraklarında ve incecik sapında bile -derin tahliller üzerine- türlü türlü hassalar aramışlardır. Bu a - raştırmaların en meşhur neticesi Paris'te A. Roben hekimin çileği romatizme ağrılarına karşı deva diye tanıtması olmuştur. Fakat onun dediği gibi, çilek mevsimi devam ettikçe günde üç yüz, beş yüz gram çilek yemek her romatizmelinin kesesine elvermediğinden çilek bu suretle de rağbet bulamamıştır. Zaten insan romatizme ağrılarından kurtulmak için çileğin pahasına göreevini satarak her gün yarım kilo çilek yemeye katlansa bile her gün o kadar çileğe her halde tahammül edemez. Bundan başka, çilek çok yenilince insana kaşıntı verir.

Onun için, çileğin daima pahalı ve pek az devam eder bir yemiş olması kendisinin pek çok lehindedir. Ucuz olup da çok zaman devam etseydi yiyenlere kaşıntı vereceğin - den bu hassası güzel kokusunu bile unutturardu.

Şimdi olduğu gibi arada sırada yenilince güzel kokusu hoşa gider ve haylice de şeker yemeye vesile olur. Madenleri tamam ve neticeleri alkalen olduğundan kana ferahlık verir. Fakat çilekten vitamin bek - lerseniz onda bulunan yalnız % 40 miligram C vitamini bulmak için biraz pancar turşusu yemek daha ucuza mal olur. **G. A.**

Tashih

Dünkü sayımızda zelzele felâketzedelerine yardım maksadiyle millî komite tarafından toplanan paraların yekûnunda bir yanlışlık olmuştur. Toplanan paranın ye - kûnu 51 milyon küsur olmayıp 5.132.381,41 liradır; tashih olunur.

Fransa'da bir casus idama makûm oldu

Paris, 4 a.a. — Besanson daimî askerî mahkemesi Cenevre'li Marcel Verry isminde bir şahsı hiyanet ve casusluk cürümlerinden dolayı ölüme mahkûm etmiştir.

Son gün

ULUS Sinemasında

Çift film

14,30 - 17,30 - ve 21 de

BEBEKLER PERİSİ

Magda Schneider

16 ve 19 da

ESRARENGİZ İZ

Tex Ritter

Ayrıca PARAMONT Jurnal

Maliye Vekâletinin kazanç vergisi hakkındaki tebliği

Maliye vekâletinden bildirilmektedir:

1 — 1 haziran 1940 tarihinde meriyet mevkiine girmiş olan 3840 sayılı kanunla kazanç vergisi kanununun bazı hükümleri değiştirilmiştir. Kanun 29. 5. 1940 tarihli resmî gazete ile neşrolunmuştur.

2 — Gayri safî irat üzerinden vergi veren ve dükkân ve mağazalarının gayri safî iradı iki bin lirayı geçmiyen bütün mükelleflerin yanlarında çalıştırdıkları çırak, kalfa, tezgâhdar, kasadar gibi müstahdemler yeni kanunla gündelik gayri safî kazanç üzerinden vergiye tabi tutulmuşlardır. Yeni kanunun meriyete girdiği tarihe kadar dükkân ve mağazaların gayri safî iradı 500 lirayı geçmiyen küçük sanat ve hirfet erbabından maada bu kabil mükellefler, yanlarındaki müstahdemleri için bordro vermek mecburiyetinde idiler. Yeni kanun mucibince bu mükellefler müstahdemlerine haziran 1940 ayı içinde ödiyecekleri paraları da 20 temmuz 1940 akşamına kadar bordro ile bildirdikten sonra 1 temmuz 1940 tarihinden itibaren müstahdemlerine ödiyecekleri paralar için bordro vermiyeceklerdir.

3 — Buna mukabil bu müstahdemler 1 temmuz 1940 tarihinden itibaren bir ay içinde, bağlı oldukları varidat dairelerine veya maliye şubelerine müracaat ederek gündelik gayri safî kazanç, üzerinden vergilerini ödiyecekler ve fotoğraflı bir vergi karnesi alacaklardır. Dükkân ve mağaza sahipleri 1 ağustos 1940 tarihinden itibaren, gerek 1940 yılında, gerek müteakip yıllarda elinde maliye dairesinden verilmiş vergi karnesi ol mıyan kimseleri istihdam edemezler. Ederlerse vergileri ve karne harçları cezasiyle birlikte kendilerinden alınır. Dükkân ve mağaza sahipleri yeniden işe aldıkları veya işlerine nihayet verdikleri müstahdemlerin isimleriyle işe başladıkları veya işten çıktıkları tarihleri 15 gün içinde varidat dairelerine yazı ile bildirmeğe de mecburdurlar.

4 — Yeni kanunla beynelmilel ecnebî ve transit nakliye kumpanyaları defter tutmağa ve bu defteri kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren bir ay içinde varidat dairelerine tasdik ettirmeğe mecburdurlar.

5 — Beyanname usuliyle vergiye tabi olan veya beyanname usuliyle vergiye tabi olmağı tahriren talep etmiş bulunanlar, kanunen tutmağa mecbur oldukları defterleri, her ticarî yılın birinci ayı sonuna kadar varidat dairelerine tasdik ettirmeğe mecburdurlar. Defterlerini ertesi yıl dahi kullanmak istiyenler aynı müddet içinde son muamelelerini varidat dairesine işaret ve tasdik ettirirler. Sene içinde yeniden işe başlıyanlar, işe başlamadan evel defterlerini tasdik ettirirler.

Şimdiye kadar defterlerin notere tasdik ettirilmesi kâfi idi. Yeni kanun, defterlerin, noterden musaddak olsa bile varidat dairelerine tasdik ettirilmesini mecburî kılmıştır.

Ötedenberi kazanç vergisiyle mükellef olanlardan 1940 ticarî yılı başında defterlerini notere tasdik ettirmiş olanların kullanmakta oldukları bu defterleri 1941 ticarî yılı başına kadar ayrıca varidat dairelerine tasdik ettirmelerine lüzum yoktur.

Sayın vatandaşlarca bilinmek üzere tebliğ olunur. (a.a.)

Zonguldak - Kozlu Demiryolu lâyihası

Bütçe ve Nafia Encümenleri teklifi tasvip etti

Zonguldak ile Kozlu arasında bir demiryolu inşası ve gelecek senelere sârî teahhüde girişilmesi hakkında hükümetçe teklif olunan kanun lâyihası Büyük Millet Meclisinin alâkalı encümenlerinden geçerek ruznameye alınmıştır. Hükümet Zonguldak ile Kozlu arasında inşasına lüzum görülen demiryolu hattı hakkında mucip sebepler lâyihasında şöyle demektedir:

"Zonguldak ve havalisi kömür mıntakamızdaki kömür istihsalâtında mühim bir mevkii olan Kozlu ocakları liman tesisatı bulunmadığından ve Demiryoluna da bağlanmamış olmasından naşi bu ocaklardan icabı ve imkânı derecesinde istifade edilememektedir.

Zonguldak ile Kozlu arasında 4,5 kilometre bir uzunlukta yapılması icabeden demiryol inşaatının uzun bir tünel yapmak zarureti dolayısiyle iki milyon lira kadar bir masrafa tevakkuf eylediği anlaşıldığından bu masraftan içtinap edilerek Kozlu kömürlerinin havaî bir hatla Zonguldağa nakli düşünülmüş ve bu hat tertibatının tedarikine tevessül edilmişti.

Ancak ahvali hazıra dolayısiyle evelki fiyat tahminlerinin hiç bir kıymeti kalmadıktan başka bilhassa bu hattın sipariş e - dilebilmesi ve firmalarca muayyen bir za - manda teslimi hiç bir veçhile garanti edilmediğinden belki de uzun müddet bu ha - vaî hattın inşasına başlanamıyacaktır ve gene vaziyeti hazıra dolayısiyle Kozlu ocakları faaliyetinin tezyidi ile istihsalâtın Zonguldağa nakli lüzumlu görüldüğünden ve ilerde her halde yapılması mukarrer bulunan Zonguldak - Ereğli hattının esaslı bir kısmını teşkil edecek olan mezkûr Zonguldak - Kozlu parçasının inşası; ve uzun bir tunel açmak zarureti yüzünden takriben iki sene kadar devam edecek olan bu işin gelecek senelere sarî bir mukavele ile yaptırılması için kanun teklifi ve tah - sisat istenilmesi tensip edilmiştir."

Bütçe ve nafıa encümenleri hükümetin teklifi veçhile Zonguldak ile Kozlu ara - sında 4,5 kilometrelik normal bir demiryolu hattı inşasının zarurî olduğunu kabul ve hükümetin teklifini tasvip etmişlerdir. Teklif olunan kanun lâyihası şudur:

"Zonguldak istasyonundan başlıyarak Kozlu'ya varmak üzere iki milyon lira sarfiyle normal genişlikte bir demiryolu inşasına ve her sene tediye edilecek mikdarı o sene bütçelerine konulmak suretiyle gelecek yıllara geçici teahhütlere girişmiye Nafıa Vekâleti mezundur."

Çorap fabrikatörlerinin toplantısı

İstanbul; 4. (Telefonla) — Çorap fabrikatörleri bugün sanayi birliğinde toplanarak Sumerbank fabrikalarının piyasaya 60 numaralı iplik vermeme - sinden doğan vaziyeti tetkik etmişlerdir. Fabrikatörler piyasa ihtiyacının hiç olmazsa kısmen temini için teşebbüsatta bulunacaklardır.

İngiltere'de tevkifler

Londra, 4 a.a. — Scotland Yard, millî müdafaa kanununa muhalif hareketlerde bulunmakla suçlu bir çok kimseyi tevkif etmiştir. Tevkif edilenler arasında, Hamburg radyosunda ingilizce neşriyat yapan William Yoyce'in kardeşi Frank Joyce de vardır

Londra, 4 a.a. — İkisi Brighton ve di - ğer ikisi de Hull'da olmak üzere, faşist harekâtına mensup dört âza tevkif edil - miştir.

İstanbulda inzibat işleri

İstanbul; 4. (Telefonla) — Bugün öğleden evel vilâyette liman müdür ve reisiyle gümrükler muhafaza ve emniyet müdürlerinin jandarma kumandanının, vali muavininin iştirâk ettikleri bir toplantı yapıldı. Toplantıda şehrin inzibat işleri konuşuldu. Bu iş için alâkadarların ayrı ayrı mütalealları tetkik edildi. Bazı kararlar alındı. Müzakereyi bir aralık vali Lütfü Kırdar da takip etmiştir.

Orta mekteplerdeki eleme imtihanları

İstanbul; 4. (Telefonla) — Orta mektepler eleme imtihanlarının riya - ziye sualleri umulan neticeyi verme - mesi üzerine tetkikler yapılmaktadır. Lise müdürlerine riyaziye, tabiiye, ve türkçe imtihan kâğıtlarının yeniden tetkik ettirilmesi bildirilmiş tetkik kısmen yapılmış ve Kabataş Gazi Os - man paşa liseleriyle Beşiktaş orta okulu ve Nişantaş kız orta okulu riyaziye mümeyyizleri evelce verilen notlarda tadilât yapmağa imkân olmadığı neticesine varmışlardır.

Sabık Fransız Hariciye müsteşarı harpte yaralandı

Paris, 4 a.a. — Son muharebede ağır surette yaralanan ihtiyat topçu mülâzimi Jacquinof'ya Legion d'honneur nişanının şövalye salibi verilmiştir. Jacquinot, Reynaud kabinesinde hariciye müsteşarı iken son tebeddülât neticesinde orduya girmiştir.

RADYO

T Ü R K İ Y E

——(Rodyo Difüzyon Postaları

TÜRKİYE Radyosu — ANKARA

——(Dalga Uzunluğu

1648 m. 182 Kcs./120 Kw.
31.7 m. 9465 Kcs./ 20 Kw.
19.74 m. 15195 Kcs./ 20 Kw.

ÇARŞAMBA: 5.6.1940

12.30 Program, ve memleket
12.35 Ajans ve meteoroloji
12.50 Müzik: muhtelif şarkılar
13.30/14.00 Müzik: küçük ork Necip Aşkın).
1 — Rudolf Nützalder: bir hava daha çal!
2 — Këler Béla: Ren rında (vals).
3 — Ziehrer: Viyanalı
18.00 Program, ve memleket
18.05 Müzik: cazband (Pl.).
18.30 Türk müziği. Çalanlar: la, Fahri Kopuz, İzzettin mal N. Seyhun. Okuyanlar Erten, Mahmut Karındaş
1 — Asım bey - hicaz zahmı ciğer suza deva).
2 — Şemsettin Ziya - (Kim görse seni).
3 — Sebuh - hicaz zülfüne vabeste).
4 — Mustafa Nafiz - (yalvardı gözüm).
2 — Okuyan : Mahmut
1 — Rakım Elkutlu - (Bana hiç yakışmıyor
2 — Faiz Kapancı - (Erdi bahar).
3 — Uşşak türkü: (bahçesine).
19.00 Konuşma (dış politika
19.20 Müzik. Çalanlar: Cevdet Fahri Kopuz, İzzettin N. Seyhun. Okuyan: Nebile
1 — Arif bey - suzinâk dil ki esiri gam olur).
2 — M. Nurettin - (Durmadan aylar geçer çer).
3 — Lemi - kürdilihicaz Nazlandı bülbül).
4 — .... - kürdilihicaz (Kanlar döküyor).
5 — .... - kürdilihicaz (Gülsen açılsan).
19.35 Müzik: halk türküleri ve valarr: Sarı recep.
19.45 Memleket saat ayarı, ajans teoroloji haberleri.
20.00 Müzik: fasıl heyeti.
20.35 Temsil.
21.35 Serbest saat.
21.45 Müzik: Riyaseticümhur (şef: İhsan künçer).
1 — : marş.
2 — Poppy: Endülüs (İspanyol si).
3 — Flotow: Martha opera vertürü.
4 — Silver: ormanda uyanan kız operasından parçalar.
22.30 Memleket saat ayarı ajans leri; ziraat, esham - tahvil biyo - nukut borsası (fiyat)
22.50 Müzik: cazband (Pl.).
23.25/23.30 Yarınki program,

——(FRANSIZ RADYOLARI
FRANSIZ Radyosunun TÜRK yatı günde iki defa yapılmakta rın saat ve dalga uzunlukları bildiriyoruz :
1 — TÜRKİYE saatiyle 19.45
227 M.
2 — TÜRKİYE Saatiyle 20.35 dalga 41.44 M.

——(İNGİLİZ RADYOLARI
İNGİLİZ Radyo Şirketinin (The Broadcasting Corporation) un lerde haber neşriyatı programı

	Ankara Saatiyle	
TÜRKÇE	21.10	
İNGİLİZCE	8.15	
„	11.00	
„	13.30	
„	15.15	
„	18.00	25.53
„	20.00	
„	23.45	
FRANSIZCA	14.15	
„	23.00	

——(İ R A N)
Tahran Radyosu
Tahran radyosu, kısa dalga ile saat 11.30 dan 14 e kadar, 19 m. uzunluğu üzerinden, 17.13 den 30 m. 99 dalga uzunluğu üzerinden 20.30 dan 23.30 a kadar 48 m. zunluğu üzerinden neşredilmekte
(Yukarıdaki Saatler İRAN

Yazan: Mihaly FOLDI *Türkçeye çeviren: F. Zahir TÖRÜMKUNEY* — 21 —

lışırız. Nasıl, muvafık mı ? Yarın gelirseniz, daha mufassal görüşür, derslere başlıyacağımız günü tesbit ederiz olmaz mı ? Yarın mutlaka beklerim.

— Sizi ve teyzenizi rahatsız etmekten çekinirim.

— Rica ederim. Rahatsız etmek ne demek? Şeref verirsiniz.

Minnetle, genç adamın yüzüne baktı. Gözleri bir saniyede, küçük siyah bıyıklarının, kızarmış yüzünün üstünde dolaştı.

İçerden tekrar sesleniyorlardı :

— Mösyö Gruber ! Mösyö Gruber !

Genç adam, avf diledi :

— Kusura bakmayınız Matmazel Gizella. Her halde acele bir iş var. Müsaade ederseniz, bir bakayım ?

Gizella :

— Asıl ben sizden özür dileyeceğim, dedi. İşinizden alıkoydum. Orevvuar . .

Döndü. Uzun, loş koridordan geçerek sokağa çıktı. Yolda düşünüyordu. Bu Gruber, temiz kalpli ve iyi bir adamdı. Fakat, pek iş başaracağa benzemiyordu. Hareketlerinde, sözlerinde bir tereddüt, bir çekingenlik vardı. Boğazı kurudu, kalbine bir ağırlık çöktü. Hayal sukutuna uğramıştı. O, bu buluşmayı büsbütün başka türlü tasavvur etmişti. Gruber'in, kendisini görüp, arzusunu anlayınca, hemen faaliyete geçeceğini ve işini halledeceğini sanmıştı. Halbuki; genç adamın sözleri onun cesaret ve ümidini kırmıştı. Çalışmak isteyen bir insanın iş bulması bu kadar güç müydü ? Durdu. Arkasında kalan belediye binasına baktı. Bu koca taş bina, şimdi ona o kadar soğuk ve mânasız görünüyordu ki; ondan bir an evel uzaklaşmak arzusunu duydu. Bir saat evel buraya kalbinde binbir ümitle gelmişti. Burada, iş ve ekmek bulacağına emin, istikbal endişesinden tamamiyle sıyrılmıştı. Şimdi, elleri boş, beyni uğuldayarak dönüyordu. Gözünün önünde herşey karardı.

Tahsili kâfi değilmiş, büro muamelesine yabancı imiş, çalışması, hazırlanması lâzımmış. Tabiî çalışacak ve öğrenecek. Fakat, o zamana kadar ne yapacak ? Kimse bunu sormuyor. O, zaten herşeyi bildiğini, mükemmel bir memur olduğunu iddia etmiyor ki. Azıcık bir maaşle, küçük bir iş istiyor. Bir profesör kadar âlim, tecrübeli ve yüksek tahsilli bir memur gibi bilgili olsa, ötekinin berikinin himayesini rica etmeğe ne lüzum var ? Sırası geldi mi, herkes iyilikten ve merhametten bahseder. İşte, koca bir belediyede, milyonluk bir şehirde, düşmemek için çırpınan bir genç kızın elinden tutacak, ona yol gösterecek bir tek insan bile yok . . .

Ağır adımlarla yoluna devam etti. Korol caddesine çıktı. Telâşla yürüyen adamlar, onu yolun üzerinde fazla ve lüzumsuz birşey gibi itip kakıyorlardı. Gözleri doldu. Bu, yalnız kendilerini düşünen ve etraflarını görmiyen insanlara sitemle baktı.

Şimdi ne yapacaktı, nereye gidecekti ?

Maria'nın yanına dönüp, ümitlerinin kırıldığını anlatarak, mukadderatını onun eline mi terk edecekti ? Ablasının tavsiyelerini tuttuğu takdirde ne feci bir âkıbete yuvarlanacağını tahmin ediyordu. Birkaç kuruş, bir villâ, bir seyahat için kendini sevmediği belki de nefret ettiği bir erkeğin kucağına atamazdı. Buna imkân yoktu. Kendini toparladı Daha ilk adımda yeise kapıldığı için kendi kendine kızdı. Maria'yı gözünün önüne getirdi. O, arzuları, teklifleri açıkça ret olunduğu zamanlarda bile en küçük bir ümitsizliğe kapılmıyordu. Emeline ulaşıncıya kadar bükülmek bilmez bir azimle uğraşıyordu. Halbuki; kendisini reddeden de yoktu. Memuriyete girmenin şartlarını anlatmışlardı. Hem, dünyada belediyeden başka bir yer yok muydu ?

Yavaş, yavaş açıldı, neşesi yerine geldi. Marianın, üniversiteli talebeye yazdığı mektubu hatırladı. Maria, bu delikanlının hayatını zehirlemeğe kast mi etmişti ? Zavallı çocuk, şimdi bu mektubu alınca yeni hülyalara dalacak, derslerini asacak, imtihanını veremiyecek, neticede bir hiç yüzünden koca bir senesini kaybedecekti. Hayır ! Maria, böyle birşeyi arzu et - mezdi. O, kötü ruhlu bir insan değildi. Sadece, ne yaptığını bilmiyen, şımarık bir kadındı . . . Çok defa sarfettiği bir sözün, yaptığı bir hareketin ne müthiş neticeler doğurabileceğini düşünmüyordu. Akşam biraz da sarhoştu. Bu mektubu normal bir kafa ile yazdır - mamıştı.

Adımlarını sıklaştırdı. Postahanenin önünde kısa bir tereddüt devresi geçirdi. Sonra katî kararını vererek içeri girdi. Çantasından mektubu çıkardı. Yırtıp attı. Bir yenisini yazdı:

Budapeşte, 2.I.1900

Mösyö Vilmoş!

Samimiyetle söylemek icap ederse, mektubunuz bende derin bir teessür uyandırdı. Sevmek hayatta en güzel bir şeydir. Fakat, ne yazık ki; ben serbest bir kadın değilim. Aşkınıza mukabele etmeme imkân yoktur. Kalbinizde uyanan bu hislerin, istikbalinizi ve hayatınızı sarsmaktan başka bir netice doğurmıyacağını bildiğim için daha çok üzüldüm. Ben, başka bir erkeğe bağlıyım ve onu seviyorum. Size yalan vâidlerde bulunmak en büyük bir fenalıktır. Bu düşünceyle fikirlerimi açıkça yazıyorum. Darılmayınız ve beni unutunuz. Henüz çok gençsiniz. Yeise kapılmanız büyük bir hatâdır. Belki; bu tarzda cevap verdiğimden şimdi kırılacaksınız. Fakat, bir gün, böyle hareket ettiğim için bana karşı minnet ve şükran duyacaksınız. Hayatınızı ve vazifelerinizi unutmayınız. Bir erkek her şeyden evel sağlam iradeli olmalıdır. Mukabele görmenize imkân olmıyan bir aşk uğruna istikbalinizi feda etmeyiniz. Şimdi, sizin için yapılacak bir tek iş vardır. Derslerinize çalışıp bir an evel üniversiteyi bitirmektir. İstikbalinizi temin ettikten sonra, sizi hakikaten seven ve sizin de sevebileceğiniz bir genç kızla mesut bir yuva kurarsınız. Bir başkasına ait olan bir kadının sizi mesut etmesi bir hayaldir. Tekrar rica ediyorum. Beni unutunuz ve bir daha mektup yazmayınız. Çünkü; bu lüzumsuz muhabere yüzünden, neticesi her ikimizi için de pek hayırlı olmıyacağı muhakkak bulunan iskandallar çıkabilir.

Adyö

İmza atmağa lüzum görmedi. Vilmoş, mektubun kimden geldiğini nasıl olsa anlıyacaktı. Zarfı kapadı. Pulunu yapıştırdı. Posta kutusuna attı. İşte bu mektup güzel olmuştu! Her halde, bu Maria'nın da hoşuna giderdi. Sonra tereddüt etti. Belki de; mektubu yırtıp yerine bir başkasını yazdığını işitince kızacaktı. En iyisi şimdilik ona bundan hiç bahsetmemekti.

Postahaneden çıktı. Yavaş, yavaş yürüyor ve düşünüyordu. Asıl mühim mesele iş bulmaktı. Acaba Maksi Ravberg'e söylese bir yardımı dokunur muydu? Fakat, mösyö Maksi ile nerede konuşacaktı? Ablasının evinde mi? Buna imkân yoktu. Maksi'nin geleceği saatlerde, maria bir bahane ile onu evden uzaklaştırıyordu. Hem, evde konuşmak fırsatını bulsa bile, ablasının rahat vermiyeceği şüphesizdi. Ya işi alaya dökecek veyahut da doğrudan doğruya itiraz edecekti. Maria, muhitinde daima birinci plânda

(Sonu var)

HARBE DAİR

İtalya'nın kararı

...Haziran

Dün 4 hazirandı. Musolini, nazırlar meclisine riyaset ede...k, ve hattâ bir nutuk söyliye...kti. Birçok kimseler, İtalya'nın, ...men harbe girivereceği hakkında tahminler bile yapmıştı. Fakat ...n, dağ bir fare bile doğurmadı! ...ttâ doğum ağrıları hafiflemiş bile denebilir. Anlaşılan nevza... meydana getirmek için, Alman...nın işe forceps'le müdahelesi ...zım!..

Dün toplanan İtalya nazırlar meclisi, İtalya'nın birçok dahilî ...lerini görüşmüş ve "harp" mev...unu ihmal etmemek için, harp ...linde italyan vatandaşlarına ...rettüp edecek işleri gözden geçirmiştir. Yani italyan nazırları, ...urmuşlar, konuşmuşlar dağılmışlardır. 4 haziranın, italyan siyasetinin bir dönüm noktası olacağını zannedenler - ve bu meyanda tabiatiyle almanlar - belki de şimdilik biraz hayal sukutuna uğramış olsalar gerektir.

...lyan siyaseti

Hattâ İtalya'nın bu vaziyette harbe gireceğinden dahi ü...idi kesenler yok değildir. Ve İtalyan tarihini tetkik edenler bu...da bol bol, kendilerini haklı çıkaracak misaller bulabilirler; vaziyeti anlatmak için İtalya'nın Fransa ve Almanya ile olan münasebetlerinde dönüm noktası teşkil eden vakalara kısaca bir göz atalım:

İtalya eskiden Victor Emmanuel II nin idaresi altında bulunurken bile, iki taraflı bir siyaset takip ediyordu. Müttefiki olan Almanya ile tabiatiyle dosttu, Avusturya ile barışmıştı. Fakat Fransa ile dostluğuna sadıktı. Vakta ki Fransa, 1881 de, Tunus'a bir sefer heyeti yolladı, o zaman iş baştan başa değişti. İtalyanlar, tıpkı bugünkü gibi Tunus'ta menfaatleri olduğunu söylüyorlar, ve onun kendi nüfuzları altında bulunmamasına tahammül edemiyorlardı. ...onra İtalya, Fransa'nın Sicilya...nın burnunun ucuna gelmesinden ...le çok kuşkulanmıştı. Derhal Almanya ve Avusturya'ya yaklaştı. 1882 de Fransa Tunus'u işgal edince, İtalya Almanya ve Avusturya ile *üçlü bir ittifak* yaptı. Fransa ile olan ticaret muahedesini bozdu. Bundan sonra gelen bütün italyan hükümetleri 1914 e kadar bu üçlü ittifaka sadık kaldılar.

...stikli siyaset

Bununla beraber İtalya'nın İngiltere ile de münasebetleri ...ok iyi idi. İtalyanlar ingilizleri ...manevî dost telâkki ediyorlardı. Nihayet, her şeye rağmen, üçlü ittifaka rağmen italyanlar, Fransa ile de münasebetlerini düzelttiler. Akdeniz'in Afrika sahilleri için bir anlaşma yaptılar. İtalya artık Tunus meselesine göz yumacaktı. Fakat Fransa da onun Trablus işine ses çıkarmıyacaktı. İşte Trablus osmanlı imparatorluğundan böyle gitti. Ve bu sayede Fransa, İtalya'nın tehdidinden kurtuldu. Delcasse fransız parlâmentosunda sarahaten "İtalya Fransa aleyhinde herhangi bir taarruza girmiyecektir!" dedi. Bununla beraber Almanya ve Avusturya ile üçlü anlaşma da devam ediyordu. İtalya, tıpkı bugün olduğu gibi gayet lâstikli bir siyaset takip ediyordu.

...mumî harp

Vakta ki umumî harp geldi ...ya çattı. 1882 denberi, Almanya ve Avusturya Macaristan'ın müttefiki olan İtalya 3 ağustos 1914 de bitaraflığını ilân etti. Bunun için bulduğu sebep şu idi: Müttefikleri tecavüze uğramadığı için, aralarındaki muahedenin maddeleri mucibince, kendisini onların yanında yer almağa mecbur tutmamıştı. Diğer taraftan Sırbistan'a bir ültimatom veren Avusturya - Macaristan'ı Balkanlar muvazenesini, İtalya'nın aleyhinde bozmakla itham ediyordu. Bunun üzerine Avusturya - Macaristan'a italyan milletinin hayatî arzularını tatmin edecek tarzda bir anlaşma yapmayı teklif etti. Tehlike karşısında bulunan Avusturya - Macaristan, Almanya'nın da tavsiyesiyle, ona harpten sonra Trentin'i ve İsonzo nehrinin sağ sahilini bırakmağa, Tiryeste'ye idarî muhtariyet vermeğe ve Arnavutluğu İtalya'nın nüfuzu altına terketmeğe razı oldu. İtalya bu teklifleri beğenmedi ve 4 mayıs 1915 te eski müttefiki ile diplomatik münasebetleri kesti. Ve 24 mayıs 1915 te harp ilân olundu.

1914 - 1940

Bütün bu tarihe bakıp da İtalya'nın şimdi çelik paktı birdenbire paslandırıp işlemez bir hale getireceği neticesine varılamaz. Bilâkis, İtalya harbe karar vermiş fakat bunun gününü tesbit etmemiştir. Daha doğrusu vaziyeti daha hâlâ tartmakta berdevamdır, ve yahut münasip zamanı beklemektedir. Fakat ne olursa olsun, Almanya italyan tarihinin yaylı safhalarını göz önünden uzak tutamazdı. Bahusus ki, Musolini, Parme'de söylediği bir nutukta, 1914 Belçika istilâsından bahsederken şöyle demişti: "Müdafaa ettiğinden dolayı Belçika'yı hatalı gören menfur alçaklar bulunduğunu biliyorum. Bu adamlara göre, Belçika, alman parasını kabul edip, almanların serbestçe geçmesini temin etmeliydi. Çünkü, mukavemet ederek, şehirlerinin sistematik bir şekilde tahribine müsaade etmiştir. Fakat Belçika yaşıyor, yaşıyacaktır. Çünkü o, bu menfur pazarlığı reddetmiştir. Eğer kabul etseydi, ebediyen ölmüş olacaktı! Yaşasın Belçika!"

İşte almanların bütün endişesi, Musolini'nin günün birinde bu eski sözlerini 1940 istilâsı için de mer'î telâkki etmesi idi! Onun için İtalya'yı sıkıştırdılar. Fakat henüz resmen, açıkça söyletemediler!

Düşündüren noktalar

İtalya'yı düşündüren noktalar nedir? İtalyanın dahilî vaziyetini,harp kabiliyetini, ordusunun donanmasının kuvetini, askerlerinin mânevî kuvetlerini, italyan halkının harbe karşı duyduğu sempati veya daha doğrusu antipati'yi tahlil etmiyelim: onun sâdece coğrafî vaziyetine bakalım: İtalya harbe girerse, işin inkişafına göre asgarî 7 cepheyi göze almış demektir. Bunları sıralıyalım: 1 — Alpler cephesi, yani Fransa hududu, 2 — Yugoslavya hududu, 3 — Arnavutluk, Yunanistan hududu, 4 — Deniz hududu, 5 — Mısır hududu, 6 — Tunus hududu, 7 — Habeşistan hudutları.

Bundan başka o, Akdeniz'in kapalı bir deniz olduğunu ve italyan çizmesinin Süveyş'ten, Cebelüttarık'tan büzülen bir torba içinde mahsur kalabileceğini de hesaba katmış olsa gerektir. İşte İtalyada sivil ağızların çok işlemesine rağmen resmî ağızların henüz susmasındaki sebep budur. Fakat İtalya, eninde, sonunda harbe girecektir. Müttefikler zaten onu girmiş telâkki edip buna göre tam tedbirlerini almışlardır. Şimdi bütün gayret, ilk silâh patlamadan, bir medeniyeti, harbin mesuliyetinden, yüklerinden ve facialarından korumağa mâtuftur. Fakat girerse de bu, artık onun bileceği bir iştir, diyorlar.

Mümtaz Faik FENİK

Alman tebliği

Führer'in umumî karargâhı, 4 a.a. — Ordu yüksek kumandanlığı bildiriyor:

Dunkerque'in zaptı için yapılan muharebeler sona ermek üzeredir. Kıtalarımız şehre girmişler ve kendini nevmidane müdafaa eden düşmandan Fort - Houis'yi almışlardır. İngiliz askerlerinin vapurlara doğru ricatlerini setretmeğe memur olan fransız kıtalariyle yapılan sokak muharebeleri devam etmektedir.

Evelce de ayrı bir tebliğde bildirildiği gibi hava ordusu 3 haziranda muhtelif cesamette birçok tayyarelerle Paris civarında da fransız ordusunun üssüne taarruz etmiştir. Tarruz beklenilmedik bir zamanda yapılmıştır. Düşmanın hava müdafaasını uzaklaştırmağa muvaffak olunmuş ve yüksekten ve alçaktan toplu uçuşlarla fransız hava ordusunun liman ve endüstri fabrikaları üzerinde pek müessir neticeler elde edilmiştir. Birçok yangınlar çıktıgı ve infilâklar vuku bulduğu müşahede edilmiştir. Hava müharebeleri esnasında 79 düşman tayyaresi düşürülmüştür. Hangarlarda ve yerde üç dört yüz tayyare tahrip edilmiştir.

Tayyare dâfi bataryaları 3 haziranda 21 düşman tayyaresi düşürmüşlerdir. Bu fevkalâde muvaffakiyete karşı alman hava kuvetleri 9 tayyare kaybetmişlerdir.

3-4 haziran gecesi düşman Hollanda'da cenubu garbî Almanyada bombalarla taarruza devam etmiştir. Elde ettiği muvaffakiyetler her zamanki gibi pek ehemiyetsiz olmuştur. Rotterdam civarında ve garbî Almanyada tayyare dafi bataryaları 1 ve gece avcı tayyareleri 2 tayyare düşürmüşlerdir.

Dunkerque tahliye edildi

Şimâl harekâtı bitti

Müttefikler sonuna kadar çarpışarak ateş altında Dünkerque'den ayrıldı

(Başı 1. inci sayfada)

Niger malzeme gemisini kaybettik. Diğer bazı gemiler de hasara uğramış ise de bunların bazıları yeniden denize çıkmıştır.

Amirallık dairesi, bu hareketin bir çok deniz ve hava cüzütamlarının feda edilmesi bahasına muvaffak olabileceğini biliyordu.

Pas de Calais filotilâsı da bunu bilmekte idi.

Bunlar, her zaman olduğu gibi vazifelerini yaptılar.

Fransız tebliği

Paris, 4 a.a. — 4 haziran sabah tarihli fransız tebliği:

Gece, Dunkerque mıntakasında, kıtalarımızın mukavemeti sayesinde ve düşman tazyiki neticesinde durmadan artan güçlüklere rağmen, irkâp ameliyesi, faal bir surette devam etmiştir.

Cephenin geri kalan kısmında, kayda şayan bir şey olmamıştır.

Fransız akşam tebliği

Paris, 4 a.a. — 4 Haziran akşam fransız tebliği:

Tesbit edilmiş olan plânlar mucibince, müttefik kıtaların Dunkerk'ten irkâbı bugün nihayete ermiştir.

Son dakikaya kadar, evelâ varoşlarda, bilâhare bizzat şehirde hattâ ev - den eve, dümdarlarımızın kahraman mukavemeti kendisini göstermiştir. Daimî surette takviye edilen düşman, durmadan kıskacını daraltıyor ve durmadan mukabil hücumlara maruz kalıyordu. Son irkâp, alman makinalı tüfeklerinin ateşi altında yapılmıştır. Amiral Abrial ve general Fagalde'in kumandası altında yapılan bu şiddetli müdafaa geniş olduğu kadar güç hareket, mücadelenin inkişafı üzerinde muhakkak tesirini gösterecektir. Şimalden gelen ve enerjisi tam olarak kalmış bulunan askerlerimiz, yeni muharebelere hazırdır.

Bu harekât esnasında, kara, deniz ve hava ordularımızın sıkı işbirliği fevkalâde bir derecede kendisini göstermiş ve bu ordulara ingiliz kara, deniz ve hava kuvetleri yorulmaz yardımlarda bulunmuşutr. Amiral Abrial, ingilizlerin yaptığı hareketlerin fevkalâde olduğunu söylemiştir. Düşman, ihata ettiği fransız ve ingiliz kuvetlerinin bir çevirme hareketi ile teslim olmasını elde etmek arzusunu gütmüştür. Bu kuvetler, karşısında geçilmez enerjileri sayesinde çenberden kurtulmuşlardır.

Bu sabah aşağı Somme'de çarpışmalar olmuştur. Burada esir aldık.

Bütün cephede keşif tayyareleri kuvetlerimizin büyük faaliyeti kaydedilmiştir.

3 haziranı 4 hazirana bağlıyan gece, mühim ve Frankfurteur Hemer yakınlarında kâin hava meydanları ve endüstri müesseseleri bombardıman edilmiştir. Tayyarelerimizin hepsi geri dönmüştür. Bu harekete müvazi olarak, ingiliz hava kuvetleri, mühim filolarla, Ruhr mıntakasına hücum etmiş ve burada endüstri hedefleri ve tasfiyehaneler bombardıman edilmiştir.

Düşman hava kuvetlerinin dün Paris mıntakası üzerinde yaptığı harekât esnasında kaydettiği kayıplar asgarî 25 tayyareye baliğ olmaktadır. Ciddî surette yaralanan birçok bambardıman tayyarelerini halara dönerken güçlük çektiği görülmüştür.

İngiliz kıralının tebriki

Londra, 4 a.a. — Kıral, şimalî Fransa'daki ingiliz seferî kuvetlerini ve bu kuvetlere büyük yardımda bulunmuş olan donanmayı, gösterdikleri hamasetten dolayı resmen tebrik etmiştir.

Alman tebliği

Berlin, 4 a.a. — Alman başkumandanlığının tebliği:

Dunkerque kalesi, şiddetli bir çarpışmadan sonra alınmıştır. Kırk bin esir alınmış ve henüz miktarı bilinmiyen ganaim, elimizde kalmıştır. Bu suretle, bütün Belçika sahili ve Manş'dan Somme mansabına kadar fransız sahili, tamamiyle alman kıtaları tarafından işgal edilmiş bulunmaktadır.

Şiddetli Alman hücumlarına rağmen çok büyük kahramanlıklar sayesinde

İrkâp nasıl yapıldı?

Londra, 4 a.a. — Reuter ajansının askerî muharriri şunları bildiriyor:

İngiliz seferî kuvetlerinin beşte dördünün Dunkerque'den geçebilmesine rağmen fransız kıtaatı Dunkerque mıntakasında şiddetli mukavemetlerine devam etmektedirler. Düşman taarruzlarına devam etmekte fransızlar da ilerlemelerini tehir etmek maksadiyle mütemadiyen mukabil taarruzlar yapmaktadır. Bunlar, vaziyetihazırada en mühim âmillerden birini teşkil etmektedir. Şurası mucibimemnuniyettir ki, ingiliz ve fransız donanmaları, bazı müdafaa mevzilerine, ağır topları vasıtasiyle müessir yardımlar yapabilmektedir. Bu yardım sayesinde, asgarî 15 alman fırkası Dunkerque bölgesinde işgal edilmektedir.

Kazanılan kıymetli vakıt

Bu da öyle bir zamana tesadüf ediyor ki, Somme üzerinde hazırlanmakta olan general Weygand için kazanılan her saniyenin bir ehemiyeti mevcut bulunmaktadır. Bu esnada muharebenin ikinci safhası için kıtaat tahşidatı devam etmekte ve herkes almanların ikinci tarruz noktasının neresi olacağını araştırmaktadır.

320 kilometrelik cephe

Fransız mevzileri denizden Majino hattına, yani 320 kilometre tulünde uzanmakta ve manialar teşkil eden birçok akar suların mevcudiyeti dolayısiyle kuvetli bulunmaktadır. Somme ile Aise arasında takriben 20 kilometrelik bir gedik ve Aisne ile Meuse arsında da takriben 29 kilometrelik bir gedik daha mevcuttur. Daha garpte, Abbeville ve Amiens arasında da bir taarruz ihtimali derpiş edilebilirse de, bu bölgenin arazisi hücum arabalariyle yapılacak harekâta pek müsait bulunmamaktadır. Belki de general Weygand için taarruza uğramağı beklemek lâzım gelmiyecektir.

Saat 14.45 de vaziyet

Paris, 4 a.a. — Havas saat 14,45 te Dunkerque etrafında müstahkem ordugâh imtidadınca mücadele aynı şiddet ve azimle devam etmektedir.

Dunkerque mıntakasında sahilde almanların hava bombardımanlarına ve ağır topçu ateşlerine rağmen şimal ordusu kıtaatı büyük bir intizamla çok mikdarda vapurlara bindirilmektedir.

Tuğyanın Dunkerque'in etrafına yayıldığı bir haftadanberi sular yalnız bulundukları yerlerde değil, esas su hattından çok ilerilerde toprağa nüfuz etmiştir. Sahiller yumuşamış, imlâlar yıkılmış ve alman askerleri tarafından kendilerini muhafaza etmek için açılan çukurlara su dolmuştur. Bu bataklıkta tanklar saplanıp kalmaktadır. Taarruz için gittikçe güçleşen şartlar bunlardır. Bununla beraber almanlar fransız müdafaa hatlarına taarruzda ısrar etmektedirler.

İmha edilen alman hücumları

Bu müdafaa hatlarından, 1914 te ağabeyleri Yser'de büyük bir şeref kazanmış olan bahriye silâhendazlarının da iştirâkiyle ingiliz ve fransız kıtaları sular altında kalan mıntakanın geçitlerini müdafaa etmektedirler. Bu kıtalar bataklık şeklini alan bu mıntakayı otomatik silâhlarının ateşi altında bulundurmakta ve ilerlemeğe teşebbüs eden alman hücum dalgalarını imha etmektedirler.

Almanların içinde bulunduğu müşküller

Suların üstünde set teşkil eden uzun yollarda çok mikdarda bulunan evler birer blokhaus halini almışlardır. Bu evlerden şiddetle ateş edilmektedir. Almanlar sağlam toprağa ayak basmağa muvaffak oldukları takdirde derhal bir mukabil taarruz karşısında kalacaklar ve sular altında bulunan mıntakayı geçmekte büyük müşkülâta uğrıyan iaşe kolları ile takviye kıtalarının yardımından mahrum kalarak bataklığa doğru tardedileceklerdir.

Fransız kıtaları teçhizatını da nakletti

Londra, 4 a.a. — Dunkerque'den gelen fransız kıtaları teçhizatlarının hemen kâffesiyle karaya çıkmışlardır.

Fransız gazetelerinin yazıları

Paris, 4 a.a. — Havas ajansı bildiriyor:

Fransız hükümet merkezinin bombardımanı, bütün dünyada büyük bir aksülâmel uyandırmıştır.

Alman tayyarecilerinin sivil ahaliye hücum ettikleri katî bir surette isbat edilmiş bulunuyor. Almanya, bir yanlışlık iddia edemez. Çünkü bombardıman tayyareleri, biribrini takip eden dalgalar halinde gelerek bombalarını Paris üzerine bırakmışlardır. Almanların bu barbar hareketini Paris matbuatı takbih ediyor. Bu hareket, harbin bidayetinde, tayyarelerin sivil halka hücum etmiyeceklerine dair, muharip devletlerin Ruzvelt'e verdikleri resmî teminatla bariz bir tezat teşkil etmektedir. Hitler bombacılarının bu cebince hücumlarının ilk kurbanlarını, çocuklar teşkil ediyor.

Epok gazetesinde B. Henri de Kerillis, açık şehir olan Paris'in bombardımanı hakkında şunları yazıyor:

Paris ve banliyösü dün ateş vaptizini almıştır. Düşman tayyareleri pek yüksekten gelerek birçok bina üzerine ve sokaklara bombalar atmıştır. Aralarında birçok çocuk ve pek küçükler bulunan ölü ve yaralılar vardır.

Eğer düşman millî müdafaa potansielimizi haleldar edecek bir gaye güdüyorsa, neticesi sıfırdır.

Fakat eğer düşman, moral bir netice ümit ediyorsa, bu netice sıfır değildir. Zira, müdafaasız bir ahaliye cebin katiller tarafından indirilen darbeler, fransız milletini ancak daha büyük bir azim ve intikam almak, mukabelebilmisil yapmak emeline şiddetle teşvik etmekten başka bir şey yapmamıştır.

Paris halkı, nazi bombacıları birkaç ton demir attı diyerek sulhçu ve bozguncu olacak değildir. Paris halkı, Berline, Hamburg'a, Kolonya'ya, Mayans'a ve başka cermen bölgelrine, darbelerin amansız bir surette iade edilmesini talep etmekle iktifa edecektir.

Excelsior gazetesi, aralarında mektepli bulunan 45 i ölü olan 200 kurbanın, herhalde millî müdafaa için çalışan müesseselerin içinde bulunmadığını tebarüz ettiriyor.

200 tayyareden fazlasının iştirâk ettiği bu bombardımanın vüsati — 1084 bomba atılmıştır — düşmanın memleketin kuveimâneviyesi üzerine tesir etmek istediğini gösteriyor.

Petit Journal gazetesinde B. Larocque, alarm biter bitmez, Pariste bütün mahallelerde, seyrüseferin derhal normal bir şekilde başladığını tebarüz ettiriyor. Evlerin bombardıman edildiği yerlerde, halk büyük bir tehalükle biribirine yardıma koşmuştur. Herkes, verilen kurbanları, içtinabı imkânsız bir vaziyetin payı olarak telâkki etmiştir. Kimse kendisinde faaliyetini durdurmak hakkını görmemiştir.

Amerika gazetelerinin heyecanı

Nevyork, 4 a.a. — Amerikan gazeteleri, ezcümle Nevyork Times gazetesi, "Garp medniyetinin pırlantalarından birisi olan" Parisin bombardımanı karşısında heyecan duymakta ve şöyle demektedir:

Eğer Paris ve Londra harabe haline getirilirse medenî milletlerin hiddeti o kadar büyük kuvvetle yanmıya başlıyacaktır ki bu, dünya üzerinde tahrip faaliyetini harekete getiren alman sistemini yok edecektir.

Çörçil son harbin bilânçosunu yaptı

(Başı 1. inci sayfada)

pan gibi, şimal ordularını temizledi ve bizimle fransız ordusunun kuvayı külliyesi arasında bütün münakaleyi kesti. Alman kuvetleri, münakalelerimizi kestiler, her türlü yiyecek ve mühimmat bakımından levazım vasıtalarımızı sektedar ettiler ve hemen Dunkerque'e kadar sahilde kendilerine bir yol açtılar. Bu motörlü ve zırhlı unsurların hücumu arkasında, kamyonlara bindirilmiş bir çok alman fırkaları, bu fırkaların arkasında asıl alman ordusunun ağır ve haşin kütlesi ve kendi memleketlerinde hiç bir zaman görmedikleri hüriyeti ve konforu başka memleketlerde ayaklar altına almıya daima hazır alman sivil kütlesi gelmekte idi.

Alman ilerleyişi

Ekserisi zırhlı cüzütamlardan mürekkep bu ilerleyiş, Dunkerque'e kadar gelmiş, fakat tam mânasiyle Dunkerque'e varamamıştır. Boulogne ve Calais, ümitsiz çarpışmalara sahne olmuştur. Calais'de düşman ingiliz kumandanına teslim olması için bir saat mühlet vermiş, bunun reddedilmesi üzerine, Calais susuncaya kadar, dört gün şiddetli sokak muharebesi olmuştur. Calais'ten yaralanmamış yalnız otuz kişi İngiltere'ye geri götürülebilmiştir. Bunların arkadaşlarının ne olduğunu bilmiyoruz. Fakat her halde bunların fedakârlıkları boşa gitmemiştir. Bunların üzerine asgarî iki zırhlı alman fırkası saldırmıştı. Bu cesur askerlerin müdahalesi olmasaydı, bu fırkalar ingiliz seferî kuvetlerine hücum eyliyecekti. Bu suretle kazanılan zaman, su hattını ilerletmemizi mümkün kıldı ve bu suretle Dunkerque limanını elimizde tutabildik (alkışlar).

Geri çekilme

Şimal ordularının Amiens cihetinden fransız ordularının kuvayı külliyesi ile münakale temin edemiyeceği anlaşıldığı zaman, elde hakikatte meyus edici bir tek çare, geri çekilme kalmıştı.

Bir hafta evel Avam kamarasından yapacağım beyanatın bugüne tehirini istediğim zaman, nasibimin, bütün tarihimizin en büyük askerî felâketini sizlere bildirmek olmasından korkuyordum.

Fikrime göre, ki bu fikrimi bu hususlarda salâhiyettar olanlar da tasvip etmekte idiler. Ancak 20 ilâ 30 bin kişinin irkâp olunabileceği merkezinde idi. Amiens ve Abbeville'in şimalindeki bütün birinci fransız ordusunun ve ingiliz seferî kuvetlerinin açık arazide imha edileceğini ve yahut yiyecek ve mühimmat yokluğundan teslim olaacğını zannediyordum. İngiliz ordusunun nasibi ya ölmek ve yahut öldürücü ve tezlil edici bir esarete düşmek gibi gözüküyordu.

Kıral Leopold'ün teslim oluşu

B. Çörçil, bundan sonra kıral Leopoldun teslim olmasından bahsetmiş ve demiştir ki:

Katî darbe olabilecek bir darbe daha almamız mukaddermiş. Eğer bu hükümdar ve onun hükümeti, kendileri için çok fena olduğu sabit olan bitaraflığa iltica etmemiş bulunsalardı, fransız ve ingiliz orduları, daha bidayette, yalnız Belçikayı değil, fakat aynı zamanda Hollandayı da kurtarabilirdi.

Belçika ordusu, 500.000 kişiye yakındı ve denize doğru geri çekilmemizin yapıldığı yegâne açık yolu tutuyordu.

Kıral, hiç kimseye danışmadan, hiç kimseye haber vermeden, nazırlarının reylerini almadan, kendiliğinden ordusunu teslim etmiş ve cenahımızı ve sesalı emniyet hattımızı tamamiyle açıkta bırakmıştır. (Ayıp sesleri).

Avam kamarasından, kıral Leopold hakkında hüküm vermek için beklemesini talep etmiştim. Bu âdi hâdise hakkında kendi hükmümüzü vermemek için artık hâlen bir sebep mevcut olduğunu zannetmiyorum (alkışlar).

Belçika ordusunun teslim oluşu, ingiliz ordusunu, acele surette, denize doğru cenahını 35 milden fazla bir mesafede örtmeğe mecbur etmiştir. Müttefik kıtaların, büyük kütleler halinde, sahile varmaları imkânsız gözüküyordu.

Çekilirken...

B. Çörçil, bundan sonra, Dunkerque'e doğru geri çekilinirken, müttefik kuvetler üzerine yapılan alman hücumunun şiddetini ve devamlılığını anlatmış, düşman tayyarelerinin biribiri ardına gelen dalgalar halinde hücum ettiklerini söylemiş, dört beş gün şiddetli bir muharebenin devam eylediğini ilâve eyliyerek demiştir ki:

— Düşman, bu muharebelere, bütün zırhlı fırkalarını ve yahut bu fırkalardan geri kalan kısmı, mühim piyade kütlelerini ve topçusunu sokmuş ve bunlar, ingiliz ve fransız ordularının üzerinde harekâtta bulundukları bazan geniş bazan dar araziye neticesiz ve beyhude hücumlar yapmıştır.

Başvekil bundan sonra, irkâp harekâtı esnasında ingiliz donanmasının ve hava kuvetlerinin esatir kahramanlarına hâs gayretlerini tebarüz ettirmiş ve şiddetle alkışlanmıştır.

B. Çörçil sözlerine şöyle devam etmiştir:

Bilhassa hastane gemileri, alman bombalarına hedef teşkil ediyordu.

Kurtarıcı mucize

Fakat bugün vaziyet, birdenbire değişmiştir. Kıymetli ve devamlı tam bir disiplinin, şecaatin, vukufun ve sarsılmaz sadakatin doğurduğu kurtarıcı mucize vukua gelmiştir. (Alkışlar). Düşman, geri çekilmekte olan fransız ve ingiliz kıtaları tarafından püskürtülmüştür. Düşman birdenbire o derece şaşırmıştır ki, kıtalarımızın irkâbını ciddî surette haleldar etmeğe cesaret edememiştir. İngiliz hava kuvetleri, katî bir surette düşman hava kuvetlerinin en büyük kısmını mağlûp etmiş ve asgarî bir tayyareye dört tayyare nisbetinde zayiat verdirmiştir.

Kurtarılanlar

Kurtulmağa muvaffak olan 335 bin fransız ve ingiliz askerinin nakline binden fazla gemi tahsis edilmiştir. (alkışlar).

Bu kurtuluşu bir zafer haline sokmıyalım. Harpler, tahliye ameliyesi ile kazanılmaz. (alkışlar) Eğer bir zafer varsa, bu zafer, ingiliz hava kuvetleri tarafından elde edilmiştir. Bu ingiliz ve alman hava kuvetleri arasında çetin bir kuvet mücadelesi olmuştur. Her tip tayyarelerimiz ve bütün pilotlarımız, hâlen karşılaştıkları düşman tayyerelerine faikiyetlerini gösterek öçlerini almışlardır.

Müttefiklerin kayıpları

B. Çörçil, bundan sonra, bu muharebelerde şan kazanan genç pilotları övmüş ve bilâhare ingiliz ordusunun kayıpları hakkında rakamlar vererek demiştir ki:

— Vukua gelen muharebelerde, yaralı, ölü ve kayıp olarak 30 bin kişi kaybettik. Şimal cephesinde muharebeye iştirâk eden bütün nakliye arabalariyle zırhlı tanklarımızı ve bin tane top kaybettik. Bu kayıp, ümit ettiğimiz gibi devam etmemiş olan askerî kuvetlerimizin genişlemesi için yeni bir mühlet istiyecektir. Bu mühletin uzunluğu veya kısalığı, memlekette gösterilecek gayrete bağlıdır.

Birdenbire uğradığımız bu ciddî kayıpların, umumî programımıza halel gelmeden birkaç ayda telâfi edilmemesi için sebep yoktur.

Fakat, ordumuzu kurtarmış olmamız, bize, şu vakıa üzerine gözümüzü yumdurmamalıdır ki, Fransada ve Belçikada olanlar, muazzam askerî bir felâkettir.

Fransız ordusu zayıflamıştır. Belçika ordusu kaybedilmiştir. Bu derece itimat edilen müstahkem hatların bir kısmı ortadan kalkmıştır. Bütün Manş limanları, bütün stratejik neticeleriyle, düşmanın elindedir.

Ya burada, yahut Fransada, hemen hemen pek yakında, yeni bir darbe beklemeliyiz.

İngiliz adaları

Hitlerin ingiliz adalarını istilâ etmeği tasarladığı söyleniyor. Bu çok defa söylendi. Memleketin müdafaası meselesi, bittabi sıkı surette şu cihete bağlıdır ki, hâlen, adalarda, bu harp ve yahut geçen harp esnasında herhangi bir zaman bulunan kuvetlerden çok yüksek kuvetler mevcuttur. Fakat bu her zaman böyle olmıyacaktır. Biz, bir müdafaa harbi ile iktifa etmiyeceğiz. (alkışlar). Müttefiklerimize karşı yapılacak vazifelerimiz vardır. Şecaatli başkumandan Lord Gort'un kumandasında seferî kuvetlerimizi yeniden tesis etmeliyiz. (alkışlar). Bütün bunlar hâlen yapılmaktadır. Bu esnada müdafaamızı o tarzda organize etmeliyiz ki, emniyetimiz için asgarî mikdar kifayet eylesin ve gayretimizin âzamîsi taarruza hasredilsin.

Yeni usûller kabul etmeliyiz

Yeni usuller kabul etmemiz muhakkak lâzımdır. Düşmanlarımızın gösterdiği tecavüz inceliği karşısında, her türlü yeni plânlara ve haşin mızrkçı huda ve manevralara karşı koymıya hazırlanmalıyız: azimkâr kalmak şartiyle, düşmanın fikirleri arasında, araştırmalar ve tetkikler neticesinde daha iyisi bulunmıyacak bir fikir yoktur. Deniz kuvetinin ve mevziî surette istimal edildiği zaman hava kuvetinin verdiği kuvetli emniyeti hiç bir zaman unutmamalıdır.

Ben tamamiyle eminim ki, eğer herkes vazifesini yaparsa, hiç bir şey ihmal edilmezse, halen olduğu gibi en iyi tedbirler alınırsa, adamızı müdafaaya, harp fırtınalarına ve tiranlık tehditlerine mukavemete salih bulunduğumuzu ve lüzumu takdirinde senelerce devam ettirebileceğimizi bir kere daha isbat edeceğiz.

İngiliz hükümetinin ve her ingilizin azmi budur. Parlâmentonun ve milletin azmi ve iradesi budur (şiddetli alkışlar).

Sonuna kadar mücadele

Avrupa'nın geniş mıntakaları ve bir çok eski ve şöhretli memleketler gestaponun pençesi altına düşse dahi, ingiliz imparatorlubu ve Fransa cümhuriyeti, müttehit bir halde iyi arkadaşlar gibi biribirlerine yardım ederek, kuvetlerinin son haddine kadar, ölüncüye kadar. Vatan topraklarını müdafaa edeceklerdir. Sonuna kadar mücadeleye devam edeceğiz. Fransa'da, denizlerde ve okyanuslarda çarpışacağız.

Gittikçe artan bir emniyetle ve kuvetle havalarda çarpışacaktır. Adamızı, her ne pahasına olursa olsun, müdafaa edeceğiz. (Şiddetli alkışlar). Sahillerde, hava meydanlarında, tarlalarda, sokaklarda ve tepelerde çarpışacğız. Katiyen teslim olmıyacağız. (Şiddetli alkışlar).

Eğer bu adanın büyük bir kısmı ramedilir ve aç bir halde bırakılırsa, bir dakika bile inanmadığım bu takdirde dahi, ingiliz filosu tarafından silâhlandırılan ve himaye edilen denizaşırı imparatorluğumuz, yeni dünyanın kuvetli adımlariyle eski dünyayı kurtarmıya yürüyeceği ilâhî saate kadar mücadeleye devam edecektir. (Şiddetli alkışlar).

Topraklarımızı fethedecek olan makine ordusunun öncüleri

Ziraat Vekâleti sıkıntıya uğrıyan köylünün imdadına traktörle koşuyor

Büyük traktörler günde 75, küçükleri 50 dönüm tarlayı en iyi şekilde sürüyor

Anadolu köylüsü "dönüm„ denen toprak ölçüsünün metre murabbaı cinsinden hesabını bilmez. Babası ona bir dönümü şöyle tarif etti:

— Bir çift öküzün bir günde sürdüğü yer..

Tarif, kısmen tabiatin değişmez unsurlarına bağlı olduğu için sağlam sayılır. Fakat ya öküzler hafif olursa? O zaman bir dönüm toprağı karartmak, gün ne kadar erken başlarsa başlasın, bir günde bitirilemiyecek 'büyük„ bir iş olur.

Bu yıl kış, uzun ve insafsız oldu. İlkbaharın son ayının son günlerinde olmamıza rağmen, yağmurların hâlâ ardını alamadık ve durgun havaya hâlâ kavuşamadık.

Sert kışın şehirliye zararı, yarım ton kömür, bir o kadar oduna mal olmuş, yani ucuzca savulabilmiştir. Fakat bir de köyü ve köylüyü düşününüz. Kendisini değil, öküzlerini düşününüz. Çünkü bizzat o, böyle yapar.

Hayvanlar, yemsiz kaldılar ve bahara bir deri bir kemik çıktılar. Halbuki sahiplerinin mühim ve acele işleri vardı. Yazlıklarını ekecekler, tarlalarını nadas yapacaklardı. Bir bu mühim işlere, bir de öküzlerine baktı. Bu öküzler bu işi kıvıramıyacaklardı. Sürdü gitmediler, gittiler çalışmadılar. Hülâsa iş görülemedi ve köylü, elleri böğründe:

— Netsek ki? diye düşünmiye başladı.

Ziraat vekili, ihtiyacı sezdi ve yardım elini köylüye işte bu zamanda uzattı.

Bu gördüğünüz makina, 70 çift öküze bedeldir.

Baharla beraber, Türkiyenin bazı mıntakalarında fersahlarca toprağın bir gün içinde kardığını görenler bunun sırrını o zaman belki çözememişlerdir. İstanbul yolcuları Etimesgut'tan Polatlı'ya kadar, sağlı sollu uzayıp giden tarlaları tam zamanında güzelce sürülmüş buldular. Halbuki Tokat'ta, Aydın'da ve Elâzığ'da geniş ova köylüleri bu tılısımı çoktan öğrenmiştider. Yakınımızda Polatlı, Haymana, Sincanköy ve Çubuk var. Ve sık sık Ziraat vekâletinin mermer basamaklarında, bayramlık elbiseleriyle vekili görmeğe gelen köylülere tesadüf ediliyor. Grup grup köylü kombinalar müdürlüğüne koşuyor. Adetâ sitem ediyorlar:

— Bizim köyün suçu ne ki?

Bilmem izah edebildim mi? Ziraat vekâleti sıkıntıya uğrıyan köylünün yardımına traktörle koşuyor. Göz iklimince uzayıp giden tarlaların altını üstüne getiren bu, köylünün vekilden istediği bu, zayıf öküzü ölümden, eli böğründe rençberleri imkânsızlığın kara sevdasından kurtaran budur.

— Bizim köylü makina ziraatini benimsemiyor. O bir kere, kör deyneğini beller gibi karasabanı bellemiştir. Bu iki sevdalı biribirinden ayrılmazlar.

Hayır... Köylü makineye kavuştuğu zaman ve onun ne sihirli bir kudret olduğunu gördükten sonra karasabanı, içi sızlamadan pek âlâ atabiliyor. Yalnız, bir kere görmesi lâzım...

Yazık ki biz onun bu makine açlığını doyuramıyoruz. Fakat henüz bu büyük işin başlangıcındayız. Ziraat vekâletine ait traktörlerin, bugün için dört beş mıntakaya yetiştirilebildiğini anlatan bir mütehassıs:

— Muhlis Erkmen, dedi, bu işi plânlıyarak hiç olmazsa 8000 köye teşmil etmek fikrindedir.

Gene aynı mütehassıs, anlattı:

— Rençberin bu mevsimde en çok dikkat ettiği şey, tarlasını otlar bürümeden sürmektir. Mahsulün hakkı olan toprak kuvetini sömüren bu yabani ayrıklar zamanında temizlenmezse mahsül beklememeli. Bu sene, birçok yerlerde, tek sürme vasıtası olan hayvanların zayıflığı yüzünden köylü bu mühim işini göremedi. Vekâlet işte buralara yetişti.

— Köylüler yardımı nasıl karşıladılar?

— Bir tek misâl vereyim: yalnız Çubuk mıntakasında 150 bin dönümlük müracaat aldık. Bunlar, tabiî, sıraya kondu, gruplara ayrıldı. Bazı yerlerde toprağın kuruması bekleniyor. Fakat müsait topraklarda hattâ geceden de istifade edilerek çalışılmaktadır. Bu mıntakaya ayırabildiğimiz 50 traktör, günün en az 14 saatinde iş başındadır.

Büyük tip traktörler günde 75, küçükleri 40-50 dönüm tarlayı, en iyi bir şekilde sürmektedir. Ve bizim bir traktörümüz, bir mevsim içinde köylünün 100 çiftiyle ancak yapabildiği işi görmektedir. Bugüne kadar 80 bin dönüm tarla sürülmüştür.

Bu yardım karşılığında köylüye düşen külfet, traktörün ve işçisinin masrafını ödemektir; o kadar. Bu masraf, dönüm başına 50 kuruştan ibarettir. Bu şekil rençbere o kadar hesaplı gelmiştir ki, bütün köy arazisini sürdürebilecek parayı toplıyan ve mendile doldurarak, daha traktörün yüzünü görmeden getirip kombina müdürlüğüne teslim etmek istiyen köyler vardır. Halbuki müdürlük, 200 dönümün sürme masrafını harman zamanında almak suretiyle onlara geniş ödeme kolaylıkları gösteriyordu. Hattâ daha kolayına gidilmesi, masrafın mahsul cinsinden alınması da mümkündü.

Teşebbüs güzel ve verimlidir. Ve bu işe aşkla sarılmış olanlar, insanı güzel dünyalara ulaştıran plân ve kararlarını da anlatıyorlar:

— Yalnız ekimde değil, hasat ve harmanda da köylüye makine yardımı yapacağız. Orak makineleri hangarlarda hazırdır. Harman makineleri de yakında vapurdan çıkıyor. Sonra gördük ki köylü, bilhassa sert kışlardan sonra hayvan yeminden çok müşkülâta uğruyor. Vekâlet bunu göz önünde tutmakta, ve önümüzdeki sene bizzat yoncalıklar yapmak kararındadır.

Bu işte psikolojiye dayanan iki mühim nokta var: Biri, köylüye makineyi sevdirmek için ona "makine ziraati hakkında etüdler„ dağıtmak yolu tutulmamış, istim üzerinde traktör gösterilmiştir. İkincisi — bu da mühim — traktör köylünün bütün toprağında değil, dörtte birinde dolaştırılıyor. Siz bunun sebebini belki:

— Köylünün toprağını siz sürünce, ekince, biçince ona iş kalmıyor, tembelleşir sonra.. diye izah edersiniz, ama ben:

— Toprağiyle haşir neşir olmak türk köylüsünün en büyük zevkidir, ondan mahrum etmemek için.. diye düşünmekte devam edeceğim.

Fakat... Gene saban başına!

Kemal Zeki GENÇOSMAN

Katî zafere ulaştıran yol ayni yoldur..

(Başı 1 inci sayfada)

silâh.... Daimî mahiyette, bünyevî bir değişiklik mânasını ifade etmemektedir. Bunun böyle olduğuna iman edildiği içindir ki *"Emergency Power Bill"* adlı ve icra kuvetine geniş salâhiyetler veren kanun lâyihası Avam Kamarasında *bir buçuk saat* içinde müzakere ve kabul edilmiştir. İngiliz demokrasisinin tarihî temayülünü de ihmal etmemelidir. Bu demokrasi, sulh devrinde de, tabiî zamanlarda da, *icra kuvetine* daima geniş salâhiyetler vermekten, *icra makamını teçhiz etmekten* çekinmemiştir. *İcra kuveti* ne kadar sağlam olursa, ne derece iyi işlerse, demokrasinin o nisbette yükseleceğine, itibar kazanacağına inanılmıştır. *İdare sanatı* bilhassa uzgörenlik ile vasıflandırılabilir. Vakit ve zamanında tedbir alamıyan, teşebbüs ve hareket geçemiyen, mesuliyet tekabbül edemiyen bir icra kuveti, itiraf etmeli ki, parlâmento rejimini takviye etmez, Bilâkis sarsar. Küçük düşürür.

Azim ve iradeye malik, teşebbüs kudret ve kabiliyetine sahip bir hükümetin diktatörlük ile hiç bir münasebeti *yoktur. Yeter ki millî ve teşrîî mürakabe vazifesini lâyıkiyle ifa etsin..* Demokrasiler, en müşkül imtihanları, en çetin geçitleri, ancak aslî mahiyetlerine, ruhlarına sadık kalmak suretiyle atlatabilirler. Bu sadakat da ancak millî ve teşrîî mürakabe ile tecelli edebilir. *Mürakabe devam ettikçe:* icra makamına en geniş salâhiyetler verilebilir. Bununla demokrasi kendi kendini inkâr etmiş olmaz.

Millî mürakabe kuveti hüküm ve kararlarını serbestçe verdikçe, millet mukadderatına hâkim bulundukça demokrasi ebediyen yaşar, bütün zahirî tebeddüllere, şekil değişikliklerine rağmen payidar olur. Millî mürakabe denilen büyük ve kutsî imkândır ki harp içinde bile, demokrasileri bir okyanus füshatile, otoriter rejimlerden ayırdeder. *Asıl millî mürakabe kalktığı gündür ki:* millî heyecanla, seve, seve tahammül olunan bütün fedakârlıklar, başarılan büyük işler, giran gelmiye başlar. *Esaret, istismar, tecavüz, tazyik ve tahakküm* gibi mefhumlar, trajik birer hakikat halinde canlanır.

Bilâkis millî mürakabe devam ettikçe, en ağır mahrumiyetler, en ağır mükellefiyetler "vazife" telâkki edilir ve öylece ifa olunur. Vazifenin hafifi olur, ağırı olur. Fakat vazife mefhumunda öyle yüksek manevî bir asalet vardır ki vatandaş tahammülünü ölçülemiyecek derecelere isâd eder.

Demokrasilerde, *icra kuvetine* verilmekte olan geniş salâhiyetler, hiç bir zaman tatbikatta, filiyatta, vatandaşların manevî şahsiyetlerini öldürmez. Öldürmüş olsa, enerji kaynaklarını da aynı zamanda kurutmuş olur. Manevî varlıkları çökmemiş, yıkılmamış insanlardan müteşekkil millî camialardır ki yıllarca devam edecek ölüm veya dirim mücadelesine tahammül edebilirler. Harp talihinin cilvelerine dayanabilirler. *(Bütün milletçe varolmak veya yokolmak)* gibi korkunç tarihî âkıbetlere sürükliyen bugünkü harbin bir misaline tesadüf edebilmek için tarihin seyri üzerinde, geriye doğru, gitmek lâzımdır. On dokuzuncu asır bu mahiyette harpler kaydetmemiştir. Fakat tarihte bu defa (topyekûn harp) diye adlandırılan şümullü mücadeleler yok değildir. *Roma*'nın Kartaja'ya karşı açtığı mücadele, Atina'lılar ile Ispartalılar arasındaki çarpışmalar, İngiltere'nin İspanya ile Hollanda ile ve en nihayet Bonapart ile olan sürekli harpleri gibi... Meselâ Bonapart muharebeleri *yirmi iki sene* sürmüştür. Olsa, olsa topyekûn harp mücadeleyi daha insafsız, amansız bir hale sokmuştur.

İkinci cihan harbine atılmış olan müttefikler pek iyi biliyorlar ki: milletlerinin hayatı, saadeti, hüriyeti, mukadderatı, kültürleri, her şeyleri katî neticeye bağlıdır. Ya ileri medeniyetli, *yüksek hayat seviyeli* birer millet olarak dünya yüzünde payidar olabilecekler ve yahut dünya meselelerinde adı geçmez, söz söylemek hakkı olmıyan, şahsiyetsiz, silik ve fakir birer camia haline düşeceklerdir. Her sahada, asırlarca devam ettirdikleri mesainin muhassalası, katî neticeye göre ya daha sağlam ve daha şümullü olarak istikbale, gelecek nesillerine devredilecek ve yahut da geçmiş nesillerin muazzam emekleri tarihin karanlık kuyusunda gömülecektir. Bugünkü harp her hangi bir eyaletin istirdadı, bir müstemleke elde edilmesi gibi *muayyen ve mahdut gayeler* istihdaf etmiyor. *Bugün, dünya mikyasında, bir dâva görülüyor.*

Almanların Manş sahillerine dayanışıdır ki ingiliz milletini, *en cesur hamlelere, en hudutsuz fedakârlıklara* sevkedecektir. Denilebilir ki, mademki ingilizler böyle millî bir hamleye, irkilme kudretine kadirdiler. Neden, *sulh içinde,* bugün *sarfetmeyi göze aldıkları* gayret ve himmetin *onda birini* göstermediler. Gösterseydiler, tehlike ufukta bile belirmezdi. Buna verilecek cevap şudur: her milletin kendine göre hususiyetleri vardır. Bu *millî seciye,* zayıf ve kuvetli taraflarıyle bir küldür. Değişmez.

Bugün, bütün İngiltere, muazzam millî bir gayret içindedir. Bu gayrete: hususî menfaatlerin, hasis ve maddî düşüncelerin engel olmasına imkân bırakılmamıştır. Bugünkü *(malzeme harbi):* muharip milletlerin, memleketlerin sanayilerini karşılaştırmış bulunuyor. Bir taraftan meydan muharebeleri, doymak bilmiyen devler gibi birikmiş stokları eritirken; millî sanayi her iki cephede de geceli, gündüzlü çalışıyor. Şurasını tekrar edelim ki: ingilizler bu çetin imtihanla: 1914 - 1918 harbinde de karşılaştılar. Harbin ilk yıllarında hayret verici mühimmat sıkıntısına uğradılar. En nihayet, 1918 deki seviyeyi buldular.

Loyd Corc'un hatıratından, bu mevzua ait, kısa bir fıkrayı nakledeceşim:

«Mühimmat Nezaretinin mürakabesi,» «tedricen ve muntazaman o dereceye gel-» «mişti ki, harbin sonlarına doğru, hemen» «hemen İngiltere'nin bütün sanayi hayatı» «kontrolumuza tâbi bulunuyordu. İngiliz» «milleti bütün kuvet ve kabiliyetini, zekâ» «ve meharetini katî zaferin istihsali yo-» «lunda temerküz ettirmişti. Takriben yüz» «muhtelif sanayi şubesi (fabrikası değil)» «Mühimmat Nezaretinin emrinde çalışır-» «yordu. Millî sanayiimizi öyle mütecanis» «bir kül haline getirmiştik ki katî zaferi» «istihdaf eden muazzam bir âmme teşeb-» «büsü mahiyetini almıştı.»

Kanaatimizce, ingilizler, böyle bir sanayi potansiyeline erişmeseydiler, geçen harbi muhakkak kaybederlerdi. Bugün de, kabul ettikleri yeni kanunla aynı gayeyi takip ediyorlar. Bu kanunun iktısadî ve malî cephelerini ayrı bir yazımızda tahlil etmiye çalışacağız.

Görülüyor ki, katî zafere ulaştıran yol değişmemiştir. Aynı yoldur. Çelik fabrikaları, ağır sanayiin hemen hemen her şubesine mensup sayısız imalâthaneler, keşif ve ihtirâlar peşinde çalışan sessiz ve mahviyetperver lâboratuvarlar... *İşte hakiki muharebe meydanları..*

Geçen harpte (tank) ı ihtirâ etmiş olan ingiliz sanayiinin bu harpte tanka mağlûp olması kolay kolay kabul edilemez. Bütün mesele, zaman ve tahammül âmillerine dayanmaktadır. Muharebe meydanlarının dalgalanan talihlerine göre mütemadiyen dümen kırıp, maneviyatlarını yükseltip, alçaltanlar bugünkü total harbin sinir mücadelesi safhasına bile dayanamazlar. Harp bilhassa total harp çok ciddî, çok vahîm âkıbetlerle mahmul bir mevzudur. Hafif meşreplikle alâkası yoktur. Yıllarca çekilecek ıstıraplarını, dökülecek gözyaşlarının katlanılacak mahrumiyetlerin ancak sonunda neticesi belli olabilen yıpratıcı bir mücadeledir. Harp talihinin bazan tebessümü, bazan sert çehresi, katî neticeyi ifade edemez. *Marifet: harp ilâhının son iltifatına mazhar olabilmektir...*

H. SAMİ
Urfa Mebusu

Gümrük genel komutanlığında bir tayin

Gümrük komutanlığı üçüncü şubesinde açık hâkimliğe tetkik müdürlüğü memurlarından Nazif Demircan hâkim muavini olarak tayin edilmiştir.

Nöbetçi eczaneler

1. 6. 940 gününden 30. 6. 940 akşamına kadar eczanelerin gece nöbet cetveli şudur:

1 — Ege ve Yenişehir eczaneleri	1	8	15	22	29
2 — İstanbul ve Cebeci „	2	9	16	23	30
3 — Sebat „	3	10	17	24	
4 — Yeni „	4	11	18	25	
5 — Sakarya ve Halk „	5	12	19	26	
6 — Merkez „	6	13	20	27	
7 — Ankara ve Çankaya „	7	14	21	28	

Pazar geceleri nöbet alan eczaneler pazar günü de nöbetçi olarak açık bulunmak mecburiyetindedir. Diğer eczanelerin pazar günleri ihtiyarî olarak tatil yapmaları kabul edilmiştir.

" Efendimiz „ sabanının başında . . .

İtalya Nazırlar Meclisinde

(Başı 1. inci s

salâhiyettar mahfillerinde İtalyan yaçları nazarı itibara alınarak ab zamlarının diğer bitaraf devletler da olduğu gibi kendisine karşı tatbik edilmediği hatırlatılmaktadır ticaret nazırı son sekiz ay zarfında istihsalâtının mütemadiyen artmağunu müşahede etmişti. O zaman müttefikler esasen hafifletilmiş usulün tatbikinde yeniden bazı kgöstermişlerdir. İtalyan vapurlarıaraştırmalar yapılmamaktadır.

Mayıs ayının nihayetinde İngiltalyan eksperleri Roma'da itilâf etmişlerdi. İtalya hükümeti sırf sbeplerden dolayı bu itilâfları son reddetmiştir. İtalya "tarihî talepletaleplere resmen muayyen bir mahmeden riayet edilmesini istiyor. İngiltere hükümetleri müzakereye mek istediklerini birkaç kere Mbildirmişlerdir.

Reynaud'nun beyanatı son zİtalya'da başka bir akis bırakmıİtalya harbe girerse bunu kendiyapmış olacaktır.

Bir italyan vapuru yolu almaktan vazgeçti

Kahire, 4 a.a. — 4000 tonluk italitea vapuru, dün yolcu almak üriye'ye hareket edecek iken yarım maksızın doğruca Napoli'ye mühareket edecektir.

Vaziyet ümitli

Londra, 4 a.a. — Reuter: Buki postadan, italyan limanlarınderilmek üzere ingiliz malı eşyalınması için Londra'da kredi açok mektuplar çıkmıştır. Bu kvaziyetin daha ümitli bir tarşahadesini mümkün kılmaktadı

Fransaya yapılacak hava

Nevyork, 4 a.a. — Reuter: N- Times gazetesinin Belgrad mbildiriyor:

Maribor hudut şehrinden alkat teyit olunmıyan bir haber Viyana civarında alman kıtaları edilmektedir. Belgrad'daki kıtaların, italyanların cenahtasa'ya karşı yapacakları hücuma yanlara yardım için italyan hageçmeğe hazır bulunmaktadır.

Muhabir, şunları da ilâve ettedir:

İtalya'nın, almanlara, Fransşı yaptığı hücumda yardım etmayülü ,on iki ada üslerinde mürettebatını hamil alman gemilerinin bulunmakta olduğdiren haber ile de teeyyüt edgözükmektedir.

Gayda'nın yazısı

Roma, 4 a.a. — D. N. B. ajadiriyor:

Korsika ve Nis'in fransızlarfından alınmasını hatırlatan tkayii mevzuubahis ederek Gd'İtalia gazetesi, italyanların zi üzerindeki emellerinin hağunu isbata çalışıyor.

B. Gayda şunları yazıyor:

1769 da Fransa Korsika'yı iştiği zaman, İngiltere'nin Akki hâkimiyetine karşı kendine ziyet temin etmek istemiştir. ziyet, İtalya birliğinin husulmesi üzerine, istikbali parlak genç kırallığa karşı çevrilmiştir.

Korsika gerek coğrafî vaziyetrek ahalisinin etnoğrafik teşgerekse lisan ve tarihî noktalaritalyan kalmıştır. O zaman Fransnova cümhuriyetinin zâfından de ederek, bilâhare Savoie ve aldığı gibi, Korsika'yı da işgal tir.

Romalılar zamanında Nice sayanlarla meskûn bir şehir oldu Savoie, İtalya kırallık ailesinin ğidir. Millî kahraman Garibşehrin dıvarları dahilinde doğBu şehir, yedi defa fransızların hak teşebbüslerini red etmiştir.

1860 da Piemont hükümeti Fransının bitaraflığını Nice ve Savoie dediği zaman, kıral Victor Emmbu iltihakları, her türlü tazyikler bir plebisit şartına talik etmekmişti. Fakat bu plebisite hile kve ahalinin ancak yüzde ellisi rerebildi.

Nice'in italyan ahalisi tarafınlınan bir çok kararlarına da bakbu şehrin âkibetine razı olmadılaşılır.

Bu gazete makalesini şu satbitiriyor:

Savoie, Nice ve Tunus, Malt Süveyş de dahil olmak üzere, çemberine dahildir. Bu çember da Suriye ve Filistin ile ikmal edbulunuyordu.

Tahsil veznedarlarına damga pulu verilecek

Tahsil şubesi veznedarlarına 20 dan aşağı olmamak üzere peşin mukabilinde yüzde iki beyliye verilmek şartiyle damga pulu vmesi kararlaşmıştır.

MAARİF VEKÂLETİ

tmen muavinliği imtihanı

if Vekâletinden :

Orta okullarda matematik, tabiiye, ca, almanca ve ingilizce öğretmen i olmak istiyenler için bu sene de açılacaktır.

İmtihanlar 2 eylül pazartesi günü l üniversitesinde başlıyacaktır.

Bu imtihana girmek istiyenlerin:

Türk vatandaşı olmaları,

Yaşlarının 20 den küçük 45 den bü amamaları,

Hüsnühal erbabından oldukları, her bir surette mahkûmiyetleri olmadığı bulundukları vilâyet veya kaza i yetinden alınmış bir mazbata ibraz (halen memur veya öğretmen o bu kayıttan müstesna olup mensup daire âmirinin vereceği vesika)

Her türlü hastalıktan ve öğretmen ya mani vücut ârâzından sâlim rını isbat eder tasdikli hekim ra az etmeleri,

En az olgunluk imtihanını vermiş li 4, 5 veya 6 sınıflı öğretmen okulu veya bunların muadili tahsil gör maları (öğretmen okulu mezunları az iki ders yılı öğretmenlik etmiş ları) lâzımdır.

Yukarıdaki şartları haiz namzetler müracaat edecekler ve istidaları vesikaları bağlıyacaklardır:

Nüfus tezkeresinin aslı veya tasdikli

Tahsillerine ait şehadetname veya larının asıl veya tasdikli suretleri,

Hüsnühal mazbatası,

Bulundukları yerin maarif idaresin unesine göre alınmış tasdikli sı poru,

Maarif idaresinden tasdikli ve fo fiş,

Altı adet 4.5X6 büyüklüğünde kar fotoğrafları,

Vesikaların en son 15 ağustos akşa kadar vekâlete gönderilmiş olması r. Bu tarihten sonra müracaat et nlar veya vesikalarını noksan gön er imtihana alınmıyacaktır. (2450)

12603

ektrojen grupu alınacak

if Vekilliği Arttırma, Eksiltme ve Komisyonundan :

mmen bedeli (7.000) lira olan bir elektrojen grupu ve teferruatı ma vekilliği arttırma, eksiltme ve ihale yonunca 17. haziran 1940 pazartesi saat 16 da kapalı zarf usulü ile An vekillik binasında ihale edilecektir. plerin (525) liralık muvakkat temi ı ile 2490 sayılı kanunun tayin ettiği ları ve tekliflerini aynı gün saat 15 r komisyon reisliğine vermeleri lâ r.

nameler Ankara'da maarif vekilliği f müdürlüğü ile İstanbul'da Sultan te bölge sanat okulu müdürlüğün parasız olarak alınabilir. (2599) 12606

Cemal Oğuz hakkında

arif Vekâletinden :

van lisesi musiki öğretmeni Cemal O vekilliğimiz inzibat komisyonu kara müstafi sayılmıştır. Tebliğ makamı km olmak üzere ilân olunur. (2684)

12682

NAFIA VEKÂLETİ

Muhtelif inşaat yaptırılacak

Nafia Vekâletinden :

Eksiltmeye konulan iş:

Malatya'da sürgü regülâtörü tevsii, açık tünel, imlâtı sınaiye, sürgü ve regülâtörleri işletme binaları inşa Keşif bedeli (315.000) liradır.

Eksiltme 1-7-940 tarihine rastlıyan tesi günü saat 15 de nafıa vekâleti leri reisliği su eksiltme komisyonu o da kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

— İstekliler, eksiltme şartnamesi, mu le projesi bayındırlık işleri genel şart fenni şartname ve projeleri 15 lira ruş mukabilinde su işleri reisliğinden alabilirler.

Eksiltmeye girebilmek için istekli (16.350) liralık muvakkat teminat si ve eksiltmenin yapılacağı günden z sekiz gün evel ellerinde bulunan ve larla birlikte bir dilekçe ile nafıa ve tine müracaat ederek bu işe mahsus ol üzere vesika almaları ve bu vesikayı etmeleri şarttır.

müddet içinde vesika talebinde bu yanlar eksiltmeye iştirâk edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını i maddede yazılı saatten bir saat e kadar su işleri reisliğine makbuz mu linde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (2629)

12664

Kanal inşası

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

— Manisada kum çayının bir tahliye r ile Marmara gölüne akıtılması ame unun keşif bedeli (145.565) lira (66) ştur.

— Eksiltme 28/6/940 tarihine rastlıyan günü saat 15 de nafıa vekâleti su iş reisliği su eksiltme komisyonu odasın kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

— İstekliler, eksilme şartnamesi, mu le projesi bayındırlık işleri genel şart si, fenni şartname ve projeleri (7) (28) kuruş mukabilinde su işleri reis den alabilirler.

— Eksiltmeye girebilmek için istek (8.528) lira (28) kuruşluk muvak teminat vermesi ve eksiltmenin ya ağı günden en az sekiz gün evel el nde bulunan vesikalarla birlikte bir di e ile nafıa vekâletine müracaat ederek e mahsus olmak üzere vesika alma ve bu vesikayı ibraz etmeleri şart

müddet içinde vesika talebinde bu yanlar eksiltmeye iştirâk edemezler.

— İsteklilerin teklif mektuplarını i maddede yazılı saatten bir saat e kadar su işleri reisliğine makbuz bilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (2628)

12663

Ankara Lv. Amirliği Sa. Al. Ko. na gönderilen hariç askeri kıtaat ilânları

Yoğurt alınacak

Edirne Askeri Satın Alma Komisyonundan:

00500 kilo yoğurt 24-6-940 pazartesi gü saat 11 de kapalı zarfla Edirne'de eski şiriyet dairesinde satın alma komisyo da ihale edilecektir. Tahmin edilen tu 17520 lira ve teminatı 1316 liradır. Ev ve şartnamesi her gün komisyonda gö ebilir. İsteklilerin sözü geçen günde i le saatinden en geç bir saat evel teklif tuplarını komisyona vermeleri lâzım (2625)

12622

Koyun eti alınacak

Çorlu Kor. Satın Alma Komisyonundan:

1 — Çorlu askeri hastanesi senelik ihtiyacı içn 50.000 kilo koyun eti kapalı zarf usuliyle alınacaktır.

2 — İhalesi 20. 6. 940 perşembe günü saat 15 te Çorluda kor satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Beher kilosuna tahmin edilen bedel 45 kuruş olup ilk teminatı 1687 lira 50 kuruştur.

4 — Evsaf ve şartnamesini görmek istiyenler her gün Ankara, İstanbul Lv. âmirliği satın alma komisyonuna ve Çorluda kor satın alma komisyonuna müracatla görebilirler.

5 — İsteklilerin kanunun ikinci ve üçüncü maddelerindeki belgeleriyle birlikte belli gün ve saatten bir saat evel teklif mektuplarını komisyona vermiş bulunmaları. (2678) 12679

Arpa alınacak

Edirne Askerî Satın Alma Komisyonundan :

Kapalı zarfla 300 ton arpa alınacaktır. İhalesi 17/6/940 pazartesi günü saat 11 de Edirnede eski müşiriyet dairesinde satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 18.000 ve teminatı 1350 liradır. Evsaf ve şartnamesi her gün komisyonda görülebilir. İsteklilerin sözü geçen günde ihale saatinden en geç bir saat evel teklif mektuplarını komisyona vermeleri lâzımdır. (24811) 12500

Sığır eti alınacak

İzmit Tümen Satın Alma Komisyonundan :

1 — Tümenin İzmit garnizonunun dört aylık ihtiyacı için 72000 kilo sığır eti kapalı zarf eksiltmesi ile alınacaktır.

2 — Kapalı zarf eksiltmesi 13-6-1940 günü saat 15 de tümen satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — 72000 kilo etin beher kilosu için tahmin edilen fiyat 25 kuruştan tutarı 18.000 lira muvakkat teminatı 1350 liradır.

4 — İsteklilerin belli gün ve saatinden bir saat evel ilk teminatlarını ihtiva eden kapalı zarflarını İzmitte tümen satın alma komisyonuna vermeleri. (2515) 12512

Sadeyağı alınacak

İzmir Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — İzmir Mst. Mv. merkez birliklerinin 33300 kilo sadeyağı ihtiyacı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

2 — İhalesi 12/haziran/940 çarşamba günü saat 16 da İzmirde kışlada İzmir Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Tahmin edilen tutarı 39294 liradır.

4 — Teminatı muvakkata akçası 2948 liradır.

5 — Şartnamesi komisyonda görülebilir.

6 — İstekliler ticaret odasında kayıtlı olduklarına dair vesika göstermek mecburiyetindedirler.

7 — Eksiltmeye iştirâk edecekler 2490 sayılı kanunun 2 ve 3. cü maddelerinde ve şartnamesinde yazılı vesikaları teminat teklif mektuplarının ihale saatinden en az bir saat evel komisyona vermiş bulunacaklardır. (2529) 12523

Un alınacak

Adana Askeri Satın Alma Komisyonundan :

1 — Adana garnizonu için 240 ton un kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli 29400 liradır. İlk teminatı 2205 liradır.

2 — Eksiltmesi 10 - Haziran - 1940 pazartesi saat 10 da Adanada askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesi Ankara, İstanbul, levazım âmirlikleri ve Kayseri, Adana satın alma komisyonlarında her gün görülebilir.

4 — Talipler kanunun 2,3 üncü maddelerindeki şeraiti haiz olduklarına dair vesaiki hamil olarak tayin edilen saatten en az bir saat evel zarflarını vermiş olmaları lâzımdır.

(2517) 12514

Sığır eti alınacak

Çorlu Kor. Satın Alma Komisyonundan:

1 — 40.000 kilo sığır eti kapalı zarf usuliyle alınacaktır.

2 — İhalesi 20. 6. 940 perşembe günü saat 11 de Çorluda kor satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Beher kilosunun tahmin bedeli 40 kuruş olup ilk teminatı 1200 liradır.

4 — Evsaf ve şartnamesini görmek istiyenler her gün Ankara, İstanbul levazım âmirliği satın alma komisyonuna ve Çorlu satın alma komisyonuna müracaatla görebilirler.

5 — İsteklilerin kanunun ikinci ve üçüncü maddelerindeki belgeleriyle birlikte belli gün ve saatten bir saat evel teklif mektuplarını komisyona vermeleri lâzımdır. (2677) 12678

Sığır eti alınacak

Çorlu Kor. Satın Alma Komisyonundan:

1 — 150.000 kilo sığır eti kapalı zarf usuliyle alınacaktır.

2 — İhalesi 20. 6. 940 perşembe günü saat 16 da Çorluda kor satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Beher kilosuna tahmin edilen bedel 40 kuruş olup ilk teminatı 4500 liradır.

4 — Evsaf ve şartnamesini görmek istiyenler her gün Ankara, İstanbul Lv. âmirlikleri satın alma komisyonuna ve Çorluda kor satın alma komisyonuna müracaatla görebilirler.

5 — İsteklilerin kanunun ikinci ve üçüncü maddelerindeki belgeleriyle birlikte belli gün ve saatten bir saat evel teklif mektuplarını komisyona vermiş bulunmaları. (2670) 12677

Sığır eti alınacak

Çatalca Tümen Satın Alma Komisyonundan:

Çatalca tümen birliklerinin 940 malî yılı ihtiyacı için şerait ve evsafı dahilinde (75.000) kilo sığır etinin 24. 6. 940 salı günü saat 15 te kaplı zarfla eksiltmesi Çatalcada tümen satın alma komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli (25342) lira (50) kuruştur. İlk teminatı (1900) lira (69) kuruştur. Kanunî şekilde tanzim edilecektir. Teklif zarflarının ihale saatinden bir saat eveline kadar Çatalcadaki tümen satın alma komisyonuna vermeleri. Evsaf ve şeraiti her gün komisyonda görebilirler. (2673) 12674

Et alınacak

Adana Askeri Satın Alma Komisyonundan:

1 — Adana garnizonu ihtiyacı için (132) ton sığır veya keçi eti kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli (33.000) liradır. Muvakkat teminatı 2475 liradır.

2 — Eksiltmesi 21 haziran 940 cuma günü saat 10 da Adana askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesi Ankara, İstanbul Lv. âmirlikleri, Kayseri ve Adana askeri satın alma komisyonlarında görülebilir.

4 — İsteklierin kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki şeraiti haiz olduklarına dair vesaik havi, sığır eti için ayrı ve keçi eti için ayrı olmak üzere aynı zarf içinde teklif mektuplarını belli edilen saatten en az bir saat evelinekadar komisyon riyasetine vermiş olmaları lâzımdır. (2674) 12675

Buğday kırdırılacak

Erzurum Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan:

1 — Kor birlikleri için un haline getirilmek üzere 1.000.000 kilo buğdayın kırdırılması kapalı zarfla münakasaya çıkarılmıştır. İhalesi 21. 6. 940 cuma günü saat 16 da yapılacaktır.

2 — Toplu tutarı 24700 liradır. İlk teminatı 1853 liradır.

3 — İsteklilerin ihale saatinden bir saat evel teklif mektuplarını Erzurum levazım âmirliği satın alma komisyonuna vermiş ve yahut posta ile aynı zamanda komisyonda bulundurmuş olacaktır.

4 — Bu işlere ait şartnameler satın alma komisyonunda görülebilir. (2675) 12676

A. LEVAZIM AMİRLİĞİ

Ranza yaptırılacaktır

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan:

1 — 88 adet er yatacak ranaz pazarlığı 6. 6. 940 saat 14 te Ankara Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 5720 lira katî teminatı 858 lira 20 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülür. (2679) 12680

Tahmil ve tahliye münakasası

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan:

1 — 15000 ton vagonlardan tahmil tahliyenin kapalı zarfla eksiltmesi 7. 6. 940 saat 15 te Ankara Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2— Muhammen bedeli 5250 lira ilk teminatı 393 lira 75 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülür. İçinde kanunî vesikalar da bulunan teklif mektuplarının saat 14 e kadar komisyona verilmesi. (2417) 12413

Sadeyağı alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — 115 ton sade yağın kapalı zarfla eksiltmesi 14. 6. 940 saat 15 te Ankara Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 149500 lira ilk teminatı 8725 liradır. Şartnamesi 748 kuruş mukabilinde komisyondan alınabilir. İçinde kanunî, ticaret odası ve bu işle meşgul olup ve bu mikdar taahhüt yaptığına dair vesika bulunan kanuna uygun teklif mektupları saat 14 e kadar kabul olunur.

(2442) 12477

Sakızkabağ ıalınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — 50.000 kilo sakız kabağının açık eksiltmesi 11-6-1940 saat 15 de Ankara LV. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 4000 lira ilk teminatı 300 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarla belli vakitte komisyonda bulunmaları.

(2514) 12511

ASKERLİK İŞLERİ

Yedek Subayların yoklaması

Ankara Askerlik Şubesinden :

Ankara Şubesine kayıtlı bulunan yedek subayların 3 haziran 940 dan 29 haziran 940 akşamına kadar Ankara yerli askerlik şubesinde yapılacak mutat senelik yoklamaları aşağıda yazılı günlerde yapılacaktır.

Mezkûr günlerde yedek subayların hüviyet cüzdanlariyle beraber şubeye gelmeleri ilân olunur.

3/6/940 ilâ 8/6/940	Piyadeler
10/ „ „ 11 „	Süvariler
12/ „ „ 15 „	Topçular
17/Haziran/940 da	Muhabere
18/ „ / „	İstihkâm ve mızıka
19/ „ / „	Nakliye
20/ „ / „	Askerî hâkim
21/ „ / „	Jandarma
22/ „ / „	Hava
24/ „ / „	Deniz ve harp sanayii
25/ „ / „	Levazım ve demiryol
26/ „ / „	Eczacı, veteriner
27/ „ / „	Hekimler
28/ „ / „	Muamele ve hesap M.
29/ „ / „	Askerî sanatkârlar.

(2461) 12458

KİREÇ.. KUM.. ÇAKIL

MOZAYİK

Kütahya namındaki kaymak kireçleri, sedef parlaklığı veren yıldız marka mozayık, topraksız en temiz MALIKÖY kum ve çakılları.

Sanayi caddesi Ali Rıza Ap. No: 6 Hüseyin Orak ticarethanesinde bulunur. Tl. 2078 2158

Muhtelif yiyecek ve yakacak alınacak

Mersin Askeri Satın Al. Ko. dan:

Cinsi	Mikdarı Kilo	Muhammen bedeli Lr. Kr.	İlk teminatı Lr. Kr.	İHALE...... Gün	Saat	Şekli
Un	240.000	30240 00	2268 00	13. 6. 40	perş. 10	K. zarf
Odun	1140.000	14820 00	1111 50	13. 6. 40	perş. 11	K. zarf
Sığır, veya koyun veya keçi eti	144.000	28800 00	2160 00	13. 6. 40	perş. 15	K. Zarf

(2537) 12542

1 — Askerî ihtiyaç için yukarıda müfredatı yazılı üç kalem yiyecek ve yakacak maddesi satın alınacaktır.

2 — Eksiltme Mersin askerlik şubesinin üst katındaki askerî satın alma komisyonu tarafından yapılacaktır.

3 — Zarflar aynı günde ihale saatinden bir saat eveline kadar kabul edilir. İsteklilerin muayyen günde teminat ve lüzumlu vesikalariyle müracaatları.

4 — Daha fazla bilgi edinmek istiyenlerin İstanbul, Ankara, Konya Lv. âmirliklerinde, Adana tüm satın alma komisyonunda, Maraş ve Islâhiye askerî satın alma komisyonlarındaki mevcut şartnameleri her zaman görebilirler. (2537) 12542

VİLÂYETLER

Satılık ağaçlar

Samsun Orman Çevirge Müdürlüğünden:

1 — Vezirköprü kazasının Çiğdemgüneyi devlet ormanından "1279" metre mikjp dikili çam ağaçı bir sene zarfında kesilip ormandan çıkarılmak şartiyle ve 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde 20-5-940 tarihinden 10-6-940 tarihine kadar 20 gün müddetle açık arttırmaya vazedildiği evelce ilân edilmiş ise de dikili çam ağacının beher metre mikâbının muhammen tarife bedeli 4 lira olmasına ve mezkûr emvalin muhammen tutar bedelinin 5116 lira bulunmasına binaen 2490 sayılı kanun gereğince kapalı zarf usuliyle satılması lâzım geldiğinden evelki ilânın mefsulh addile mezkûr ormandan 1279 metre mikâp gayri mamûl çam ağacının 27-5-940 tarihinden itibaren 12-6-940 tarihinde kapalı zarf usuliyle ihaleyi eveliyesi yapılmak üzere yeniden ve 16 gün müddetle satışa çıkarılması tekarrur etmiştir.

2 — İlk ihalesi 12-6-940 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de Samsun'da Bankalar caddesinde orman Ç. müdürlüğünde müteşekkil orman satış komisyonu huzurunda yapılacaktır.

3 — Teklif zarfları 12-6-940 çarşamba günü saat 14 de satış komisyonunca açılacaktır.

4 — Çam ağacının gayri mamul beher metre mikâbının muhammen bedeli dört liradır.

5 — % 7,5 hesabiyle muvakkat teminatı "383" lira 70 kuruştur.

6 — Alıcıların kanunî ikametgâh göstermesi ve ticaret odası vesikası ibraz etmesi şarttır.

7 — Teklif mektupları, teminatı muvakkate makbuzlariyle birlikte ihale saatinden bir saat eveline kadar orman satış komisyonu riyasetine sıra numaralı makbuz mukabilinde verilmiş olacaktır.

8 — Alıcıların mektuplarında şartname ve mukavelename formüllerini okuyup kabul ettiklerini yazıp imza etmeleri şarttır.

9 — Şartname ve mukavelename formülleri Samsun orman çevirge müdürlüğünde olup her zaman görülebilir.

10 — Alıcıların teklif mektuplarını zamanında komisyon riyasetine tevdi etmeleri ve muayyen gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları ilân olunur. "4521-2634"

12629

Mamulât nakliyatı

Diyarbakır İnhisarlar Başmüdürlüğünden :

1940 malî senesinde Diyarbakırdan kazalarındaki ve Mardin, Urfa, Siirt, Bitlis, vilâyetlerindeki inhisar idarelerine gönderilecek bilumum inhisar maddelerinin nakliyatı 15 gün müddetle kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

Nakledilecek eşya miktarı tahminen bir milyon kilodur. Muhammen bedeli (20) bin muvakkat teminatı (1500) liradır.

Muvakkat ihalesi 12-6-1940 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de Diyarbakır inhisarlar başmüdürlüğünde müteşekkil komisyon tarafından yapılacaktır.

Şartnamesi: Ankara, İstanbul, İzmir, Siirt, Mardin, Urfa, Gaziantep, Elâzığ, Bitlis ve Diyarbakır inhisarlar idaresinde mevcuttur. (2588) 12578

Mâden kömürü alınacak

Tokat Vâliliğinden :

1 — Tokat memleket hastanesi için satın alınmasına lüzum hasıl olan 100 - 150 ton kriple kömürü açık eksiltmeye konulmuş eksiltmesi 12-6-1940 tarihine rastlıyan çarşamba günü saat 15 de vilâyet umumî meclis salonunda yapılacaktır.

2 — Kömürün beher tonunun muhammen bedeli (25) liradır.

3 — İlk teminat (281) lira (25) kuruştur.

4 — İlân ücreti, dellâliye resmî mukavele ve sair masraflar üzerine ihale olunacağa aittir.

Daha fazla malûmat almak, şartnamesini görmek istiyenlerin her gün Tokat vilâyeti daimî encümen kalemine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

(2579) 12589

Tuz nakliyatı

Diyarbakır İnhisarlar Başmüdürlüğünden :

1940 malî senesinde Diyarbakırdan kazalarındaki ve Mardin ile mülhakatındaki inhisarlar idarelerine gönderilecek tuzların nakliyatı on beş gün müddetle ve kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

Nakledilecek tuzların miktarı tahminen sekiz yüz bin kilodur. Muhammen bedeli on bin ve muvakkat teminatı yedi yüz elli liradır.

Muvakkat ihalesi: 12 - haziran - 1940 tarihine müsadif perşembe günü saat 12 de Diyarbakır inhisarlar başmüdürlüğünde teşekkül edecek komisyon tarafından yapılacaktır.

Şartnamesi, Ankara, İstanbul, İzmir, Siirt, Mardin, Urfa, Gaziantep, Elâzığ, Malatya, Bitlis ve Diyarbakır inhisarlar idaresinde mevcuttur.

(2584) 12579

Harita yaptırılacak

Kayseri Belediye Riyasetinden :

1 — Kayseri belediyesinin 1923 de yapılmış olan hali hazır hartası ikmali işi (150) iş günü hesabiyle kapalı zarf usuliyle eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — İşin muhammen bedeli (6900) liradır.

3 — Muvakkat teminat (517,50) liradır.

4 — Eksiltme günü 14-6-1940 cuma günü saat 14 de Kayseri belediye binasında müteşekkil belediye encümeninde yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye iştirak edeceklerin belediyeler imar heyetinden iştirak vesikası almaları ve bunu teklif mektuplarına koymaları lâzımdır. Şartnameler Kayseri belediyesinden ve İstanbul belediyesi fen heyetinden Ankarada belediyer imar heyeti fen şefliğinden parasız alınabilir. Teklif mektuplarının tayin edilen günde saat 14 de kadar Kayseri belediye reisliğine verilmesi ve yahut posta ile bu saatten evel gönderilmiş bulunması lâzımdır.

(4385-2577) 12576

Bir fen müdürü aranıyor

Erzurum Belediyesinden :

250 lira aylık ücretli belediye fen işleri müdürlüğü münhaldir. Mühendis mektebi mezunlarından talip olanların evrakı müsbiteleriyle Erzurum belediye reisliğine müracaat etmeleri ilân olunur.

(4411-2580) 12588

Kapalı zarf usuliyle eksiltme ilânı

Yozgat Nafıa Müdürlüğünden :

1 — Eksiltmeye konulan iş: Yozgat hükûmet konağının (131805) lira (81) kuruşluk bakiye inşaatıdır.

2 — Bu işe ait şartname ve evraklar şunlardır :

A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavele projesi
C — Nafıa işleri genel şartnamesi
D — Yapı işleri fennî şartnamesi
E — Hususi şartname
F — Keşif cetveli, tahlili fiyat metrajı
J — Proje.

İstekliler Yozgat nafıasında bu evrak ve şartnameleri görebilirler..

3 — Eksiltme 17-6-1940 pazartesi günü saat 15 de Nafıa müdürlüğünde toplanacak komisyon huzurunda kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 7840 lira muvakkat teminat vermeleri ve bundan başka aşağıdaki vesaiki haiz bulunması lâzımdır.

A — En az 25.000 liralık yapı inşaatı yapmış bulunması;

B — İnşaatın mesuliyeti fenniyesini tekabül etmiş bir mühendiz taahhütnamesi ibraz etmesi.

C — İhale tarihinden 8 gün evel müracaatla vilâyetten eksiltmeye girebilecekleri dair vesika almaları şarttır.

5 — Teklif mektupları üçüncü maddede yazılı saatten bir saat eveline kadar Nafıa dairesine getirilerek komisyon reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması şarttır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez.

(4418-2581) 12577

Ekmek alınacak

İstanbul Cümhuriyet Müddeiumumiliğinden:

İstanbul ceza ve tevkif evinin bir senelik ekmek ihtiyacı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

Muhammen bedel "25625" lira olup muvakkat teminatı 1921 lira 90 kuruştur. Eksiltme 21/6/940 cuma günü saat 15 de Sirkeci Aşir efendi sokak 13 numarada adliye levazım dairesinde yapılacaktır. Talipler şartnamesini tatil günlerinden maada her gün çalışma saatleri dahilinde mezkûr dairede görebilirler.

İstekliler kanunî vesikaları havi kapalı zarflarını eksiltme saatinden bir saat eveline kadar mezkûr dairede toplanacak komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri taşradan gönderilecek taahhütlü mektupların posta gecikmesinden dolayı mesuliyet kabul edilemiyeceği ve ilân ücretinin müteahhide ait olduğu ilân olunur.

(4570/2641) 12665

Elektrik tesisatı

Elâzığ Nafıa Müdürlüğünden:

1 — 17197 lira 95 kuruş bedelikeşifli memleket hastanesinin elektrik tesisatı 1. 6. 940 tarihinden itibaren 20 gün müddetle 20. 6. 940 perşembe günü saat 15 te ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işe ait evrak şunlardır:

A — Hülâsaikeşif
B — Fennî şartname
C — Eksiltme şartnamesi
D — Mukavele projesi
E — Bayındırlık işleri genl şartnamesi

İstekliler bu evrakı Elâzığ nafıa müdürlüğünde her gün görebilirler.

3 — Eksiltmeye gireceklerin 1289 lira 84 kuruşluk muvakkat teminat akçesiyle nafıa müdürlüğünden 8 gün evel alınmış ehliyet vesikası, ticaret odası vesikasiyle birlikte müracaatları ilân olunur.

(4646/2685) 12683

Kapalı zarf usulile münakasa ilânı

Edirne İskân Müdürlüğünden:

1 — Edirneye 15 kilometre mesafede bulunan ve Sırpsındığı nahiye merkezi olan Sarayakpınarında 25 ve 12 kilometre mesafede Ekmekçi köyünde 25 ve Uzunköprü kazasının Kurtbey köyünde 40 ve Çobanpınar köyünde 15 ve Hamidiye köyünde 20 ve Uzunköprü kasabasında 75 ve İpsala kazasının İbriktepe köyünde 50 ceman 250 göçmen evinin inşaatı, yalnız kerestesi hükûmet tarafından verilmek üzere toptan veya grup halinde eksiltmeye konulmuştur.

2 — Umumî keşif tutarı Edirne merkez kazasına bağlı köylerdeki evler için 14910 lira 16 kuruş ve Uzunköprü kazası merkeziyle köylerindeki evler için 54684 lira 98 kuruştan ve İpsala kazasının İbriktepe evleri için 1327 lira 36 kuruş olmak üzere ceman 87293 lira 35 kuruştan ibarettir.

3 — Eksiltme 20 haziran 1940 perşembe günü saat 15 te Edirne iskân müdürlüğünde müteşekkil komisyon tarafından yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyledir.

5 — Münakasa şartnamesi plân ve sair evrak 436 kuruş mukabilinde Edirne iskân müdürlüğünden alınabilir.

6 — Muvakkat teminat akçesi Edirne merkez kazasının Sarayakpınar ve Ekmekçi köylerinde yapılacak 50 ev için 1118 lira 26 kuruş Uzunköprü kasabsında 75 ev için 1812 lira 7 kuruş ve Uzunköprü Kurtbey köyünde 38 ev için 1185 lira 37 kuruş ve Uzunköprü Çalı köyünde 22 ev için 640 lira 46 kuruş, Uzunköprü Çobanpınar köyünde 15 ev için 463 lira 42 kuruş ve İpsala kazası İbriktepe evleri için de 1327 lira 36 kuruş olup 250 ev için teklif verecekler için de 6547 lira — kuruştur.

7 — Teklif mektupları eksiltme saatinden bir saat eveline kadar komisyon başkanlığına tevdi edilmiş bulunacaktır.

8 — Eksiltmeye talip olanların ehliyet vesikalariyle birlikte müracaatları lüzumu ilân olunur. (4602/2672) 12673

Kiralık Plâj gazino ve teferruatı

İstanbul Belediyesinden :

Florya plâjları yeni yapılan gazino ve müştemilâtı da dahil olduğu halde iki sene müddetle kiraya verilmek üzere kapalı zarf usuliyle artırmaya konulmuştur. Senelik kira muhammeni 23000 lira ve ilk teminatı 3450 liradır. Şartname 115 kuruş mukabilinde belediye emlâk müdürlüğünden alınacaktır. İhale 20 haziran 940 perşembe günü saat 15 de daimî encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları 940 yılına ait ticaret odası vesikaları ve şartnamesi mucibince ibrazı lâzım gelen diğer vesaikle 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 de kadar daimî encümene vermeleri lâzımdır. (4623/2666) 12669

MİLLÎ MÜDAFAA VEKÂLETİ

Gaz İdrofil alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

Kapalı zarfla eksiltmeye konularak 17 mayıs 1940 tarihinde ihale edileceği ilân olunan beher metresine 15 kuruş fiyat tahmin edilen 500 bin metre gaz idrofile eksiltme günü istekli bulunmadığından işbu ihtiyaç 17 haziran 940 pazartesi günü pazarlıkla satın alınacağından, isteklilerin muhammen bedel olan 15 kuruş üzerinden on bin liralık katî teminatlariyle birlikte pazarlık gün ve saatinde Ankarada M. M. V. satın alma Ko. da bulunmaları.

(2421) 12476

Diş malzemesi alıancak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan:

Hepsine tahmin edilen fiyatı 3200 lira olan 69 kalem diş malzemesi müteahhit nam ve hesabına 21/haziran/940 cuma günü saat 11 de Ankarada M. M. V. satın alma KO. da pazarlıkla satın alınacağından isteklilerin açık eksiltmeye girebilmeleri için 230 liralık ilk teminatları ile birlikte eksiltme gün ve saatında KO. da bulunmaları. (2658) 12666

MALİYE VEKÂLETİ

Memur alınacak

Maliye Vekâletinden :

Vekâlet merkez teşkilâtında 13 üncü dereceye kadar maşlı ve muadili ücretli memuriyetlere alınacakların intihabı için 3/7/940 çarşamba günü bir müsabaka imtihanı açılacaktır. İmtihana saat 14 de başlanacaktır.

Bu müsabakaya kabul olunmak için memurin knununun 4. üncü maddesindeki şeraiti haiz olmak ve lise veya muadili mekteplerin birinden mezun bulunmak şarttır.

Yüksek mektepte kayıtlı olanlar müsabakada muvaffak oldukları takdirde mektep kayıtlarını terkin ettirdiklerine dair vesika ibraz etmedikçe memuriyete tayin olunmıyacaklardır.

Tevdii icap eden vesikalar:

1 — Fotoğraflı nüfus cüzdanı veya tasdikli sureti.

2 — Memurin kanununun 4. üncü maddesinde yazılı olduğu veçhile mahkûmiyeti olmadığına dair mütemekkin olduğu mahal Cümhuriyet Müddeiumumiliğinden alınmış vesika.

3 — Aynı mahal idarî makamlarından alınmış hüsnühal kâğıdı.

4 — Lise veya muadili bir mektepten mezun olduğunu gösterir vesika.

5 — Askerlik hizmetini yapmış olmak veya hükmü meri olan tecil vesikasını hamil olmak.

Taliplerin bu vesikaları ve (6,5X9) eb'adında iki kıta fotoğraf nihayet 29 haziran 1940 tarihine müsadif cumartesi günü çalışma saati sonuna kadar, vekâlet müracaat kalemine tevdi ederek kayıtlarını yaptırmaları ve imtihana kabulleri için birer vesika almaları lâzımdır. Evrakını muayyen vakta kadar tamamen vermiyenlerin kayıtları yapılmıyacak ve müsabaka imtihanına alınmıyacaklardır. (2633) 12638

ENSTİTÜLER

Kiralık bakkal dükkânı

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden :

1 — Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü binası içindeki bakkal dükkânının icarı 1940 senesi haziranından 1941 senesi sonuna kadar bir yıl müddetçe arttırmaya konulmuştur.

2 — Bir yıllık muhammen bedel (702) liradır.

3 — 17-6-940 tarihine müsadif pazartesi günü saat 11 de rektörlük binasında müteşekkil komisyon tarafından ihalesi yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat % 7,5 tur.

5 — Daha fazla izahat ve parasız şartname almak istiyenlerin daire müdürlüğüne müracaatları. (2573) 12605

DEVLET DEMİRYOLLARI

Tahmil ve tahliye münakasası

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan:

Derince limanının 11 ameliyeden ibaret olan ve 32907 lira 90 kuruş muhammen bedelli ve 226404 ton muhammen maniplasyon tonajlı tahmil ve tahliye işi bir sene müddetle ve kapalı zarf usuliyle münakasaya konmuştur. Her ameliyenin beher tonu kaçar kuruşa yapılabileceği şartnameye merbut fiat listesinde gösterilmiştir.

Münakasa 21/6/940 tarihine rastlıyan cuma günü saat 11 de Haydarpaşada gar binası dahilinde birinci işletme komisyonu tarafından yapılacaktır. Taliplerin 2468 lira 9 kuruş muvakkat teminat ile aynı gün saat 10 a kadar komisyon kalemine teklif mektuplarını vermeleri lâzımdır. Bu işe ait şartnameler Ankarada 2 inci işletme müdürlüğünden, İzmirde 8. inci işletme müdürlüğünden, Haydarpaşa'da liman baş müfettişliğinden parasız olarak alınır.

("4345/2523) 12591

Bilyalı yataklar alınacak

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

Muhammen bedeli 11.000 on bir bin lira olan 3360 adet bilyalı yatak 18/7/1940 perşembe günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (825) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Onkara'da malzeme dairesinden, Haydarpaşa'da tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır.

(2588) 12643

Muhtelif anahtarlar alınacak

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan:

Muhammen bedelleri ile isimleri aşağıda yazılı iki liste muhteviyatı muhtelif anahtarlar 18 temmuz 1940 perşembe günü saat 15,30 dan itibaren ayrı ayrı sıra ile kapalı zarf usuliyle Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin her listenin hizalarında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden, Haydarpaşada tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (2589)

No.	Kalem	İsmi	Muhammen bedel Lira	Muvakkat teminat Lira
1	12	İki ağızlı somun anahtarı	7000	525
2	18	İngiliz, fransız ve sair anahtarlar	5000	375

12644

Ankara Telefon Müdürlüğünden :

1— 7000 adet (Ankara Telefon Rehberi) basılması açık eksiltmeğe konulmuştur.

2— Muhammen bedeli 3220 lira ve muvakkat teminatı 241 lira 50 kuruştur.

3— Bu işe ait eksiltme ve fennî şartnameler Ankara telefon müdürlüğü kaleminden parasız olarak alınabilir.

4— Eksiltme 17. 6. 940 tarihine raslayan pazartesi günü saat 15 de Ankara Telefon Müdürlüğünde toplanacak satın alma komisyonunda yapılacaktır.

5— İsteklilerin eksiltme saatından bir saat eveline kadar muvakkat teminatlarını telefon müdürlüğü muhasebeciliğine yatırmaları ve 2490 numaralı kanunda yazılı vesaikleriyle birlikte eksiltme saatinde komisyonda bulunmaları ilân olunur. (2627) 12627

LOKANTA İCARI

Çiftliğimizin lokantası icara verilecektir. Taliplerin piyasada tanınmış ve bu tipte bir lokantayı muvaffakiyetle işletmiş olmaları lâzımdır. 10-6-1940 tarihine kadar müdüriyetimize müracaat edilmesi.

Orman Çiftliği

Maliye tahsil şubelerine her ay verilmekte olan

HİZMET ERBABI bordroları

Gayet iyi kâğıda basılmıştır. Beheri 3 kuruştan ULUS Müessesesinde satılmaktadır.

DAKTİLO KURSU

71 inci DEVRESİNİ de % 50 TENZİLÂTLA AÇTI

Yazı, hesap ve teksir makinelerinin usulü istimalini gösteren bu İhtisas kursu mezunlarına (bir) ayda DİPLOMA vermektedir. Tahsil aranmaksızın herkes alınır. Belediye sırası Hanef apartımanı No. 4 Telf. 3714

Kahve fiyatları

Belediye Reisliğinden:

Bazı vergi ve resimlerde yapılan zamlar nazarı itibare alınarak tesbit edilen çiğ ve öğütülmüş kahvenin şehrimizde perakende beher kilosunun azamî satış fiatları aşağıda gösterilmiştir.

Sayın halka ilân olunur. (2669)

Kahve Fiyatları:

	Kuruş
Çiğ kahve kilosu	145
Öğütülmüş kahve kilosu	185

12681

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

KURULUŞ TARİHİ: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında Kumbaralı ve ihbarsız Tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	„	500	„	2.000	„
4	„	250	„	1.000	„
40	„	100	„	4.000	„
100	„	50	„	5.000	„
120	„	40	„	4.800	„
160	„	20	„	3.200	„

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihinde çekilecektir.

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Eczacı, hemşire, memur alınacak

Kızılay Umumî Merkezinden:

Cemiyetimizin Erzincan Hastanesinde istihdam edilmek üzere

1 — Eczacı

1 — Hastane idare memuru

1 — Hemşire

ye ihtiyacı vardır. Lâzım evsafı haiz olanların vesikalariyle birlikte Kızılay Umumî Merkezinde sicil müdürlüğüne müracaatları. 2209

Belediye mezat yerinde müzayede ile

Satılık otomobil

6/6/940 perşembe günü saat 13 de 936 ŞEVROLE yeni lâstikli taksi saatli temiz kullanılmış faal bir haldedir. 2157

KAMP ELBİSELERİ

Çok ucuz olarak Belediye karşısında Kınacı Han No. 8 de satılır. 2224

Zayi — Aksaray Askerlik şubesinden almış olduğum askerlik vesikasını kaybettim. Hükmü kalmadığını ilân ederim.

1315 tevellütlü Refet oğlu Salâhattin Arbel

Sayın halkımıza müjde

Bankalar caddesindeki terbiyevî IŞIK oyuncak mağazası bu defa Anafartalar'da MODA pazarında zengin çeşitlerini sayın müşterilerine arzeder. 2237

Saframbolu Sulh Hukuk Mahkemesinden:

Dâvacı Saframbolu Karabük'te bakkal Niğdeli Mehmet Güneş ile müddeaaleyh Konyanın Vadimeram Camikebir mahallesinden Yusuf Öksüz meyanesinde mütehaddis yüz elli lira alacak davasının icra kılınan duruşmasında; müddeialeyh Yusuf Öksüz namına çıkarılan dâvetiyenin bu namda kimse olmadığından bilâtebliğ iade kılınmış ve müddei de ilânen tebligat icrasını talep eylemiş muvafık görülen talep veçhile ilânen tebligat icrasına karar verilmiş olmakla mumaileyhin duruşma günü olan 8. 7. 940 pazartesi günü saat 9 da Saframbolu sulh hukuk mahkemesinde hazır bulunması veya tarafından musaddak vekâletname ile bir vekil göndermesi aksi takdirde muameleigıyabiye ifa olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. 2238

ASKERİ FABRİKALAR

60 Ton Mükelles soda alınacak

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan:

Tahmin edilen bedeli (15000) lira olan 60 ton mükelles soda askerî fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 21/6/1940 cuma günü saat 15 te kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (1125) lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarını ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair ticaret odası vesikasiyle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (2662) 12667

D. DENİZYOLLARI

Satılık vapur

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğünden :

1— Haliç'le Camialtı mevkiinde demirli Gülcemal vapuru kapalı zarfla satışa çıkarılmış olup artırması 24. haziran 940 pazartesi günü saat onbeşte yapılacaktır.

2— Şartnamesi umum müdürlük alım satım komisyonunda görülebilir.

3— Muhammen bedel harice çıkarılacağına veya söküleceğine göre döviz olarak (23000) ingiliz lirası ve yahut (120500) türk lirası olup muvakkat teminat (7276) türk lirası veya (1386) ingiliz lirasıdır.

4— İsteklilerin yazılı gün ve saatten bir saat eveline kadar kapalı mühürlü zarflarını komisyon reisliğine makbuz mukabilinde

ADLİYE VEKÂLETİ

Bir memur alınacak

Adliye Vekâletinden :

Zonguldak maden yeni cezaevi 35 lira maaşlı hesap memurluğu münhaldir.

Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz olan taliplerin evrakı müsbiteleriyle birlikte Adliye vekâleti ceza ve tevkif evleri umum müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (2671) 12672

ULUS — 21. inci yıl. — No. 6766

İmtiyaz sahibi

İskender Artun

Umumî Neşriyatı İdare Eden

Yazı İşleri Müdürü

Mümtaz Faik FENİK

Müessese Müdürü: Naşit ULUĞ

ULUS Basımevi ANKARA

Dr. SITKI FIRAT

birinci sınıf GÖZ Hsatalıkları mütehassısı

Istanbul Haydarpaşa hastanesi sabık göz mütehassısı ve Gülhane hastanesi sabık göz baş muavini. Muayene: sabah: 9 dan 19 a kadar. Belediye sırası Talas Ap. kat: 1 Tel: 3592

GÜMRÜK VE İNHİSARLAR V.

İhale günü tebdili

Ankara İnhisarlar Başmüdürlüğünden :

Erzincan'da inşa ettirilecek olan idare binası hakkında Ulus gazetesinin 25. 5. 940 tarihli nüshasında intişar eden ilândaki 5. 6. 940 da yapılacak ihale günü görülen lüzum üzerine 12 haziran 940 çarşamba günü saat (15) e talik edilmiştir, ilân olunur. (2683) 122668

Çene suyu alınacak

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinden :

Vekâlet ihtiyacı için 940 mali senesi zarfında 800 damacana tahmin edilen Çene suyu pazarlığa konmuştur. Buna ait muvakkat teminat 75 liradır. İhale 12. 6. 940 çarşamba günü saat (14) de vekâlet levazım müdürlüğünde yapılacaktır. İsteklilerin muvakkat teminatlarını vekâlet veznesine yatırarak belli gün ve saatte satın alma komisyonuna müracaatları. (2667) 12670

P. T. T. ve TELEFON Md.

Memur alınacak

Ankara P. T. T. Umumi Müdürlüğünden :

İdaremize yüksek, lise ve orta okul mezunlarından müsabaka ile memur alınacaktır.

Bu müsabakalar iştirâk için aranacak vesikaların nevi ve mahiyeti her vilâyetin P. T. T. merkez müdürlüklerinden öğrenilir.

İmtihanlara vilâyet merkezlerinde, orta okul mezunları için 3 temmuz 940 çarşamba, lise mezunları için 5 temmuz 940 cuma ve yüksek okul mezunları için 8 temmuz 940 pazartesi günleri saat tam (9) da başlanacaktır.

Taliplerin evrakı müsbitelerini tamamlayıp vilâyet P. T. T. müdürlüklerine müracaatla isim ve adreslerini kaydettirmeleri lüzumu ilân olunur. (2670) 12671

Zayi — 1938 - 1939 ders yılında Ankara erkek lisesinin II. inci sınıfından aldığım tasdiknamemi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

1011 numaralı Neşet Alkış

Zayi — Zonguldak Yüksek Maden Mühendis mektebinden 1929 da aldığım diplomayı kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü olmadığını ilân ederim.

Behçet Kemal Çağlar

İCRA VE İFLÂS

Ankara İcra Dairesi İflâs Memurluğundan:

Ankarada Bankalar caddesinde halı ve gümüş fırsat ticarethanesi sahibi Feyzullâh Kentin Ankara ticaret mahkemesince iflâsına karar verilmiş olmakla tasfiyesinin âdi şekilde yapılması tensip kılınmış olduğundan:

1 — Müflisten alacağı olanların ve istihkak iddiasında bulunanların alacaklarını ve istihkaklarını ilândan bir ay içinde Ankara iflâs dairesine gelerek kaydettirmelerini ve delillerini (senet ve defter hülâsaları ve saire) asıl veya musaddak suretlerini tevdi eylemeleri.

2 — Hilâfına hareket cezaî mesuliyeti müstelzim olmak üzere müflisin borçlularının aynı müddet içinde kendilerini borçlarını bildirmeleri.

3 — Müflisin mallarını her ne suretle olursa olsun ellerinde bulunduranların o mallar üzerindeki hakları mahfuz kalmak şartiyle bunları aynı müddet içinde daire emrine tevdi etmeleri ve etmezlerse makbul mâzeretleri bulunmadıkça cezaî mesuliyete uğrıyacakları ve rüçhan haklarından mahrum kalacakları.

4 — 14. 6. 940 tarihine müsadif (cuma) günü saat (10) da alacaklıların ilk içtimaa gelmeleri ve müflis ile müşterek borçlu olanlar ve borcunu tekeffül eden sair kimselerin toplanmada bulunmağa hakları olduğu ilân olunur.

Dakik, sağlam, zarif SİNGER Saatlerinin

Bay ve Bayanlara mahsus en yeni modelleri gelmiştir. I. inci Anafartalar No. 37. 2228

Şeref Kuyumcu

BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Bir daktilo alınacak

T. B. M. Meclisi Umumî Kâtipliğinden :

Büyük Millet Meclisi bütçe encümeni için ayda 90 lira ücretle bir daktilo alınacaktır.

Müsabakada kazananlar arasında yüksek tahsil görmüş olmak ve yabancı dil bilmek tercih sebebi olur.

Erkek veya kadın isteklilerin bir hafta zarfında, her türlü vesikaları ile, kâtibi umumiye müracaatları lâzımdır. 12662

KAZALAR

Su tesisatı yaptırılacak

Çubuk Belediyesinden:

1 — Açık eksiltme ile su tesisatının ikmali,

2 — Keşif bedeli (1325) liradır.

3 — Muvakkat teminat (94) lira 38 kuruş.

4 — Katî teminat (198) lira (75) kuruş

5 — İhale günü 8. 6. 940 tarihinde cumartesi günü saat 13 te.

6 — İhaleye iştirâk edecek talipler ticaret odası ve nafıa vekâletinden resmî vesaik ibraz etmedikçe ihaleye iştirâk edemez.

Bu baptaki fennî şartname bilâbedel verilir. 12684

KÜÇÜK İLÂNLA

Kiralık :

Kiralık 5 odalı daire — Polis Enstitüsü civarında vekâletlere beş dakika mesafede NAZLI apartmanında bütün konforu haiz beş odalı bir daire kiralıktır. 6081 numaraya telefonla müracaat. 2222

Kiralık — Kaloriferli 4 odalı bir daire ve acele satılık salon ve yatak odası takımı. Apartıman möble ve möblesiz olarak temmuzdan eylül sonuna kadar da verilebilir. 44 Selânik caddesi orta Kat.

Kiralık — Aile veya 2, 3 arkadaş için elverişli 3 oda 1 hol, kalorifer, sıcak su, tam konfor. Bakanlıklar karşısı Belçika sefareti arka bahçesine bitişik Fırat partımanı Tel: 3592 veya kapıcıya. 1969

Kiralık kat — Dikmenin en güzel asfalta yakın merkezî yerinde, İbrahim Soykanın kârgir evi. Üç oda, elektrik, su saire. Tel: 6593 e müracaat. 2137

Kiralık iki oda — Aile nezdinde ehven ve acele, Yenişehir Tuna caddesi, Elmadağ sokak No. 4 de 2138

Kiralık oda — Mutfak ve banyodan istifade edilebilir. Yenişehir kızılay karşısı Paşakay Ap. Kapıcıya müracaat. 2140

Bir Bayana kiralık oda — Geniş, büyük, manzaralı, iki kişilik aile nezdinde bir oda kiralıktır. Yenişehir, İlkiz sokak 26 Kayapınar Apartmanı daire 8. 2141

Kiralık daire — 3 oda 1 hol. Yenişehir tren köprüsü yanı telgaza giderken İlkiz sokak No. 20 Mahir Esen Ap, nına müracaat. 2146

Kiralık — Mobilyalı oda. Yenişehir Havuzbaşı Ragıp Soysal Ap. 4 cü kapı ikinci kat No. 2 ye müracaat. 2166

Kiralık oda — Büyük, geniş balkonlu, Sıhıye vekâleti İlkiz sokak 19 No. Apt. 2 inci kat Telefon: 3437/12 2172

Kiralık — Kaliroferli, 5 oda, 1 hol, 1 antre ve tam konfor. Yenişehir Sıhiye Vekâleti karşısında İlkız sokak No: 3 Işıkman Ap. Tel. 3485/56 2186

Kiralık bir oda — Güzel havadar bir bay için adliye sarayı arkasında Kınacı kardeşler apartımanı 3 üncü kat No. 12 2188

Kiralık — 3 odalı ev İsmetpaşa mahallesi Edirne sokak No. 20. 2189

Kiralık — Aile yanında kiralık 2 oda, istiyenlere tek oda verilir. Işıklar Cad. Ilga Ap. No. 2 kat 2. İçindekilere müracaat. 2197

Kiralık oda — Aile nezdinde mobilyeli bir oda kiralıktır. Maltepe Yaltırak caddesi köprü başında No. 37 Üner Ap. kat 1. 2213

Kiralık daire — Yenişehir Demirtepe Urunç sokak (3) numaralı evin dört geniş oda ve bir geniş holden ibaret olan ikinci katı kiralıktır. Telefon No. 6534

Kiralık daire — Yenişehir'de İsmet İnönü caddesinde 42 numaralı Eke apartımanının 1 inci dairesi kiralıktır. Dört büyük oda ve hol vardır. Diğer konforu tamamdır. Şimdi tamamen boş olup gezmek istiyenlerin kapıcıya müracaatları. 2226

Kiralık — Işıklar caddesi Nafiz apartımanı 4 oda, kalorifer, su, çamaşırlık, sandık odası. Görmek için kapıcıya telefon: 2452 2231

Kiralık konforlu bir oda — Ulus meydanında aile nezdinde müstakil bir oda 3470 den Enver Göktürk'e müracaat. 2239

Kiralık mobilyeli oda — Bir bay için mobilyeli güzel bir oda kiralıktır. Yenişehir İnönü caddesi Emciler sokak No. 71 2240

Kiralık garaj ve şoför evi — Bakanlıklara yakın. Yenişehir Meşrutiyet caddesi. Yenikalık sokağı No. 10 Enver Aktan

Satılık :

Acele satılık ev — Yenişehir'de İsmet İnönü caddesi köşe başı Bahçeli 4 odalı. Tel: 2406 1961

Satılık apartıman — Yenişehirin en mutena yerinde 8 daireli 400 lira icarlı yüzde kırk borçlu Tel: 2406 1962

Satılık — Küçük evler yapı kooperatifi hisselerinden A-B-C-F tiplerinden acele Tel: 2406 1963

Acele satılık — Yenişehirde 4 katlı 17 odalı kaloriferli parkedöşeli köşe başı bahçeli apartıman. Bayram caddesi No. 1 Tl. 1255 2102

Satılık otomobil — Az kullanılmış sekiz silindirli hususî Fort marka tafsilât için Tel: 2406. 2139

Satılık buz dolabı — İyi halde Firijider marka. Bahçeli evlerde birinci otobüs durağı No. 72 ye müracaat. 2149

Satılık — İsmet paşa mahallesinde 5 daireli %30 borçlu ve iratlı acele satılık apartman. Bayram caddesi No. 1 Tel: 1255 2150

Satılık bisiklet — 24 boy Tiryomf marka ingiliz kız bisikleti satılıktır. Atatürk bulvarı Yenişehir. "Cav„ bisiklet mağazasına müracaat. 2165

Satılık büfe — Büfe, kontre büfe altı kişilik masa, altı sandalya ve bir büfe takımı satılıktır. Telefon 3

Satılık — Harici nokta yanında bir tarafı Keçiören asfalt üzeri ve arsa. Hacıbayram No. 1 T. 1255

Satılık — Çankaya asfaltı üzerinde arsa 4 katlı inşaata müsait 22 M cad. No. 86 Tl. 1953

Satılık — Çankaya asfaltı üzerinde karşısında ucuz arsalar. Sanayi cad.

Satılık arazi — Bağ ve ev yapmalıkte en güzel yerlerinde ehven Sanayi Cad. No. 86 Tl. 1953

Satılık — Bahçeli evlerde büyük elerde ucuz fiyatla müsait şeraitle. 86. Tel 1953

Satılık — Yeni meclise 5 dakika yanında No. 1104 ada No. 44 par. 45 par. 289 M2. arsalar metresi nayi cad. No. 86 Tl. 1953

Satılık piyano — Yenişehir bulvarı 43 numaraya müracaat

Acele satılık ev — İtfaiye caret mektebi yanında 11 oda arsalı iratlı. Bayram caddesi

Satılık arsalar — Jandarma varında imarca parselenmiş eniş ehven fiyatla satılacak No. 86. Tl. 1953

Satılık sayfiyeler — Etlik nin en mutena yerlerinde evli bağlar sanayi cad. No.

Satılık — İç ve öncebecide lu ayda 150, 200 lira iratlı apartımanlar sanayi Cad. No.

Satılık frijider — Az kullanbuz dolabı satılıktır. Tl: 2105

Satılık — Yenişehir'in irat telif yerlerinde % 40 borçlu iratlı müsait fiyatlı apartıman Cad. No. 86 Tl: 1953

Satılık Kelvinator — Yenişecan apartımanında 9 numaralı vinator markalı orta boyda bir satılıktır. Taliplerin apartımanatları.

Satılık — Oda tadımı, mutfak sa, küçük merdiven, tekne, manto, İtfaiye meydanı İhsaniye manı kat 2. Numara 5.

Satılık kelepir arsa — Mal sokağında 585 M2 arsa ucuz lecek. Tel: 1538

Satılık ev — Yenişehir Nafıa karşısında iki katlı on bir satılıktır. Tel: 1538

Satılık apartıman — Yenişehir semtinde bol iratlı % 40 borçlu partımanlar. Tel: 1538

Satılık arsalar — Yenişehir'in her semtiyle Ayrancı, İstasyon küçük çapta arsalar. Tel: 1538.

İş verenler :

Sütnene aranıyor — Dolgun lecektir. Bol sütlü, sıhatli ve dar memede çocuğu olanların men cad. Yayla Ap. 3 No. lu caatları.

Aranıyor — İyi veya orta derecede fasına ve gözlükçü ve saatçi yetiştirmiz bir çırağa ihtiyaç vardır. Anafartalar lükçü Selâmi Gördüren'e müracaat.

Aranıyor — Kadın terzi işçisi. Tecrübeli bir kalfa ve bir mütemye lüzum vardır. Orduevi arkası devlet sırası Alpaytürk. S. Seyfi 8/2 ye müracaat.

Aranıyor — Kâğıt verici Çankaya matbaası direktörlüğüne caat.

Aranıyor — 100 - 150 liraya ranıyor. Okur yazar olması sineması karşısı No. 4 de bay racaat.

İş arayanlar :

Dans dersleri — Diplomalı bayan dans, kültür fizik dersleritedir. Ankara P.K. 1046 ya

İş arıyor — Türkçeden başka lisanlar bilen ev işlerinden anlar bir bayan aile nezdinde çocuk veya ev idaresi işi aramaktadır. İstanbul Beyoğlu postahanesi Bayan Heinzedorf adresine müra

İş arıyor — Orta derecede ve kendi türk lisanından başka bilen 39 yaşlarında şayanı itimat ruf kimselerden tavsiyeli bir ka veya herhangi bir şirket müesseselerde istihdam olunmak arıyor. Ulus (Osman) rumuzuna müracaat edilmesi.

YENİ SİNEMA

Bu gün bu gece

SON GENÇLİK

Baş rolde: Raimu

Hissi filim

Seanslar:

Saat: 14,30 - 16,30 18,30

Gecet saat tam 21 de

HALK SİNEMASI

Bu gece sat 21 de

ASİ KAHRAMAN

Oynıyanlar:

Varner Baxte - F. Batholomen

Kahramanlık ve heycan

Saat: 14,30 - 16,30 - 18,30 da

1 — İnsan avcısı (Yıldırım köpek)

2 — Arizona kahramanı

Saat 12,15 te ucuz matine

Meksika Gölü

SUS SİNEMA

Bugün bu gece

Karar Gecesi

Baş rolde:

Pola Negri

Senaslar:

Saat: 14 - 16 - 20,30 da

Saat 12 de ucuz mat